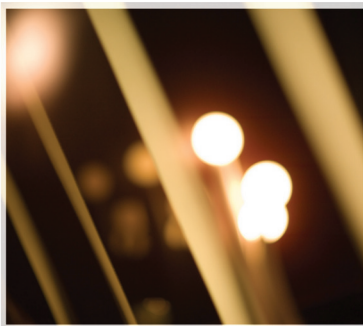

NOKIA N72

Nokia N72-5

CE 0434

označava da se unutar Evropske unije ovaj proizvod mora na kraju svog životnog veka odneti na posebno mesto za prikupljanje otpada. Ovo se odnosi na Vaš uređaj kao i na sva proširenja koja su označena takvim simbolom. Ne odlazite ove proizvode kao neklasifikovani urbani otpad.

Copyright © 2007 Nokia. Sva prava zadržana.

Bez prethodne pismene dozvole društva Nokia zabranjena je reprodukcija, transfer, distribucija ili memorisanje nekog dela ili čitavih sadržaja u ovom dokumentu.

Nokia, Nokia Connecting People Pop-Port i Visual Radio su žigovi ili zaštićeni žigovi firme Nokia Corporation. Ostali nazivi proizvoda i firmi koji se pominju u ovom tekstu mogu biti žigovi ili robne marke njihovih vlasnika.

Nokia tune je audio žig Nokia Corporation.

symbian

This product includes software licensed from Symbian Software Ltd © 1998-2007. Symbian and Symbian OS are trademarks of Symbian Ltd.

Java™ and all Java-based marks are trademarks or registered trademarks of Sun Microsystems, Inc.

Stac®, LZS®, ©1996, Stac, Inc., ©1994-1996 Microsoft Corporation. Includes one or more U.S. Patents: No. 4701745, 5016009, 5126739, 5146221, and 5414425. Other patents pending.

Hi/fn®, LZS®, ©1988-98, Hi/fn. Includes one or more U.S. Patents: No. 4701745, 5016009, 5126739, 5146221, and 5414425. Other patents pending.

IZJAVA O USKLADENOSTI PROIZVODA

Ovime NOKIA CORPORATION izjavljuje da je proizvod RM-180 usklađen sa bitnim zahtevima i drugim važećim propisima Direktive 1999/5/EC. Primerak Izjave o usklađenosti proizvoda možete naći na adresi http://www.nokia.com/phones/declaration_of_conformity/.

Precrtani simbol kante za otpatke sa točkicama označava da se unutar Evropske unije ovaj proizvod mora na kraju svog životnog veka odneti na posebno mesto za prikupljanje otpada. Ovo se odnosi na Vaš uređaj kao i na sva proširenja koja su označena takvim simbolom. Ne odlazite ove proizvode kao neklasifikovani urbani otpad.

Part of the software in this product is © Copyright ANT Ltd. 1998. All rights reserved. US Patent No 5818437 and other pending patents. T9 text input software Copyright © 1997-2007. Tegic Communications, Inc. All rights reserved.

This product is licensed under the MPEG-4 Visual Patent Portfolio License (i) for personal and noncommercial use in connection with information which has been encoded in compliance with the MPEG-4 Visual Standard by a consumer engaged in a personal and noncommercial activity and (ii) for use in connection with MPEG-4 video provided by a licensed video provider. No license is granted or shall be implied for any other use. Additional information including that relating to promotional, internal and commercial uses may be obtained from MPEG LA, LLC. See <<http://www.mpegla.com>>.

Ovaj proizvod je licenciran po MPEG-4 Visual Patent Portfolio License; (i) za ličnu i nekomercijalnu upotrebu informacija koje su kodovane u skladu sa MPEG-4 Visual Standard a od strane korisnika u okviru lične i nekomercijalne aktivnosti, i (ii) MPEG-4 video sadržaja pribavljenih od licenciranih provajdera (snabdevača) video sadržaja. Ovime se ne daje, niti se može podrazumevati licencno pravo za bilo koju drugu vrstu upotrebe. Dodatne informacije uključujući i one koje se odnose na promotivnu, internu i komercijalnu upotrebu mogu se dobiti od MPEG LA, LLC. Vidite <<http://www.mpegla.com>>.

Nokia vodi politiku kontinuiranog razvoja. Nokia zadržava pravo na izmene i poboljšanja bez prethodne najave ma kog od proizvoda koji su opisani u ovom dokumentu.

Ni u kom slučaju Nokia neće biti odgovorna za ma kakav gubitak podataka ili prihoda ili neku posebnu, slučajnu, posledičnu ili indirektnu štetu ma kako da je prouzrokovana.

Sadržaji ovog dokumenta su dati „kao što jesu“. Osim ako to ne zahteva odgovarajući propis, ne daju se nikakve garancije, bilo izričite bilo one koje se podrazumevaju, uključujući, ali ne ograničavajući se na njih, i podrazumevajuće garancije komercijalne pogodnosti i pogodnosti za posebnu svrhu, u odnosu na tačnost, pouzdanost ili sadržaj ovog dokumenta. Nokia zadržava pravo na izmenu ovog dokumenta ili na njegovo povlačenje u svako doba bez prethodne najave.

Raspodela posebnih proizvoda može da varira u zavisnosti od područja. Molimo proverite to kod Vama najbližeg prodavca Nokia-e.

Ovaj uređaj može da sadrži robne proizvode, tehnologije ili softver koji podležu zakonima i propisima za izvoz iz SAD i drugih zemalja. Zabranjeno je preusmeravanje suprotno zakonu.

FCC (Federalna komisija za komunikacije)/INDUSTRY CANADA (Industrija Kanade)
NAPOMENA

Vaš uređaj može da prouzrokuje radio smetnje (na primer, kada se telefon koristi u neposrednoj blizini prijemnih uređaja). FCC ili Industry Canada institucije mogu od Vas zahtevati da prestanete sa korišćenjem svog telefonskog aparata ukoliko se te smetnje ne mogu eliminisati. Ukoliko Vam je potrebna pomoć, obratite se svom lokalnom servisnom punktu. Ovaj uređaj je usklađen sa delom 15 FCC propisa.

Rad je uslovljen zadovoljavanjem naredna dva uslova: (1) Ovaj uređaj ne sme da prouzrokuje štetne smetnje, i (2) ovaj uređaj mora da prihvata sve smetnje koje prima, uključujući i one koje prouzrokuju neželjene radnje.

2. izdanje SR, 9247489

Sadržaj

Radi sopstvene bezbednosti	9
----------------------------------	---

Povežite se	12
-------------------	----

Vaša Nokia N72	13
----------------------	----

Pomoć	13
-------------	----

Vodič	13
-------------	----

Korisne prečice	13
-----------------------	----

Sat	15
-----------	----

Podešavanja sata	15
------------------------	----

Svetski sat	16
-------------------	----

Kontrola jačine zvuka i zvučnika	16
--	----

Menadžer datoteka	16
-------------------------	----

Pregled utroška memorije	17
--------------------------------	----

Malo memorije slobodna memorija	17
---------------------------------------	----

Alatka „Memorijska kartica“	17
-----------------------------------	----

Formatiranje memorijske kartice	18
---------------------------------------	----

Personalizovanje aparata	19
--------------------------------	----

Profili – podešavanje tonova	20
------------------------------------	----

Oflajn način rada	20
-------------------------	----

Prenos podataka iz drugog aparata	21
---	----

Promena izgleda aparata	22
-------------------------------	----

Dopunjeni pasivni režim	22
-------------------------------	----

Upućivanje poziva	24
-------------------------	----

Pozivi	24
--------------	----

Uspostavljanje konferencijske veze	25
--	----

Brzo biranje telefonskog broja	25
--------------------------------------	----

Biranje glasom	25
----------------------	----

Odgovaranje na poziv ili odbijanje poziva	26
---	----

Poziv na čekanju	26
------------------------	----

Opcije u toku govornog poziva	27
-------------------------------------	----

Dnevnik	27
---------------	----

Prethodni	27
-----------------	----

Trajanje poziva	28
-----------------------	----

Paketni prenos	28
----------------------	----

Prikaz svih komunikacionih događaja	28
---	----

Kontakti (Imenik)	30
-------------------------	----

Memorišite imena i brojeve	30
----------------------------------	----

Primarni brojevi i adrese	30
---------------------------------	----

Kopiranje kontakata	31
---------------------------	----

SIM imenik i drugi SIM servisi	31
--------------------------------------	----

Dodavanje tona zvona kontaktima	32
---------------------------------------	----

Kreiranje kontakt grupe.....	32
Uklanjanje članova iz neke grupe	32

Kamera i Galerija 33

Kamera.....	33
Snimanje fotografija	33
Napravite više uzastopnih slika	34
I Vi na slici – samookidač	35
Blic	35
Podešavanja fotoaparata.....	35
Podesite boje i osvetljenje.....	36
Režimi snimanja	36
Vršite izmene slika.....	37
Snimate video snimak	38
Montirajte video snimke.....	40
Galerija	42
Gledanje slika i video snimaka	43
Projekcija slajdova	44
Albumi.....	44
PrintOnline.....	44
Online sharing.....	46

Studio..... 49

Štampanje slika.....	49
Izbor štampača	49
Prikaz izgleda štampe.....	49

Podešavanja štampe	50
RealPlayer.....	50
Reprodukovanje video ili audio snimaka	50
Kreirajte listu numera	51
Bežično strimujte sadržaj.....	51
Primit RealPlayer podešavanja	51
Režiser	52
Kreirajte ekspres muvee.....	53
Kreirajte autorski muvee	53

Poruke.....55

Pisanje teksta	56
Tradicionalni način unosa teksta	56
Intuitivni način unosa teksta – Rečnik.....	56
Kopiranje teksta u klipbord	58
Pisanje i slanje poruke.....	58
Primanje MMS poruka i e-mail podešavanja	60
Primljeno – prijem poruka	61
Multimedija poruke.....	61
Podaci i podešavanja	61
Veb servisne poruke	62
Moji folderi	62
Poštansko sanduče.....	62
Otvaranje poštanskog sandučeta.....	63
Preuzimanje e-mail poruka	63

Brisanje e-mail poruka	64
Raskidanje veze sa poštanskim sandučetom.....	65
Za slanje – poruke koje čekaju na slanje.....	65
Pregled poruka na SIM kartici	66
Podešavanja poruka.....	66
Tekstualne poruke	66
Multimedija poruke	67
E-mail	68
Veb servisne poruke.....	69
Info servis	70
Podešavanja Ostalo.....	70

Visual Radio.....71

Slušanje radija.....	71
Pregledanje vizuelnog sadržaja.....	72
Sačuvane stanice	72
Podešavanja	73

Kalendar74

Kreiranje stavki kalendara	74
Podešavanje alarma kalendara	75
Prikazi kalendara.....	75
Brisanje stavki kalendara	75
Podešavanja kalendara	76

Web.....77

Pristupite Webu.....	77
Primiti podešavanja pretraživača.....	77
Ručno unesite podešavanja.....	77
Prikaz Markeri	78
Ručno dodajte markere.....	78
Pošaljite markere.....	78
Uspostavite vezu	78
Bezbednost veze	79
Pretražujte.....	79
Prikažite sačuvane strane	80
Preuzmite i kupita sadržaje.....	80
Završite vezu	81
Ispraznite keš memoriju	81
Podešavanja Webu.....	81

Moje.....83

Igre	83
Muzički centar	83
Reprodukujte muziku	83
Liste numera	84
Favoriti – dodavanje prečica.....	84
Obrišite prečicu	85
Časkanje – časkanje	85
Primiti podešavanja časkanja.....	85

Povežite se na čet server	85
Izmenite podešavanja časjanja	86
Tražite grupe za časjanje i korisnike.....	86
Priključite se čet grupi i napustite je	86
Časjanje	87
Pratite i započnite konverzaciju	87
Čet kontakti.....	88
Rad sa čet grupama	88
Podešavanja čet servera.....	88

Povezivanje 89

Bluetooth povezivanje	89
Podešavanja Bluetooth povezivanja.....	90
Šaljite podatke koristeći Bluetooth vezu	90
Uparite uređaje.....	91
Primitve podatke koristeći Bluetooth povezivanje.....	92
Isključite Bluetooth povezivanje	92
Povezivanja sa PC računarom	92
CD-ROM	92
Vaš uređaj kao modem.....	93
Menadžer veza	93
Pregled detalja data veze	93
Daljinska sinhronizacija	94
Kreirajte novi skup sinhronizacije.....	94
Sinhronizujte podatke	95

Menadžer uređaja	95
Podešavanja profila servera.....	96

Kancelarija.....97

Kalkulator.....	97
Konvertor.....	97
Podešavanje osnovne valute i kursa	98
Obaveze.....	98
Beležnica	99
Diktafon	99

Alatke..... 100

Podešavanja	100
Podešavanja telefona	100
Podešavanja poziva	101
Podešavanja veze.....	102
Datum i vreme.....	105
Bezbednost.....	105
Preusmeravanje poziva	108
Zabrana poziva.....	108
Mreža	108
Podešavanja proširenja	109
Glasovne komande.....	109
Menadžer aplikacija	110
Instalirajte aplikacije i softver	110
Uklonite aplikacije i softver.....	111

Podešavanja aplikacija.....	112
Ključevi za aktiviranje – za rad sa datotekama zaštićenim autorskim pravom	112
Rešavanje problema.....	114
Pitanja i odgovori.....	114
Informacije o bateriji	117
Punjenje i pražnjenje.....	117

Smernice za utvrđivanje autentičnosti Nokia baterija.....	117
Čuvanje i održavanje	120
Dodatne informacije u vezi bezbednosti	121
Indeks.....	124

Radi sopstvene bezbednosti

Pročitajte ove jednostavne smernice. Njihovo nepoštovanje može da bude opasno ili protivno zakonu. Za više informacija, pročitajte kompletno uputstvo za korisnika.

UKLJUČUJTE KADA JE BEZBEDNO

Ne uključujte ovaj uređaj ako je zabranjena upotreba bežičnih telefona ili ako njihova upotreba može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

BEZBEDNOST SAOBRAĆAJA JE NA PRVOM MESTU Pridržavajte se svih lokalnih zakona. Neka Vam ruke u toku vožnje uvek budu slobodne za upravljanje motornim vozilom. Vaša prvenstvena briga dok upravljate motornim vozilom treba da je bezbednost saobraćaja.

SMETNJE Svi bežični uređaji mogu da budu podložni smetnjama koje utiču na radne karakteristike.

ISKLJUČITE U BOLNICAMA Pridržavajte se svih ograničenja. Isključite ovaj uređaj u blizini medicinske opreme.

ISKLJUČITE U AVIONU Pridržavajte se svih ograničenja. Bežični uređaji mogu da prouzrokuju smetnje u avionu.

ISKLJUČITE PRI TOČENJU GORIVA

Ne koristite ovaj uređaj na mestima za točenje goriva. Ne koristite ga u blizini goriva ili hemikalija.

ISKLJUČITE U BLIZINI MESTA MINIRANJA

Pridržavajte se svih ograničenja. Ne koristite ovaj uređaj na mestima gde se odvija miniranje.

UPOTREBLJAVAJTE RAZUMNO Uređaj koristite samo u normalnom položaju onako kako je objašnjeno u dokumentaciji proizvoda. Ne dodirujte nepotrebno antenu.

KVALIFIKOVANI SERVIS Ovaj proizvod smeju da instaliraju ili da popravljaju samo kvalifikovane osobe.

PROŠIRENJA I BATERIJE Upotrebljavajte samo odobrena proširenja i baterije. Ne priključujte nekompatibilne proizvode.

OTPORNOST NA VODU Vaš uređaj nije vodootporan. Održavajte ga suvim.

REZERVNE KOPIJE Pravite rezervne kopije ili imajte na papiru sve važne podatke.

PRIKLJUČIVANJE NA DRUGE UREĐAJE

Kod priključivanja na ma koji drugi uređaj, pročitajte bezbednosne instrukcije u uputstvu za korisnika datog uređaja. Ne priključujte nekompatibilne proizvode.

HITNI POZIVI Proverite da je telefon uključen i da je na mreži. Pritisnite taster „End“ potreban broj puta da obrišete sadržaj na ekranu i da se vratite u početni prikaz na ekranu. Unesite broj službe pomoći, zatim pritisnite taster „Pozovi“. Dajte svoju lokaciju. Ne prekidajte vezu sve dok Vam se to ne dopusti.

O vašem uređaju

Bežični uređaj opisan u ovom uputstvu je odobren za upotrebu u EGSM 900/1800/1900 mreži. Obratite se svom provajderu servisa za detaljnije informacije o mrežama.

Pri korišćenju funkcija ovog uređaja, pridržavajte se svih zakona i poštujte privatnost i legitimna prava drugih osoba.

Kod snimanja i korišćenja slika i video snimaka pridržavajte se svih zakona i poštujte lokalne običaje kao i privatnost i legitimna prava drugih osoba.

Upozorenje: Da bi mogla da se koristi bilo koja funkcija ovog uređaja, osim budilnika, uređaj mora da bude uključen. Ne uključujte ovaj uređaj kada upotreba bežičnog uređaja može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

Mrežni servisi

Da biste koristili ovaj telefon neophodna je usluga provajdera bežične telefonije. Rad mnogih funkcija ovog uređaja zavisi od funkcionalnih mogućnosti bežične komunikacione mreže. Ove mrežne servise ne nude sve mreže ili je za njihovo korišćenje neophodan poseban dogovor sa provajderom servisa. Od provajdera servisa ćete dobiti dodatna uputstva za njihovo korišćenje kao i način tarifiranja. Neke komunikacione mreže mogu da imaju ograničenja koja utiču na korišćenje mrežnih servisa. Na primer, neke mreže možda ne podržavaju sve karaktere karakteristične za jezik i usluge.

Provajder servisa može da zahteva da se neke funkcije ovog uređaja onemoguće ili da se ne aktiviraju. U tom slučaju, one se neće pojavljivati u meniju uređaja. Vaš uređaj takođe može biti i posebno konfigurisan. Ta konfiguracija može da obuhvata promene u nazivima menija, redosledu menija i ikonicama. Obratite se svom provajderu servisa za detaljnije informacije.

Ovaj aparat podržava WAP 2.0 protokole (HTTP i SSL) preko TCP/IP protokola. Za neke funkcije ovog uređaja, kao što su MMS, pretraživanje, e-mail i preuzimanje sadržaja preko pretraživača ili putem MMS-a, neophodno je da komunikaciona mreža podržava te tehnologije.

Za raspoloživost i informacije o načinu korišćenja servisa SIM kartice, obratite se prodavcu svoje SIM kartice. To može biti provajder servisa, operator telekomunikacione mreže ili neki drugi subjekat.

Proširenja, baterije i punjaci

Pre vađenja baterije uvek isključite uređaj i iskopčajte punjač.

Proverite broj modela svakog punjača pre njegove upotrebe sa ovim uređajem. Ovaj uređaj je namenjen za upotrebu sa napajanjem iz DC-4, AC-3 i AC-4 punjača, kao i iz AC-1, ACP-8, ACP-9, ACP-12, LCH-8, LCH-9 ili LCH-12 punjača kada se koristi sa adapterom za punjač CA-44.

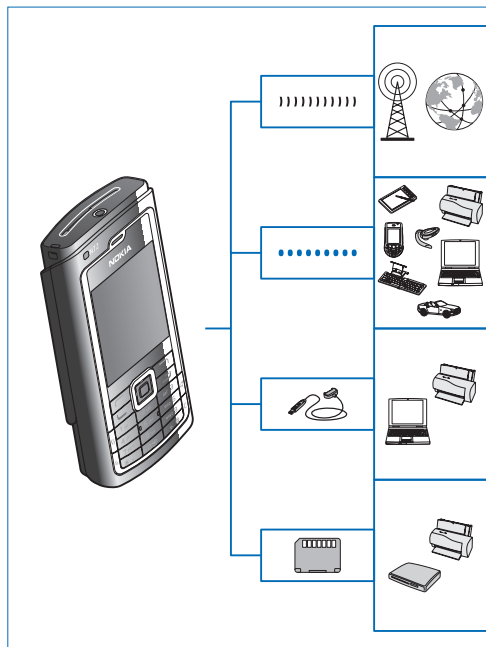
Baterija namenjena za ovaj uređaj je BL-5C.

Upozorenje: Koristite isključivo baterije, punjače i proširenja koja je Nokia odobrila za ovaj dati model. Upotreba bilo kojih drugih tipova može poništiti odobrenje ili garanciju, a može biti i opasna.

Mogućnost nabavke odobrenih proširenja proverite kod svog distributera. Kada isključujete kabl za napajanje bilo kog proširenja, uhvatite i vucite utikač, a ne kabl.

Povežite se

Svoj uređaj koristite u 2G mrežama. Vidite „O vašem uređaju“, str. 10.

Bluetooth tehnologiju koristite da prenosite datoteke kao i da se povezujete sa kompatibilnim proširenjima. Vidite „Bluetooth povezivanje“, str. 89.

Kompatibilni USB data kabl, recimo Nokia komunikacijski kabl CA-53, koristite da se povezujete sa kompatibilnim uređajima, kao što su štampači i PC računari.

Kompatibilnu memorijsku karticu koristite da na nju prenosite podatke ili da na nju pravite rezervne kopije podataka. Vidite „Alatka „Memorijska kartica““, str. 17.

Vaša Nokia N72

Broj modela: Nokia N72-5

U daljem tekstu se pominje kao Nokia N72.

Pomoć

Vaš uređaj ima pomoć koja se odnosi na trenutni kontekst. Aplikaciji za pomoć možete da pristupite iz neke aplikacije ili iz glavnog menija.

Kada je aplikacija otvorena, da biste pristupili pomoći iz trenutnog prikaza, izaberite **Opcije** > **Pomoć**.

 Primer: Da biste prikazali uputstva o kreiranju kontakt kartice, počnite da je kreirate, a zatim izaberite **Opcije** > **Pomoć**.

Da biste, dok čitate uputstva, iz pomoći prešli na aplikaciju koja je trenutno otvorena u pozadini, pritisnite i držite .

Da biste otvorili pomoć iz glavnog menija izaberite **Alatke** > **Pomoć**. Izaberite željenu aplikaciju da biste prikazali listu tema pomoći. Da biste pretraživali teme pomoći pomoću ključnih reči, izaberite **Opcije** > **Traži po ključ. reči**.

Da biste, dok čitate jednu temu pomoći, videli i druge srodne teme, pritisnite ili .

Vodič

Uputstvo Vam daje informacije o nekim funkcijama Vašeg uređaja.

Da biste prikazali vodič, ubacite memorijsku karticu u uređaj, pritisnite , izaberite **Moje** > **Vodič**, pa zatim i odeljak koji želite da pogledate.

Korisne prečice

Koristite prečice kako biste brzo i maksimalno iskoristili funkcije uređaja. Potražite odgovarajuće odeljke u ovom uputstvu za korisnika za više detalja o ovim funkcijama.

Snimanje fotografija

- Pritisnite da biste pre snimanja prilagodili podešavanja parametara slike.
- Ako nakon snimanja slike želite da je pošaljete, pritisnite , izaberite **Kao MMS**, **Kao e-mail** ili **Preko Bluetooth veze**. Za više informacija, vidite „Poruke“, str. 55 i „Bluetooth povezivanje“, str. 89.
- Pritisnite da biste izbrisali sliku.
- Da biste snimili novu sliku, pritisnite ili okidač kamere.

Snimanje video snimaka

- Pritisnite da biste pre snimanja video snimka podesili podešavanja video parametara.
- Ako nakon snimanja video snimka želite da ga pošaljete, pritisnite , izaberite **Kao MMS**, **Kao e-mail** ili **Preko Bluetooth veze**. U multimedijalnoj poruci ne možete da šaljete video snimke sačuvane u formatu .mp4. Za više informacija, vidite „Poruke“, str. 55 i „Bluetooth povezivanje“, str. 89.
- Pritisnite da biste izbrisali video snimak.

Menjanje teksta i listi

- Da biste označili stavku u listi, dodite do nje, pa pritisnite istovremeno i .
- Da biste označili više stavki u listi, pritisnite i držite i istovremeno pritiskajte ili . Da biste okončali označavanje, pustite najpre , a zatim .
- Da biste kopirali i umetali tekst: Pritisnite i držite da biste odabrali znakove i reči. Istovremeno pritisnite ili . Kako pomerate tekst, tako se taj deo teksta markira. Da biste kopirali tekst u klipbord, držite i pritisnite **Kopiraj**. Da biste deo teksta ubacili u neki dokument, pritisnite i držite , pa izaberite **Umetni**.

Pasivni režim rada

- Da biste prešli sa jedne na drugu otvorenu aplikaciju, pritisnite i držite . Ako ponestaje memorije, uređaj

će zatvoriti neke aplikacije. Pre zatvaranja aplikacije, uređaj memoriše nesačuvane podatke.

Ostavljanje aplikacija da rade u pozadini opterećuje bateriju i skraćuje njeno trajanje.

- Da biste promenili način rada, pritisnite pa izaberite neki način rada.
- Da biste se prebacivali između načina rada **Opšti** i **Bez zvona**, pritisnite i držite **#**. Ako posedujete dve telefonske linije, onda ćete se na ovaj način prebacivati sa jedne linije na drugu.
- Da biste otvorili listu prethodno biranih brojeva, pritisnite .
- Da biste koristili glasovne komande, pritisnite i držite .
- Da biste inicirali povezivanje na **Web**, pritisnite i držite . Vidite „Web“, str. 77.

Za dodatne prečice koje su dostupne u pasivnom režimu, vidite „Dopunjeni pasivni režim“, str. 22.

Zaključavanje tastature (blokada tastature)

- Da biste zaključali: u pasivnom režimu, pritisnite pa zatim *****.
- Da biste otključali: Pritisnite najpre , a zatim *****.
- Da biste uključili osvetljenje ekrana kada je tastatura zaključana, pritisnite .

Pozivanje zvaničnog broja službe pomoći koji je programiran u uređaju može biti moguće i kada je aktivirana blokada.

Sat

Pritisnite i izaberite **Sat**.

Da biste postavili novi alarm, izaberite **Opcije** > **Postavi alarm**. Unesite vreme za alarm, pa izaberite **OK**. Kada je alarm aktiviran, prikazuje se .

Da biste isključili alarm, izaberite **Stop**. Kada se alarm oglasi, izaberite **Odloži** kako biste alarm prekinuli na pet minuta, kada će se ponovo oglasiti. Ovo možete ponavljati najviše pet puta.

Ako je u vreme podešeno za alarm uređaj isključen, on će se uključiti i oglasiti alarmom. Ako izaberete **Stop**, uređaj pita da li želite da ga aktivirate za telefoniranje. Izaberite **Ne** da uređaj isključite, ili **Da** da biste mogli da pozivate i primete pozive. Ne birajte opciju **Da** kada upotreba bežičnog telefona može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

Da biste poništili neki alarm, izaberite **Sat** > **Opcije** > **Ukloni alarm**.

Podešavanje sata

Da biste promenili podešavanja sata, u aplikaciji „Sat“ izaberite **Opcije** > **Podešavanja**. Da biste promenili vreme ili datum, izaberite **Vreme** ili **Datum**.

Da biste promenili sat koji se prikazuje u pasivnom režimu, pomerite sadržaj nadole i izaberite **Vrsta sata** > **Analogni** ili **Digitalni**.

Da biste dozvolili da komunikaciona mreža ažurira vreme, datum i časovnu zonu u Vašem uređaju (mrežni servis), pomerite sadržaj nadole i izaberite **Autom. ažuriranje vr..** Da bi se opcija **Autom. ažuriranje vr.** aktivirala, uređaj se restartuje.

Da biste promenili ton alarma, pomerite sadržaj nadole i izaberite **Ton alarma sata**.

Da biste promenili status zimskog/letnjeg računanja vremena, pomerite sadržaj nadole i izaberite **Pomeranje sata**. Izaberite **Uključeno** da biste dodali 1 sat na vreme u mestu **Moj trenutni grad**. Vidite „Svetski sat“, str. 16. Kada je aktivirano letnje/zimsko računanje vremena, u glavnom prikazu „Sat“ se prikazuje . Ovo podešavanje nije prikazano ako je uključeno **Autom. ažuriranje vr..**

Svetski sat

Otvorite **Sat** pa pritisnite da biste otvorili prikaz „Svetski sat“. U prikazu „Svetski sat“ možete da pratite vremena u različitim gradovima.

Da biste dodali grad na listu, izaberite **Opcije > Dodaj grad**. Unesite početna slova imena grada. Automatski se pojavljuje polje za pretragu i prikazuju se odgovarajući gradovi. Izaberite neki grad. U listu možete dodati najviše 15 gradova.

Da biste postavili svoj trenutni grad, dođite do njega, pa izaberite **Opcije > Moj trenutni grad**. Grad se prikazuje u glavnom prikazu „Sat“, a vreme u Vašem uređaju se menja prema tom odabranom gradu. Proverite da li je vreme tačno i da li odgovara Vašoj časovnoj zoni.

Kontrola jačine zvuka i zvučnika

Da biste u toku aktivnog poziva ili slušanja muzike povećali ili smanjili jačinu zvuka, pritisnite odnosno .

Ugrađeni zvučnik Vam omogućava da slušate i govorite u uređaj na kraćem rastojanju a da ne morate da ga držite uz uho. Audio aplikacije standardno koriste zvučnik.

Upozorenje: Ne držite uređaj uz uho kada je aktiviran zvučnik, pošto zvuk može biti preglasan.

Da biste u toku razgovora koristili zvučnik, započnite poziv, a zatim izaberite **Opcije > Aktiviraj zvučnik**.

Da biste u toku aktivnog poziva ili slušanja muzike isključili zvučnik, izaberite **Opcije > Aktiviraj slušalicu**.

Menadžer datoteka

Veliki broj funkcija ovog uređaja koristi memoriju za smeštanje podataka. U te funkcije spadaju kontakti, poruke, slike, tonovi zvona, kalendar i obaveze, dokumenta i preuzete aplikacije. Kolika je količina memorije na raspolaganju zavisi od toga koliko je podataka već sačuvano u memoriji uređaja. Kao dodatni medij za čuvanje podataka možete da koristite kompatibilnu memorijsku karticu. Na memorijskim karticama se podaci mogu brisati i upisivati (čuvati).

Da biste pretraživali datoteke i foldere u memoriji uređaja i na kompatibilnoj memorijskoj kartici (ako je ubačena), pritisnite i izaberite **Alatke > Men. dat..** Otvara se prikaz memorije uređaja (,). Pritisnite da biste otvorili prikaz memorijske kartice (.

Da biste premestili ili kopirali datoteke u neki folder, pritisnite i istovremeno da obeležite datoteke, pa izaberite **Opcije > Premesti u folder** ili **Kopiraj u folder**.

Da biste pronašli neku datoteku, izaberite **Opcije > Nađi**, izaberite memoriju u kojoj želite da tražite, pa unesite tekst za pretragu koji odgovara imenu datoteke.

💡 **Savet!** Da biste pregledali različite memorijske jedinice svog uređaja, možete da koristite Nokia Phone Browser u sklopu paketa Nokia PC Suite. Vidite CD-ROM disk koji ste dobili sa telefonom.

Pregled utroška memorije

Da biste videli vrste podataka koje imate u uređaju, kao i koliko memorije pojedine vrste podataka zauzimaju, izaberite **Opcije > Detalji o memoriji > Memorijska telefona**. Dodite do **Slobodna m.** da biste videli količinu slobodne memorije u uređaju.

Da biste videli količinu slobodne memorije na memorijskoj kartici, ako je u uređaj ubačena kompatibilna kartica, izaberite **Opcije > Detalji o memoriji > Memorijska kartica**. Skrolujete nadole do **Slobodna m.** da biste videli količinu slobodne memorije na memorijskoj kartici.

Malo memorije slobodna memorija

Aparat će Vas obavestiti kada ponestaje memorijskog prostora u memoriji uređaja i na memorijskoj kartici.

Da biste oslobodili memoriju uređaja, prebacite podatke na kompatibilnu memorijsku karticu koristeći menadžer datoteka. Markirajte datoteke koje treba premestiti,

izaberite **Opcije > Premesti u folder > Memorijska kartica**, pa zatim i neki folder.

💡 **Savet!** Da biste oslobodili memoriju u uređaju ili na memorijskoj kartici, upotrebite funkciju Image Store u paketu Nokia PC Suite za prenos slika i video zapisa na kompatibilni PC. Vidite CD-ROM disk koji ste dobili sa telefonom.

Da biste uklonili podatke i oslobodili memoriju, koristite **Men. dat.** ili odgovarajuću aplikaciju. Na primer, možete ukloniti:

- Poruke koje se nalaze u folderima **Primljeno, Nacrti i Poslato** u okviru **Poruke**
- E-mail poruke koje su preuzete u memoriju uređaja
- Sačuvane Web strane
- Sačuvane slike, video i audio datoteke
- Kontakt podatke
- Napomene, beleške kalendara
- Preuzete aplikacije. Vidite i „Menadžer aplikacija“, str. 110
- Sve ostale podatke koji Vam više nisu potrebni

Alatka „Memorijska kartica“

Napomena: Ovaj uređaj koristi Reduced Size Dual Voltage, dvonaponsku (1,8 ili 3V) multimedija

(RS-MMC) karticu manjih dimenzija. Da biste obezbedili međusobnu upotrebljivost, koristite samo dvonaponske RS-MMC kartice. Kompatibilnost RS-MMC kartice proverite kod proizvođača ili dobavljača.

Za ovaj uređaj koristite samo multimedija kartice smanjenih dimenzija (RS-MMC) koje je Nokia odobrila za ovaj uređaj. Nokia koristi odobrene industrijske standarde za memorijske kartice, ali neke robne marke možda neće pravilno funkcionisati ili biti u celosti kompatibilne sa ovim uređajem.

Držite sve memorijske kartice daleko od dohvata dece.

Pritisnite i izaberite **Alatke > Memorija**. Kao dodatni medij za čuvanje podataka možete da koristite kompatibilnu memorijsku karticu. Dobra je praksa i redovno praviti rezervne kopije podataka u uređaju na neku memorijsku karticu. Ti podaci se kasnije mogu povratiti u uređaj.

Memorijsku karticu ne možete koristiti kada je poklopac otvora memorijske kartice otvoren.

Važno: Ne uklanjajte memorijsku karticu usred rada, kada joj se pristupa. Vađenje kartice u toku operacije može da ošteti karticu kao i sam uređaj, a podaci upisani na memorijskoj kartici mogu da budu oštećeni.

Da biste napravili rezervnu kopiju sadržaja memorije svog uređaja na kompatibilnu memorijsku karticu, izaberite **Opcije > Kopiraj mem.tel.**

Da biste rekonstruisali (povratili) podatke iz kompatibilne memorijske kartice u memoriju uređaja, izaberite **Opcije > Rekonst. sa kartice**.

Savet! Da biste nekoj memorijskoj kartici promenili ime, izaberite **Opcije > Ime mem. kartice**.

Formatiranje memorijske kartice

Kada se memorijska kartica ponovo formatira, svi podaci na njoj se trajno gube.

Neke memorijske kartice se isporučuju već formatirane, a neke zahtevaju formatiranje. Konsultujte se sa prodavcem da li je potrebno da formatirate memorijsku karticu pre njene upotrebe.

Da biste formatirali memorijsku karticu, izaberite **Opcije > Formatizuj karticu**. Izaberite **Da** da to potvrdite. Pošto se formatiranje završi, unesite ime za memorijsku karticu, pa pritisnite **OK**.

Personalizovanje aparata

Provajder servisa može da zahteva da se neke funkcije ovog aparata onemoguće ili da se ne aktiviraju. U tom slučaju, one se neće pojavljivati u meniju aparata. Aparat mora biti namenski podešen za mrežu vašeg provajdera. Ovo konfigurisanje može da obuhvati imena menija, redosled menija i ikone. Obratite se svom provajderu servisa za detaljnije informacije.

- Ako želite da koristite ekran pasivnog režima za brzi pristup najčešće korišćenim aplikacijama, pogledajte „Dopunjeni pasivni režim“, str. 22.
- Ako želite da promenite pozadinsku sliku u pasivnom režimu ili sliku koja će se prikazivati u režimu štednje energije, pogledajte „Promena izgleda aparata“, str. 22.
- Ako želite da tonove zvona prilagodite svom ukusu i potrebama, pogledajte „Profili – podešavanje tonova“, str. 20.
- Ako želite da promenite prečice dodeljene akcijama pritiskanja tastera za navigaciju i levog i desnog tastera

za izbor u pasivnom režimu, pogledajte „Pasivni režim“, str. 100. Prečice tastera za pretragu nisu na raspolaganju ako je aktiviran pasivni režim.

- Da biste promenili sat koji se prikazuje u pasivnom režimu, pritisnite i izaberite **Sat > Opcije > Podešavanja > Vrsta sata > Analogni** ili **Digitalni**.
- Da biste promenili ton za alarm sata, pritisnite i izaberite **Sat > Opcije > Podešavanja > Ton alarma sata** i ton.
- Da biste promenili ton za alarm kalendara, pritisnite , a zatim izaberite **Kalendar > Opcije > Podešavanja > Ton al. Kalendara** i ton.
- Da biste umesto pozdravne poruke izabrali tekst ili sliku, pritisnite i izaberite **Alatke > Podešavanja > Telefon > Opšte > Dobrodošlica ili logo**.
- Da biste nekom kontaktu dodelili određeni ton zvona, pritisnite i izaberite **Kontakti**. Vidite „Dodavanje tona zvona kontaktima“, str. 32.
- Da biste nekom kontaktu dodelili taster za brzo biranje, pritisnite neki numerički taster u pasivnom režimu (**1** je rezervisan za Vašu govornu poštu), pa pritisnite . Izaberite **Da**, a zatim izaberite kontakt.
- Da biste preuredili glavni meni, u glavnom meniju izaberite **Opcije > Premesti, Premesti u folder** ili **Novi folder**. Aplikacije koje rede koristite možete da

premestite u foldere, a one koje koristite češće možete da premestite u glavni meni.

Profili – podešavanje tonova

Da biste podesili i prilagodili tonove zvona, tonove upozorenja na poruku i ostale tonove za različite situacije, okruženja i grupe pozivalaca, pritisnite i izaberite **Alatke** > **Profili**. Ako je trenutno izabran bilo koji profil osim **Opšti**, naziv profila se prikazuje na vrhu ekrana u pasivnom režimu.

Da biste promenili način rada, u pasivnom režimu pritisnite . Dođite do željenog načina rada i izaberite **OK**.

Da biste izmenili neki način rada (profil), pritisnite i izaberite **Alatke** > **Profili**. Dođite do nekog načina rada, pa izaberite **Opcije** > **Personalizuj**. Dođite do parametra koji želite da promenite i pritisnite da biste otvorili moguće opcije. Tonovi koji se nalaze na memorijskoj kartici su označeni sa . Možete da se krećete po listi tonova i da ih poslušate pre nego što neki ton izaberete. Da biste prekinuli, pritisnite bilo koji taster.

Savet! U listi tonova, **Preuz. melodija** otvara se lista markera. Možete izabrati neki marker (adresu)

i povezati se na neku Veb stranu da biste preuzeli nove tonove.

Da biste kreirali novi način rada, izaberite **Opcije** > **Kreiraj novi**.

Oflajn način rada

Način rada **Oflajn** omogućava da koristite aparat bez povezivanja sa bežičnom mrežom. Kada aktivirate **Oflajn** način rada, veza sa bežičnom komunikacionom mrežom se prekida, što je označeno sa **X** u indikatoru jačine signala za oblast. Stopirani su svi signali bežične telefonije prema i od telefona. Ako pokušate da pošaljete poruke, one se smeštaju u folder „Za slanje“ za naknadno slanje.

Upozorenje: U oflajn režimu rada ne možete da upućujete niti primati pozive; možete jedino da upućujete pozive određenim brojevima sa liste hitnih. Takođe ne možete da koristite ni ostale funkcije koje zahtevaju pokrivenost mrežom. Da biste upućivali pozive, neophodno je da aktivirate telefonsku funkciju aparata promenom načina rada. Ako je aparat blokiran, unesite šifru za otključavanje.

Upozorenje: Vaš uređaj mora da bude uključen da bi se mogao koristiti **Oflajn** način rada. Ne uključujte ovaj uređaj ako je zabranjena upotreba bežičnih uređaja ili ako njihova upotreba može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

Da biste ostavili način rada **Oflajn**, pritisnite **(i)**, a zatim izaberite drugi način rada. Aparat ponovo uspostavlja bežičnu komunikaciju (pod uslovom da je signal dovoljne jačine). Ako je Bluetooth bio aktiviran pre ulaska u **Oflajn** način rada, biće deaktiviran. Bluetooth veza se automatski ponovo aktivira kada napustite **Oflajn** način rada. Vidite „Podešavanja Bluetooth povezivanja“, str. 90.

Prenos podataka iz drugog aparata

Možete da prekopirate kontakte, kalendar, slike, video i audio snimke iz nekog kompatibilnog Nokia Series 60 aparata koristeći Bluetooth vezu.

Možete da koristite svoj Nokia N72 aparat bez SIM kartice. Oflajn način rada se automatski aktivira kada se aparat uključi bez SIM kartice. To vam omogućava da koristite SIM karticu u drugom aparatu.

Da bi se izbeglo dupliranje stavki, istu vrstu podataka, recimo kontakte, možete da prebacite iz drugog aparata u svoj Nokia N72 aparat samo jednom.

Pre započinjanja prenosa podataka, morate da aktivirate Bluetooth funkciju u oba aparata. Na oba aparata pritisnite **(i)** i izaberite **Poveziv.** > **Bluetooth**. Izaberite **Bluetooth** > **Uključeno**. Svakom aparatu dajte neko ime.

Da biste preneli podatke:

- 1 Pritisnite **(i)** pa izaberite **Alatke** > **Prenos** na vašem Nokia N72 aparatu. Pratite instrukcije koje se prikazuju na ekranu.
- 2 Aparat sprovodi pretragu drugih uređaja koji nude Bluetooth povezivanje. Kada se pretraga završi, izaberite drugi aparat sa liste.
- 3 Od Vas se traži da u svoj Nokia N72 unesete šifru. Unesite neku šifru (dužine od 1 do 16 cifara), pa izaberite **OK**. Na drugom aparatu unesite istu šifru, pa izaberite **OK**.
- 4 Aplikacija **Prenos** se šalje kao poruka u drugi aparat.
- 5 Otvorite tu poruku da biste u drugi aparat instalirali **Prenos**, a zatim pratite instrukcije na ekranu.
- 6 U svom Nokia N72 aparatu izaberite sadržaje, podatke, koje želite da prekopirate iz drugog aparata.

Sadržaj memorije telefona i memorijske kartice drugog aparata se kopira u Vaš Nokia N72 aparat i memorijsku karticu. Vreme kopiranja zavisi od količine podataka koje treba preneti. Kopiranje možete obustaviti, pa ga nastaviti drugom prilikom. Aplikacija **Prenos** se dodaje u glavni meni drugog aparata.

Promena izgleda aparata

Da biste promenili izgled ekrana, na primer, sliku pozadine i ikone, pritisnite i izaberite **Alatke > Teme**. Aktivirana tema je označena sa ✓. U modulu **Teme** možete da objedinjujete elemente iz različitih tema kao i da birate slike iz **Galerija** radi dalje personalizacije teme. Teme koje se nalaze u memorijskoj kartici su označene sa . Teme na memorijskoj kartici nisu na raspolaganju ako memorijska kartica nije ubačena u aparat. Ako želite da koristite teme sačuvane na memorijskoj kartici i kada ona nije ubačena, teme prvo sačuvajte u memoriji aparata.

Da biste otvorili vezu pretraživača i preuzeli dodatne teme, izaberite **Preuzim. tema**.

Da biste aktivirali neku temu, dođite do nje, pa izaberite **Opcije > Primeni**.

Da biste prikazali neku temu, dođite do nje, pa izaberite **Opcije > Prikaz**.

Da biste izmenili neku temu, dođite do nje, pa izaberite **Opcije > Izmeni** da biste izmenili naredne opcije:

Tapet – Slika koja će se prikazivati kao pozadina u pasivnom režimu.

Ušteda energije – Način uštede energije na ekranu: datum i vreme, ili neki tekst koji ste sami napisali. Vidite i „Ekran“, str. 101.

Slika za: Favoriti – Pozadinska slika za aplikaciju **Favoriti**.

Da biste za izabranu temu vratili prvobitna podešavanja, u toku vršenja izmena teme, izaberite **Opcije > Vрати prvobitnu t.**

Dopunjeni pasivni režim

Koristite ekran pasivnog režima za brz pristup aplikacijama koje najčešće koristite. Podrazumevano je da je dopunjeni pasivni režim uključen.

Da biste uključili, odnosno isključili, dopunjeni pasivni režim, pritisnite , izaberite **Alatke > Podešav.** > **Telefon > Pasivni režim > Dopunjeni pasivni re.**, i pritisnite .

Dopunjeni pasivni režim (aktivna pripravnost) se prikazuje se podrazumevanim aplikacijama u gornjem delu ekrana.

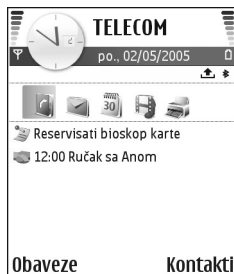
Dodite do neke aplikacije ili do neke stavke, pa pritisnite .

Standardne prečice navigatora u pasivnom režimu se ne mogu koristiti kada je aktiviran dopunjeni pasivni režim.

Da biste promenili podrazumevane, primarne, prečice aplikacija:

- 1 Pritisnite , izaberite **Alatke** > **Podešav.** > **Telefon** > **Pasivni režim** > **Apl. dop. pas. režima**, pa pritisnite .
- 2 Istaknite neku prečicu aplikacije pa izaberite **Opcije** > **Promeni**.
- 3 Izaberite neku novu aplikaciju sa liste, pa pritisnite .

Neke prečice su možda fiksne i ne možete ih menjati.

Upućivanje poziva

Pozivi

 Savet! Da biste pojačali ili da smanjili jačinu zvuka u toku poziva, pritisnite ili . Ako ste podesili zvuk na **Isključi zvuk**, nećete moći da podesite zvuk pomoću tastera za pretragu. Da biste podesili zvuk, izaberite **Uk. mik.**, pa pritisnite ili .

- 1 U pasivnom režimu, ukucajte telefonski broj uključujući i pozivni broj područja. Pritisnite da biste broj obrisali.
Za međunarodne pozive, pritisnite * dva puta da biste uneli znak + (zamenjuje karakteristični pozivni broj za izlazak u međunarodni saobraćaj), unesite pozivni broj države, pozivni broj područja (po potrebi izostavite nulu) i telefonski broj pretplatnika.
- 2 Pritisnite da biste pozvali broj.
- 3 Pritisnite da biste prekinuli vezu (ili odustali od uspostavljanja veze).

Pritisak na uvek prekida poziv, čak i ako je neka druga aplikacija aktivna.

Da biste uputili poziv iz modula **Kontakti**, pritisnite i izaberite **Kontakti**. Dodite do željenog imena, ili unesite početna slova imena u polje „Traži“. Prikazuje se lista odgovarajućih kontakata. Da biste pozvali, pritisnite . Izaberite vrstu poziva **Govorni poziv**.

Morate prvo da kopirate kontakte sa vaše SIM kartice u modul **Kontakti** da biste na ovaj način mogli da uputite poziv. Vidite „Kopiranje kontakata“, str. 31.

Da biste pozvali svoju govornu poštu (mrežni servis) pritisnite i držite **1** u pasivnom režimu. Vidite i „Preusmeravanje poziva“, str. 108.

 Savet! Da biste promenili broj svoje govorne pošte, pritisnite , izaberite **Alatke** > **Gov. pošta** > **Opcije** > **Promeni broj**. Ukucajte broj (koji ste dobili od provajdera servisa), pa zatim izaberite **OK**.

Da biste pozvali neki od prethodno biranih brojeva, u pasivnom režimu pritisnite da pristupite listi poslednjih 20 brojeva koje ste pozvali ili pokušali da pozovete. Dodite do željenog broja i pritisnite da biste pozvali taj broj.

Uspostavljanje konferencijske veze

- 1 Pozovite prvog učesnika.
- 2 Da biste pozvali novog učesnika; izaberite **Opcije** > **Novi poziv**. Prvi poziv se automatski stavlja na čekanje.
- 3 Kada dobijete odgovor na novi poziv, da biste uključili prvog učesnika u konferencijsku vezu izaberite **Opcije** > **Konferencija**.
Da biste u vezu uključili novog učesnika, ponovite korak 2, zatim izaberite **Opcije** > **Konferencija** > **Dodaj konferenciji**. Ovaj aparat podržava konferencijsku vezu do maksimalno šest osoba, uključujući i Vas.
Da biste obavili privatni razgovor sa nekim od učesnika konferencijske veze, izaberite **Opcije** > **Konferencija** > **Privatno**. Izaberite nekog učesnika pa izaberite **Privatno**. Konferencijska veza je stavljena na čekanje na vašem aparatu. Drugi učesnici mogu da nastave svoju konferencijsku vezu. Kada završite privatni razgovor, izaberite **Opcije** > **Dodaj konferenciji** da biste se vratili u konferencijsku vezu.
Da biste nekog učesnika isključili, izaberite **Opcije** > **Konferencija** > **Isključi učesnika**, dođite do tog učesnika i izaberite **Izbaci**.
- 4 Da biste završili aktivnu konferencijsku vezu, pritisnite .

Brzo biranje telefonskog broja

Da biste aktivirali brzo biranje, pritisnite i izaberite **Alatke** > **Podešav.** > **Poziv** > **Brzo biranje** > **Uključeno**.

Da biste neki telefonski broj dodelili jednom od tastera za brzo biranje (**2** - **9**), pritisnite i izaberite **Alatke** > **Brzo bir..** Dođite do tastera kome želite da dodelite telefonski broj i izaberite **Opcije** > **Dodeli**. **1** što je rezervirano za govornu poštu.

Da biste uputili poziv iz pasivnog režima, pritisnite odgovarajući taster za brzo biranje, a zatim .

Biranje glasom

Vaš aparat podržava napredne glasovne komande. Napredne glasovne komande nisu zavisne od glasa govornika tako da korisnik ne mora da snimi glasovne komande unapred. Umesto toga, aparat kreira glasovne komande za stavke u kontaktima i poredi izgovorenu glasovnu komandu sa njima. Prepoznavanje glasa u telefonu se prilagođava glasu glavnog korisnika u cilju što boljeg prepoznavanja.

Glasovna komanda za kontakt je ime, odnosno nadimak, kontakta memorisan na kartici kontakata. Da biste čuli sintetizovanu glasovnu komandu, otvorite karticu kontakta i izaberite **Opcije** > **Pusti glas. komandu**.

Upućivanje poziva pomoću glasovne komande

Napomena: Korišćenje glasovnih komandi može da bude teško u bučnim sredinama ili u hitnim slučajevima, zato se nemojte oslanjati isključivo na biranje glasom u svim situacijama.

Kod biranja glasom koristi se zvučnik. Držite aparat na malom rastojanju dok razgovetno izgovarate glasovnu komandu.

- 1 Da biste započeli biranje glasom, pritisnite i držite . Ako koristite kompatibilne slušalice sa tasterom za slušalice, pritisnite i držite taster za slušalice da biste započeli biranje glasom.
- 2 Čuće se kratki zvučni signal i biće prikazano **Sada govori**. Jasno izgovorite ime, odnosno nadimak memorisan na kartici kontakata.
- 3 Aparat će reprodukovati sintetizovanu glasovnu komandu za prepoznatu kontakt osobu na jeziku izabranom za aparat i prikazati njeno ime i broj. Posle 1,5 sekunde aparat bira broj. Ako je prepoznati kontakt pogrešan, izaberite **Sledeće** da biste videli listu ostalih pogodaka, ili **Prekini** da biste odustali od biranja glasom.

Ako je pod istim imenom memorisano više brojeva, aparat bira primarni broj, ako je podešen. U suprotnom, telefon bira prvi raspoloživi od sledećih brojeva: **Mobilni**, **Mobilni (kuća)**, **Mobilni (posao)**, **Telefon**, **Telefon (kuća)** i **Telefon (posao)**.

Odgovaranje na poziv ili odbijanje poziva

Da biste odgovorili na poziv, pritisnite .

Da biste isključili zvono kada primite poziv, izaberite **Tišina**.

Savet! Ako su na aparat priključene kompatibilne slušalice, da biste poziv primili ili odbili pritisnite taster na slušalicama.

Ako na poziv ne želite da odgovorite, pritisnite da ga odbacite. Pozivna strana će čuti tonski signal zauzeća. Ako ste aktivirali funkciju **Podešavanja preus. poziva > Govorne pozive > Ako je zauzeto** da preusmerava pozive, odbijanje dolaznog poziva ga istovremeno i preusmerava. Vidite „Preusmeravanje poziva“, str.108.

Kada odbacite neki dolazni poziv, pozivaocu možete poslati tekstualnu poruku sa obrazloženjem odbijanja poziva. Izaberite **Opcije > Pošalji tek. poruku**. Tekst možete da izmenite pre slanja. Vidite i **Odbaci poziv SMS-om**, str. 101.

Poziv na čekanju

U toku poziva možete da odgovorite na drugi poziv ako ste aktivirali **Poziv na čekanju** (mrežni servis) u **Alatke > Podešavanja > Poziv > Poziv na čekanju**.

 Savet! Da biste promenili tonske odzive aparata za različita okruženja i prilike (na primer, kada želite da se zvono ne čuje), vidite „Profili – podešavanje tonova“, str. 20.

Da biste odgovorili na poziv na čekanju, pritisnite . Prvi poziv se stavlja na čekanju.

Za prelazak sa jedne veze na drugu, izaberite **Prebaci**. Izaberite **Opcije** > **Spoj** da biste povezali neki dolazni ili poziv na čekanju sa aktivnim pozivom, a da se sami isključite iz veze. Za završetak aktivne veze, pritisnite . Da biste završili oba poziva, izaberite **Opcije** > **Završi sve pozive**.

Opcije u toku govornog poziva

Mnoge opcije koje možete koristiti u toku govornog poziva su mrežni servisi. U toku poziva izaberite **Opcije** ako želite da pristupite nekoj od sledećih opcija: **Isključi zvuk** ili **Uk. mik.**, **Odgovori**, **Odbaci**, **Prebaci**, **Zadrži** ili **Preuzmi**, **Aktiviraj slušalicu**, **Aktiviraj zvučnik** ili **Aktiviraj hendsfri** (ako su priključene kompatibilne slušalice sa podrškom za Bluetooth povezivanje), **Završi aktivni poziv** ili **Završi sve pozive**, **Novi poziv**, **Konferencija** i **Spoj**. Izaberite neku od narednih opcija:

Zameni – da biste završili aktivni poziv i odgovorili na poziv koji je na čekanju.

Pošalji DTMF – da biste poslali DTMF tonske sekvence (na primer lozinku). Unesite DTMF string ili dođite do njega pretraživanjem liste **Kontakti**. Da biste uneli znak za čekanje (**w**) ili za pauzu (**p**), pritisnite * potreban broj puta. Izaberite **OK** da biste poslali tonsku sekvencu.

 Savet! DTMF tonske sekvence možete da dodate u polja **Telefonski broj** ili **DTMF** neke kontakt kartice.

Dnevnik

Prethodni

Da biste videli telefonske brojeve propuštenih, primljenih i upućenih poziva, pritisnite i izaberite **Moje** > **Dnevnik** > **Prethodni**. Aparat će registrovati propuštene i primljene pozive samo ako Vaša mreža podržava ove funkcije, ako je aparat uključen i ako se nalazi unutar zone pokrivanja mreže.

 Savet! Kada u pasivnom režimu vidite obaveštenje o propuštenim pozivima, izaberite **Prikaži** da biste pristupili listi propuštenih poziva. Da biste uzvratili poziv, dođite do broja ili imena, i pritisnite .

Da biste izbrisali listu prethodnih poziva, u glavnom prikazu prethodnih poziva, izaberite **Opcije** > **Obriši prethodne**. Da biste obrisali jednu od lista, otvorite

željenu listu pa izaberite **Opcije > Obriši listu**. Da biste obrisali neku stavku, otvorite odgovarajuću listu, dođite do nje pa pritisnite **C**.

Trajanje poziva

Da biste videli približna trajanja dolaznih i odlaznih poziva, pritisnite **🔍** i izaberite **Moje > Dnevnik > Trajanje poz.**

📌 Napomena: Stvarno vreme koje provajder fakturiše za razgovore može da varira, što zavisi od karakteristika mreže, zaokruživanja iznosa na računu i tako dalje.

Da biste poništili merače trajanja poziva, izaberite **Opcije > Poništi merače**. Za ovo vam je potrebna šifra blokade. Vidite „Bezbednost“, „Telefon i SIM“, str.105.

Paketni prenos

Da biste videli količinu poslatih i primljenih podataka u toku pakete razmene podataka, pritisnite **🔍**, i izaberite **Moje > Dnevnik > Paketni prenos**. Na primer, možda za svoje veze za paketni prenos podataka plaćate na osnovu količine poslatih i primljenih podataka.

Prikaz svih komunikacionih događaja

Ikone u **Dnevnik**:

Dolazni

Odlazni

Propušteni komunikacioni događaji

Da biste videli sve glasovne i video pozive, tekstualne poruke i veze za paketni prenos podataka registrovane u aparatu, pritisnite **🔍**, izaberite **Moje > Dnevnik**, pritisnite taster za pretragu nadesno da biste otvorili opšti dnevnik. Za svaku komunikaciju možete da vidite ime pošiljaoca ili primaoca, telefonski broj,

ime provajdera servisa ili pristupnu tačku. Dnevnik možete da filtrirate tako da pregledate samo jednu vrstu veze, kao i da kreirate kontakt kartice sa podacima iz dnevnika.

💡 Savet! Ako na glavnom ekranu u toku aktivnog poziva želite da vidite trajanje govornog poziva, izaberite **Opcije > Podešavanje > Prikaži trajanje poz. > Da**.

💡 Savet! Da biste videli listu poslatih poruka, pritisnite **🔍** i izaberite **Poruke > Poslato**.

Postavke, kao što su tekstualne poruke poslate u više delova i veze za prenos paketa podataka, upisuju se kao

jedna komunikacijska stavka, događaj. Povezivanja na Vaše poštansko sandučće, centar za razmenu multimedija poruka ili na Veb strane se prikazuju kao veze za paketni prenos podataka.

Da biste filtrirali dnevnik, izaberite **Opcije** > **Razdvoji**, pa zatim i neki filter.

Da biste trajno obrisali kompletan sadržaj dnevnika, listu prethodnih poziva i izveštaje o dostavi poruka, izaberite **Opcije** > **Obriši dnevnik**. Izaberite **Da** da to potvrdite.

Da biste podesili vremenski period za **Trajanje dnevnika**, izaberite **Opcije** > **Podešavanja** > **Trajanje dnevnika**. Stavke, registrovani događaji, ostaju u memoriji aparata zadati broj dana posle čega se automatski brišu da bi se oslobodila memorija. Ako izaberete **Bez dnevnika**, kompletan sadržaj dnevnika, lista prethodnih poziva i izveštaji o dostavi poruka, trajno se brišu.

Da biste videli detalje komunikacionih događaja, u opštem prikazu dnevnika dođite do događaja i pritisnite taster za pretragu.

💡 **Savet!** U detaljnom prikazu možete da kopirate broj telefona u klipbord, a zatim da ga nalepите u, na primer, tekstualnu poruku. Izaberite **Opcije** > **Kopiraj broj**.

Merač paketa podataka i merač veze: Da biste videli koliko je podataka, u kilobajtima, preneto i koliko je određeni prenos podataka trajao, dođite do dolaznog ili

odlaznog događaja označenog sa **Pak.**, a zatim izaberite **Opcije** > **Vidi detalje**.

Kontakti (Imenik)

Pritisnite i izaberite **Kontakti**. U **Kontakti** na kontakt karticu možete da dodate lične tonove zvona ili sličice. Takođe, možete da pravite kontakt grupe koje Vam omogućavaju da šaljete tekstualne poruke ili e-mail istovremeno većem broju osoba. Primljene kontakt podatke (vizitkarte) možete da dodajete kontaktima. Vidite „Podaci i podešavanja“, str. 61. Kontakt podaci se mogu slati i primiti samo od kompatibilnih aparata.

Savet! Redovno pravite rezervne kopije podataka u svom uređaju na kompatibilnu memorijsku karticu. Ove podatke, kao što su kontakti, možete kasnije povratiti u svoj uređaj. Vidite „Alatka „Memorijska kartica““, str. 17. Osim toga, rezervnu kopiju svojih kontakata možete da snimate na kompatibilan PC pomoću paketa Nokia PC Suite. Vidite CD-ROM disk koji ste dobili sa svojim uređajem.

Memorišite imena i brojeve

- 1 Izaberite **Opcije** > **Novo ime**.
- 2 Popunite polja koja želite, pa izaberite **Urađeno**.

Da biste vršili izmene kontakt kartica u **Kontakti**, dođite do kontakt kartice koju želite da izmenite, pa izaberite **Opcije** > **Izmeni**.

Da biste obrisali neku kontakt karticu u **Kontakti**, izaberite tu karticu, pa pritisnite . Da biste obrisali više kontakt kartica odjednom, pritisnite i da biste markirali kontakte, pa pritisnite da biste ih obrisali.

Savet! Da biste dodavali i menjali kontakt kartice, koristiti Nokia Contacts Editor koji se nalazi u sklopu paketa Nokia PC Suite. Vidite CD-ROM disk koji ste dobili sa telefonom.

Da biste nekoj kontakt kartici dodali sličicu, izaberite **Opcije** > **Izmeni** > **Opcije** > **Dodaj minijaturu**. Kada Vas data kontakt osoba poziva, prikazuje se odgovarajuća minijatura.

Savet! Da biste poslali kontakt podatke, izaberite karticu koju želite da pošaljete. Izaberite **Opcije** > **Pošalji** > **Kao SMS**, **Kao MMS**, **Kao e-mail** ili **Preko Bluetooth veze**. Vidite „Poruke“, str. 55 i „Šaljite podatke koristeći Bluetooth vezu“, str. 90.

Primarni brojevi i adrese

Kontaktnoj kartici možete da pridružite primarne brojeve ili adrese. Na taj način, ako kontakt ima više brojeva i adresa, možete ga jednostavno pozvati biranjem jednog

od brojeva ili poslati poruku na neku od adresa. Primarni brojevi se koriste i u glasovnom biranju.

- 1 U kontaktima izaberite neki kontakt, pa pritisnite .
- 2 Izaberite **Opcije** > **Primarni**.
- 3 Izaberite podrazumevano čemu želite da dodate primarni broj ili adresu, pa izaberite **Dodeli**.
- 4 Izaberite broj ili adresu koju želite da postavite kao primarnu.

Kopiranje kontakata

Ako na SIM kartici postoje memorisani brojevi telefona, kopirajte ih u **Kontakti**. Stavke koje su sačuvane samo na SIM kartici nisu prikazane u imeniku adresara, a kod dolaznih poziva i poruka, aparat ne može da pronađe broj koji odgovara nekom imenu.

Kada ubacite novu SIM karticu u aparat i prvi put otvorite **Kontakti**, aparat vas pita da li želite da kopirate stavke kontakata sa SIM kartice u memoriju aparata. Izaberite **Da** da biste kopirali stavke u imenik adresara.

Da biste kopirali pojedinačna imena i brojeve sa SIM kartice u vaš aparat, pritisnite , a zatim izaberite **Kontakti** > **Opcije** > **SIM kontakti** > **SIM imenik**. Izaberite imena koja želite da kopirate, pa zatim izaberite **Opcije** > **Kopiraj u Kontakte**.

Da biste kontakte kopirali na svoju SIM karticu, pritisnite pa izaberite **Kontakti**. Izaberite imena koja želite da kopirate i **Opcije** > **Kopiraj u SIM imenik**, ili **Opcije** > **Kopiraj** > **U SIM imenik**. Kopiraju se samo polja kontakt kartice koja podržava Vaša SIM kartica.

 Savet! Svoje kontakte možete da sinhronizujete sa onima u kompatibilnom PC računaru koristeći Nokia PC Suite programski paket. Vidite CD-ROM disk koji ste dobili sa telefonom.

SIM imenik i drugi SIM servisi

Za raspoloživost i informacije o načinu korišćenja servisa SIM kartice, obratite se prodavcu svoje SIM kartice. To može biti provajder servisa, operator telekomunikacione mreže ili neki drugi subjekat.

Pritisnite pa izaberite **Kontakti** > **Opcije** > **SIM kontakti** > **SIM imenik** da biste videli imena i brojeve uskladištene u SIM karticu. U SIM imeniku možete da dodajete, menjate ili kopirate brojeve za kontakte, kao i da pozivate kontakt osobe.

Da biste videli listu brojeva za fiksno biranje, izaberite **Opcije** > **SIM kontakti** > **Kontakti fiks. biranja**. Ovo podešavanje se prikazuje samo ako ga SIM kartica podržava.

Da biste ograničili listu brojeva koje možete pozivati sa svog aparata na izabrane brojeve, izaberite **Opcije** > **Aktiviraj fiksno bir..** Da biste na listu za fiksno biranje

dodali nove brojeve, izaberite **Opcije** > **Novi SIM kontakt**. Za ove funkcije potreban Vam je PIN2 kod.

Kada koristite **Fiksno biranje**, veze za paketni prenos podataka nisu moguće, osim za slanje tekstualnih poruka preko veze za paketni prenos podataka. U tom slučaju, broj centra za razmenu poruka kao i broj primaoca mora da se nalaze u listi fiksnog biranja.

I kada je aktivirano fiksno biranje, pozivanje zvaničnog broja službe pomoći koji je programiran u aparatu može biti moguće.

Dodavanje tona zvona kontaktima

Kada Vas ta osoba ili član grupe zove, aparat se oglašava izabranim tonom zvona (ako se broj pozivaoca šalje sa pozivom i ako ga Vaš aparat prepozna).

- 1 Pritisnite da biste otvorili neku kontakt karticu ili idite u listu grupa i izaberite neku kontakt grupu.
- 2 Izaberite **Opcije** > **Ton zvona**. Otvara se lista tonova zvona.
- 3 Izaberite ton zvona koji želite da koristite za dati kontakt ili za izabranu grupu.

Da biste uklonili ton zvona, izaberite **Primarni ton** sa liste tonova zvona.

Kreiranje kontakt grupe

- 1 U **Kontakti** pritisnite da biste otvorili listu grupa.
- 2 Izaberite **Opcije** > **Nova grupa**.
- 3 Napišite ime za grupu, ili koristite podrazumevano, primarno ime, **Grupa ...**, pa izaberite **OK**.
- 4 Otvorite željenu grupu, pa izaberite **Opcije** > **Dodaj članove**.
- 5 Dodajte do nekog kontakta, pa pritisnite da biste ga markirali. Da biste dodali više članova, ovaj korak ponovite za svaki kontakt koji želite da dodate.
- 6 Izaberite **OK** da kontakte dodate u grupu.

Da biste promenili ime neke grupe, izaberite **Opcije** > **Preimenuj**, unesite novo ime grupe, pa izaberite **OK**.

Uklanjanje članova iz neke grupe

- 1 U listi grupa, otvorite onu grupu koju želite da izmenite.
 - 2 Dodajte do željenog kontakta, pa izaberite **Opcije** > **Ukloni iz grupe**.
 - 3 Izaberite **Da** da biste kontakt uklonili iz grupe.
- **Savet!** Da biste proverili kojim sve grupama neki kontakt pripada, dodajte do njega, pa izaberite **Opcije** > **Pripada grupama**.

Kamera i Galerija

Kamera

Nokia N72 ima kameru visoke rezolucije na poledini uređaja kojom se mogu snimati fotografije i video.

Otvorite poklopac objektiva kamere sa poledine uređaja da biste aktivirali kameru. Kada se aktivira kamera, otvara se aplikacija **Kamera** i prikazuje se kadar za snimanje.

Koristeći aplikaciju **Kamera** možete da snimate fotografije ili video zapise. Izaberite **Opcije > Režim slike** ili **Režim video** da biste prelazili između statične slike i video snimka.

Slike i video snimci se automatski memorišu u okviru aplikacije **Galerija**. Kamere daju fotografije u .jpeg formatu, a video snimci su datoteke .3GPP formata, sa oznakom tipa datoteke .3gp (režim video kvaliteta **Normalan**) ili .mp4 formata (režim video kvaliteta **Visok**). Vidite „Podešavanja videa“, str. 39. Možete takođe da šaljete fotografije ili video u multimedija poruci, kao prilog e-mail poruke ili preko Bluetooth veze.

 Savet! Sliku možete i da ubacite u neku kontakt karticu. Vidite „Memorišite imena i brojeve“, str. 30.

Nokia N72 podržava pravljenje slika u rezoluciji do 1600 x 1200 piksela kada koristite kameru. Rezolucija slika u ovim materijalima može da izgleda drugačije.

Snimanje fotografija

Da biste pre snimanja podesili parametre osvetljenja i boja, izaberite **Opcije > Konfiguracija slike > Režim slikanja, Blic, Balans belog ili Ton boje**. Vidite „Podesite boje i osvetljenje“, str. 36 i „Režimi snimanja“, str. 36.

 Savet! Možete da pritisnete taster ili da koristite okidač kamere (nalazi se na desnoj strani uređaja) za snimanje fotografija.

Indikatori kamere prikazuju:

- Indikatori (1) memorije uređaja () i memorijske kartice () prikazuju gde se memorišu slike.
- Indikator slika (2) prikazuje približan broj slika koji, u zavisnosti od izabranog kvaliteta slike, može da stane u preostalu memoriju uređaja ili na memorijsku karticu.
- Indikator režima (3) označava aktivni režim. Vidite „Režimi snimanja“, str. 36.

- Indikator blica (4) pokazuje da li je blic postavljen na **Automatski** (⚡A), **Forsiran** (⚡) ili **Isključen** (X).
- Indikator rezolucije (5) prikazuje izabrani video kvalitet. Vidite „Podešavanja fotoaparata“, str. 35.
- Indikator pravljenja više uzastopnih snimaka (6) označava da je aktiviran režim pravljenja uzastopnih snimaka. Vidite „Napravite više uzastopnih slika“, str. 34.
- Indikator samookidača (7) pokazuje da je aktiviran samookidač. Vidite „I Vi na slici – samookidač“, str. 35.

Memorisanje snimljene slike može da potraje duže ako ste promenili vrednosti zumiranja ili podešavanje osvetljenja i boja.

Kada snimate fotografije, imajte na umu sledeće:

- Preporučuje se da koristite obe ruke kako se kamera ne bi pomerala.
- Koristite odgovarajući režim za snimanje slika ili video snimaka u različitim okruženjima. Vidite „Režimi snimanja“, str. 36.

- Kvalitet zumirane slike je slabiji od kvaliteta nezumirane slike.
- Kamera prelazi u režim štednje baterije ako u toku jednog minuta ne pritisnete nijedan taster. Pritisnite da biste nastavili sa snimanjem.

Kada snimate sliku imajte na umu sledeće:

- Ako ne želite da sačuvate sliku, pritisnite .
- Ako želite da pošaljete sliku, pritisnite , pa izaberite **Kao MMS**, **Kao e-mail** ili **Preko Bluetooth veze**. Za više informacija, vidite „Poruke“, str. 55 i „Bluetooth povezivanje“, str. 89. Ova opcija nije dostupna tokom aktivnog poziva.
- Da biste nekome poslali sliku tokom aktivnog poziva, izaberite **Opcije > Pošalji pozivaocu**.
- Izaberite **Opcije > Izmena** da biste izmenili sliku. Vidite „Vršite izmene slika“, str. 37.
- Izaberite **Opcije > Štampaj** da biste odštampali sliku. Vidite „Štampanje slika“, str. 49.

Napravite više uzastopnih slika

Da biste podesili kameru da snima slike u nizu samo jednim pritiskom na taster ili na okidač kamere, izaberite **Opcije > Više snimaka**. Ako pritisnete i držite taster ili okidač kamere, pravljenje snimaka se nastavlja sve dok ne pustite taster. Možete da napravite do 100 slika, zavisno od raspoložive memorije.

Režim više uzastopnih snimaka možete da koristite i u kombinaciji sa **Aktivir. samookidač**. Vidite „I Vi na slici – samookidač“, str. 35. Ako je samookidač aktiviran, možete snimiti najviše šest slika.

Slike se automatski čuvaju u aplikaciji **Galerija**.

I Vi na slici – samookidač

Koristite samookidač da biste odložili pravljenje snimka, kako biste i Vi sami mogli da uđete u kadar. Da biste podesili vreme kašnjenja samookidača, izaberite **Opcije > Aktivir. samookidač > 10 sekundi, 20 sekundi ili 30 sekundi**. Da biste aktivirali samookidač, izaberite **Aktiviraj**. Indikator samookidača (📷) treperi, a uređaj pišti dok tajmer odbrojava vreme. Kamera pravi snimak po isteku podešenog odlaganja snimka. Opciju **Aktivir. samookidač** možete da koristite i u režimu više uzastopnih snimaka. Vidite „Napravite više uzastopnih slika“, str. 34.

Blic

Blic koristite na bezbednom rastojanju. Ne koristite blic na ljude i životinje na kratkim rastojanjima. Nemojte zaklanjati blic u toku fotografisanja.

Kamera ima LED blic za snimanja pod slabim osvetljenjem. Na raspolaganju su sledeći režimi upotrebe blica: **Automatski** (🔦), **Forsiran** (🔦) i **Isključen** (🔦).

Izaberite **Opcije > Konfiguracija slike > Blic > Forsiran** da biste koristili blic.

Ako je blic pri dobrom osvetljenju postavljen na **Isključen** ili **Automatski**, on ipak emituje slabi bljesak kada se pravi snimak. Po tome će osoba koju fotografirate znati da je snimak napravljen. Na samom snimku nema efekta blica.

Podešavanja fotoaparata

Postoje dve vrste podešavanja za snimanje statičnih slika kamerom: **Konfiguracija slike** i glavni parametri. Ako želite da prilagodite parametre za **Konfiguracija slike**, vidite „Podesite boje i osvetljenje“, str. 36. Nakon što zatvorite kameru, parametri podešavanja se vraćaju na podrazumevane vrednosti, ali glavni parametri ostaju isti dok ih ponovo ne promenite. Da biste promenili glavne parametre, izaberite **Opcije > Podešavanja**, a zatim neku od sledećih kategorija:

Kvalitet slike – Visok – štampa, Srednji – e-mail ili **Nizak – MMS**. Što je viši kvalitet slike, to slika zauzima više memorije. Kvalitet zumirane slike je slabiji od kvaliteta nezumirane slike. Ako želite da odštampate sliku, izaberite **Visok – štampa** (rezolucija 1600 x 1200). Ako želite da je pošaljete e-mail-om, izaberite **Srednji – e-mail** (rezolucija 1024 x 768). Ako želite da pošaljete sliku preko MMS-a, izaberite **Nizak – MMS** (rezolucija 640 x 480).

 Rečnik termina: Rezolucija je mera oštine i jasnoće slike. Rezolucija se odnosi na broj piksela neke slike. Što je više piksela, slika je bogatija detaljima, ali i zauzima više memorije.

Dodaj u album – Izaberite da li želite da sačuvate sliku u određenom albumu u galeriji. Ako izaberete **Da**, otvara se lista raspoloživih albuma.

Prošireni zum – Izaberite **Uključeno** ako želite da postignete maksimalni koeficijent zumiranja i spremni ste da prihvatite nižu rezoluciju slike.

Prikaži naprav. sliku – Izaberite **Da** ako želite da vidite snimljenu sliku posle slikanja, ili **Ne** ako želite da odmah nastavite sa daljim slikanjem.

Primarno ime slike – Postavite podrazumevano ime za slike koje ćete praviti. Datum možete da zamenite nekim svojim tekstom (recimo, „Odmor_2006“).

Aktivna memorija – Izaberite gde će se memorisati slike koje pravite.

Podesite boje i osvetljenje

Da biste omogućili da kamera tačnije reprodukuje boje i osvetljenje, ili da biste svojim fotografijama i video snimcima dodali efekte, izaberite **Opcije** > **Konfiguracija slike** ili **Konfiguracija videa**, a zatim izaberite neku od sledećih opcija:

Režim slikanja – izaberite režim za okruženje u kojem pravite snimke. Vidite „Režimi snimanja“, str. 36. Svaki režim koristi sopstvene parametre osvetljenja koji su podešeni u skladu sa datom vrstom okruženja.

Blic (samo za fotografije i kameru) – Podesite blic na **Automatski**, **Forsiran** ili **Isključen**. Vidite „Blic“, str. 35.

Balans belog – Sa liste izaberite trenutne uslove osvetljenja. Ovime se omogućava da kamera tačnije reprodukuje boje.

Ton boje – Izaberite neki od kolor efekata iz liste.

Prikaz na ekranu se menja u zavisnosti od izabranih parametara i prikazuje kako ta promena utiče na fotografije ili video snimke.

Parametri se vraćaju na svoje podrazumevane vrednosti kad zatvorite kameru. Ako izaberete novi režim, parametre će zameniti parametri koji se odnose na taj izabrani režim. Vidite „Režimi snimanja“, str. 36. Ako želite da promenite parametre, to možete da uradite nakon što izaberete neki režim.

Režimi snimanja

Režimi snimanja Vam pomažu da pronađete pravu boju i osvetljenje za trenutnu okolinu. Iz liste režima izaberite režim za snimanje fotografija ili video snimaka. Parametri za svaki režim su postavljeni u skladu sa određenim stilom

ili okolinom u kojoj se fotografije snimaju. Izaberite **Opcije > Konfiguracija slike/Konfiguracija videa > Režim slikanja**:

Video režimi

Normalan () (podrazumevana vrednost) – Koristite ovaj režim za sve uslove.

Noć () – Koristite ovaj režim u uslovima slabog osvetljenja.

Režimi fotografisanja

Automatski () (podrazumevana vrednost) – Koristite ovaj režim za sve uslove.

Definiše korisnik () – Koristite ovaj režim kako biste napravili korisničku scenu sa sopstvenim podešavanjima za blic, balans belog i ton boje.

Uspravno () – Koristite ovaj režim da biste snimali portrete, recimo slike glave ili slike osoba koje sede.

Horizontalno () – Koristite ovaj režim kada snimate udaljene objekte.

Noć () – Koristite ovaj režim u uslovima slabog osvetljenja.

Sport () – Koristite ovaj režim da biste snimali objekte koji se brzo kreću. Kada koristite ovaj režim, rezolucija slika se sa 1600 x 1200 smanjuje na 800 x 600. Vidite **Kvalitet slike**, str. 35.

Podrazumevani režim prilikom fotografisanja je **Automatski**. Međutim, ako izaberete režim **Definiše korisnik**, on će biti postavljen kao podrazumevani režim.

Ako želite da napravite sopstveni režim koji odgovara određenoj okolini, izaberite režim **Definiše korisnik**. U korisničkom režimu možete da podesite opcije: **Na osnovu režima**, **Blic**, **Balans belog**, **Ton boje** i **Poništi korisnički režim**. Da biste kopirali parametre nekog drugog režima, izaberite **Na osnovu režima**, a zatim izaberite željeni režim.

Vršite izmene slika

Da biste menjali slike nakon što ste ih snimili, ili da biste menjali one koje su već sačuvane u aplikaciji **Galerija**, izaberite **Opcije > Izmeni**.

Izaberite **Primeni efekat** da biste izrezali i rotirali sliku, podesili osvetljaj, boju, kontrast, kompresiju i rezoluciju, i da biste slici dodali efekte, tekst, kolekciju klipova ili okvir.

Izaberite **Opcije > Primeni efekat > Izrezivanje** da biste izrezali sliku. Izaberite **Ručno** da ručno izrežete sliku, ili izaberite neki prethodno definisani odnos dimenzija. Ako izaberete **Ručno**, u gornjem levom uglu slike se pojavljuje krstić. Za pomeranje krsčića i izbor površine koju treba izrezati, koristite navigator. Izaberite **Postavi**. U donjem

desnom uglu se pojavljuje još jedan krstić. Ponovo izaberite površinu koju treba izrezati, pa izaberite **Izreži**.

Da biste slici dodali kolekciju klipova, izaberite **Opcije** > **Primeni efekat** > **Sličica**. Sa liste izaberite stavku koju želite da dodate, a zatim pritisnite . Izaberite **Opcije** > **Pomeri**, **Promeni veličinu** ili **Rotiraj** da biste pomerali i rotirali stavku i da biste promenili njenu veličinu.

Izaberite **Opcije** > **Primeni efekat** > **Tekst** da biste slici dodali tekst. Unesite tekst, pa izaberite **OK**. Izaberite **Opcije** > **Pomeri**, **Promeni veličinu**, **Rotiraj** ili **Izbor boja** da biste promenili tekst.

Prečice u editoru slika:

- Pritisnite ***** da biste videli sliku na celom ekranu. Ponovo pritisnite ***** da biste se vratili u normalni prikaz.
- Pritisnite **5** i **0** da biste približili, odnosno udaljili objekat.

Snimate video snimak

Izaberite **Opcije** > **Režim slike** ili **Režim videa** da biste prelazili između statične slike i video snimka. Otvorite **Režim videa**.

Da biste pre pravljenja video snimka podesili parametre osvetljenja i boje, izaberite **Opcije** > **Konfiguracija**

videa > **Režim slikanja**, **Balans belog** ili **Ton boje**. Vidite „Podesite boje i osvetljenje“, str. 36.

Izaberite **Opcije** > **Konfiguracija videa** > **Režim slikanja** da biste izabrali neki režim. Vidite „Režimi snimanja“, str. 36.

- 1 Pritisnite da biste počeli da snimate. Prikazuje se ikonica za snimanje . Pali se LED dioda i čuje se zvuk, obaveštavajući subjekta da se snima video. Na samom video snimku nema efekta blica.
- 2 Izaberite **Pauza** da biste privremeno prekinuli snimanje u bilo kom trenutku. Ikona pauza () trepće na ekranu. Snimanje videa se automatski prekida ako je snimanje privremeno zaustavljeno, a nijedan taster nije pritisnut tokom jednog minuta.
- 3 Izaberite **Nastavi** da biste nastavili sa snimanjem.
- 4 Izaberite **Stop** da biste nastavili sa snimanjem. Video snimak se automatski memoriše u folder **Slike i video** aplikacije **Galerija**. Vidite „Galerija“, str. 42.

Indikatori video rikordera prikazuju sledeće:

- Indikatori (1) memorije uređaja (📷), odnosno memorijske kartice (💳) prikazuju gde se memorišu video snimci.
- Indikator dužine trenutnog video zapisa (2) prikazuje isteklo vreme i preostalo vreme.
- Indikator režima (3) označava aktivni režim. Vidite „Režimi snimanja“, str. 36.
- Indikator mikrofona (4) označava da je mikrofonski isključen.
- Indikator video kvaliteta (5) prikazuje izabrani video kvalitet.

Pošto je video snimak napravljen:

- Izaberite **Opcije > Reprodukuj** da biste odmah prikazali video snimak koji ste upravo napravili.
- Ako ne želite da sačuvate video, pritisnite **⏏**.
- Pritisnite **⏮** da bi se vratio vizir za pravljenje novog video snimka.
- Da biste poslali video, pritisnite **✉**, pa izaberite **Kao MMS**, **Kao e-mail** ili **Preko Bluetooth veze**. Za više informacija, vidite „Poruke“, str. 55 i „Bluetooth

povezivanje“, str. 89. Ova opcija nije dostupna tokom aktivnog poziva.

- Da biste nekome poslali video snimak tokom aktivnog poziva, izaberite **Opcije > Pošalji pozivaocu**.
- Izaberite **Opcije > Izmeni** da biste izmenili video snimak. Vidite „Montirajte video snimke“, str. 40.

Podešavanja videa

Postoje dve vrste podešavanja za video rikorder:

Konfiguracija videa i glavni parametri. Ako želite da prilagodite parametre za **Konfiguracija videa**, vidite „Podesite boje i osvetljenje“, str. 36. Nakon što zatvorite kameru, parametri podešavanja se vraćaju na podrazumevane vrednosti, ali glavni parametri ostaju isti dok ih ponovo ne promenite. Da biste promenili glavne parametre, izaberite **Opcije > Podešavanja**, a zatim neku od sledećih kategorija:

Snimanje zvuka – Izaberite **Uključeno** ako želite da snimate i sliku i zvuk.

Kvalitet videa – Podesite kvalitet video snimka na **Visok**, **Normalan** ili **Deljenje**. Ako izaberete **Visok** ili **Normalan**, dužina video zapisa je ograničena raspoloživim prostorom na Vašoj memorijskoj kartici, s tim što je maksimalna dužina jednog video snimka 1 sat. Ako želite da gledate video snimak na kompatibilnom televizoru ili PC računaru, izaberite **Visok** video kvalitet, koji ima CIF rezoluciju (352 x 288) i format datoteke .mp4.

U multimedijalnoj poruci ne možete da šalžete video snimke sačuvane u formatu .mp4. Ako želite da gledate video snimak na mobilnim telefonima, izaberite **Normalan**, koji ima QCIF rezoluciju (176 x 144) i format datoteke .3gpp. Da biste poslali video snimak kao MMS, izaberite **Deljenje** (rezolucija QCIF, format datoteke .3gpp).

Normalan video snimak ima ograničenje veličine od 300 KB (traje približno 20 sekundi) tako da se kompatibilnim aparatima može slati kao multimedijalna poruka. Međutim, neke mreže podržavaju slanje samo onih multimedijalnih poruka čija je maksimalna veličina 100 kB. Obratite se svom provajderu servisa ili operatoru mreže za detaljnije informacije.

Dodaj u album – Izaberite da li želite da sačuvate video snimak u određenom albumu u aplikaciji **Galerija**. Izaberite **Da** da biste otvorili listu raspoloživih albuma.

Prikaži naprav. video – Izaberite da li želite da se napravljeni video snimak automatski reprodukuje nakon što je snimanje prekinuto.

Prim. ime video snim. – Definišite neko ime ili izaberite da to bude datum.

Aktivna memorija – Definišite primarnu memorijsku jedinicu: memorija uređaja ili memorijska kartica.

Montirajte video snimke

Video snimke možete da montirate u aplikaciji **Galerija**.

Da biste montirali video snimke i pravili autorske video snimke, dođite do video snimka i izaberite **Opcije > Izmeni**. Autorske video snimke možete da pravite kombinovanjem i rezanjem video snimaka, kao i dodavanjem slika, audio snimaka, prelaza i efekata. Prelazi su vizuelni efekti koje možete da primenjujete na početne i krajnje sekvence video snimka ili između samih video snimaka.

U video montažeru možete da vidite dve vremenske linije: vremensku liniju video snimka i vremensku liniju audio snimka. Ako video snimku dodajete slike, tekst ili prelaze, oni su prikazani na vremenskoj liniji video snimka. Pomerajte se levo ili desno na vremenskim linijama. Pomerajte se gore ili dole da biste se prebacivali između vremenskih linija.

Montirajte video snimke, zvuk, slike, tekst i prelaze

Da biste napravili autorske video snimke, označite i izaberite jedan ili više video snimaka, a zatim izaberite **Opcije > Izmeni**.

Pritisnite i da biste prelazili između video i audio snimka.

Da biste izmenili video snimak, izaberite jednu od sledećih opcija:

Izmeni video snimak:

Iseci – Iseca video snimak u prikazu Iseci.

Dodaj kolor efekat – Ubacuje se kolor efekat u video snimak.

Uspori – Usporava se brzina video snimka.

Bez zvuka/Uključi mikrofon – Uključuje se i isključuje zvuk originalnog video snimka.

Premesti – Premešta video snimak na izabranu lokaciju.

Ukloni – Video snimak se uklanja iz videa.

Dupliraj – Pravi se kopija odabranog video snimka.

Izmeni tekst (prikazuje se samo ako ste dodali tekst) – Da biste premestili, uklonili ili duplirali tekst, promenili boju i stil teksta, definisali koliko će se on zadržati na ekranu, kao i da biste tekstu dodali efekte.

Izmeni sliku (prikazuje se samo ako ste dodali sliku) – Da biste premestili, uklonili ili duplirali sliku, definisali koliko će se ona zadržati na ekranu, kao i da biste postavili pozadinu ili kolor efekat slike.

Izmeni audio snimak:

Iseci – Iseca audio snimak u prikazu Iseci.

Premesti – Premešta audio snimak na izabranu lokaciju.

Ukloni – Audio snimak se uklanja iz videa.

Dupliraj – Pravi se kopija odabranog audio snimka.

Postavi trajanje – Menja dužinu audio snimka.

Izmeni prelaz – Postoje tri vrste prelaza: prelaz na početku videa, prelaz na kraju videa i prelazi između video snimaka. Početni prelaz se može izabrati kada je aktivan prvi prelaz videa.

Ubaci:

Video snimak – Ubacuje se odabrani video snimak.

U Glavnom prikazu se daje minijturni prikaz video snimka. Minijatura se sastoji od prve sličice video snimka koja nije crna. Takođe se prikazuje i ime i dužina izabranog video snimka.

Slika – Ubacuje se izabrana slika. U Glavnom prikazu se daje minijturni prikaz slike.

Tekst – U video snimak se ubacuje tekst. Možete da ubacite naslov, podnaslov ili listu saradnika.

Audio snimak – Ubacuje se odabrani audio snimak. U Glavnom prikazu se vidi ime i dužina odabranog audio snimka.

Novi audio snimak – Snima se novi audio snimak na izabranu lokaciju.

Film – Pregledajte film na celom ekranu ili u minijaturnom prikazu, sačuvajte ili pošaljite film, ili ga odsecite na odgovarajuću veličinu da biste ga poslali u obliku multimedijalne poruke.

 Savet! Da biste napravili trenutni snimak video snimka, izaberite **Opcije > Napravi snimak** u minijaturnom prikazu za pregledanje ili u video prikazu Iseci.

Izaberite **Opcije > Film > Sačuvaj** da biste sačuvali svoj video snimak. Da biste definisali **Aktivna memorija**, izaberite **Opcije > Podešavanje**. Podrazumevano je da je to memorija uređaja.

 Savet! U prikazu **Podešavanje** možete da definišete **Prim. ime video snim.**, **Primarno ime slike**, **Rezolucija** i **Aktivna memorija**.

Ako želite da pošaljete video, izaberite **Pošalji > Kao MMS**, **Kao e-mail** ili **Preko Bluetooth veze**. Obratite se svom provajderu ili operatoru mreže u vezi maksimalne dužine multimedijalne poruke koju možete da pošaljete. Ako je video preveliki za slanje putem multimedijalne poruke, prikazuje se .

 Savet! Ako želite da pošaljete video snimak koji je veći od maksimalne veličine za multimedijalnu poruku koju dopušta Vaš provajder, možete ga poslati putem Bluetooth veze. Vidite „Šaljite podatke koristeći Bluetooth vezu“, str. 90. Svoje video snimke možete da

prebacujete na PC računar koristeći Bluetooth bežičnu tehnologiju ili koristeći čitač memorijskih kartica (proširenje).

Galerija

Da biste memorisali i organizovali svoje slike, video snimke, audio snimke, liste numera i linkove za strimovanje sadržaja, pritisnite i izaberite **Galerija**. Da biste aplikaciju „Galerija“ otvorili iz aplikacije **Kamera**, izaberite **Opcije > Idi u Galeriju**. U aplikaciji **Kamera**, dostupan je samo folder **Slike i video**.

 Savet! Da biste iz **Galerija** prešli na kameru, izaberite **Opcije > Idi na kameru** u folderu **Slike i video**.

Izaberite **Slike i video** , **Numere** , **Audio snimci** , **Linkovi** ili **Sve datoteke** , a zatim pritisnite da biste ih otvorili.

Možete da pretražujete i otvarate foldere, kao i da označavate, kopirate i premeštate stavke u foldere. Video

snimci, .ram datoteke i linkovi za strimovanje se otvaraju u aplikaciji RealPlayer. Vidite „RealPlayer“, str. 50. Muzičke numere se reprodukuju i organizuju u aplikaciji Muzički centar. Vidite „Muzički centar“, str. 83.

 Savet! Slike iz svog uređaja možete da prebacite u kompatibilni PC računar koristeći Nokia Phone Browser koji se nalazi u sklopu Nokia PC Suite paketa. Vidite CD-ROM disk koji ste dobili sa svojim uređajem.

Da biste kopirali ili premestili datoteke na kompatibilnu memorijsku karticu ili u memoriju uređaja, izaberite datoteku, a zatim izaberite **Opcije > Organizuj > Kopiraj u mem. kart./Premesti u mem. kar.** ili **Kopiraj u mem. tel./Premesti u mem. tel..** Datoteke koje se nalaze u memorijskoj kartici su označene sa .

Da biste preuzeli datoteke u aplikaciju **Galerija** u jedan od glavnih foldera, koristeći pretraživač, izaberite **Preuz. grafika** ili **Preuzim. videa, Preuz. numeru** ili **Pr. zvukova**. Otvara se pretraživač, pa možete da izaberete marker sajta sa kojega je moguće preuzeti sadržaj.

Gledanje slika i video snimaka

Snimljene fotografije i video snimci snimljeni kamerom memorišu se u folderu **Slike i video** u aplikaciji **Galerija**. Kvalitet video snimka je označen jednom od sledećih ikona: (Visok), (Normalan) ili (Sharing). Slike i video snimci Vam mogu biti poslani i u multimedijalnoj poruci, kao e-mail prilog ili preko Bluetooth veze. Da biste

primljenu sliku ili video snimak mogli da vidite u galeriji ili u medija plejeru, morate da ih sačuvate u memoriji uređaja ili na komatibilnu memorijsku karticu.

Otvorite folder **Slike i video** u aplikaciji **Galerija**. Datoteke slika i video snimaka su raspoređene u obliku petlje, a poredane su prema datumu. Na ekranu može da se vidi broj datoteka. Pomerajte se nalevo ili nadesno da biste pretraživali datoteke. Pritisnite i držite ili da biste pretraživali datoteke u neprekinutoj petlji.

Da biste izmenili sliku ili video snimak, izaberite **Opcije > Izmeni**. Otvara se editor slika ili video snimaka.

Ako želite da uštedite memorijski prostor nakon što odštampeate ili prenesete slike, a da istovremeno sačuvate manju verziju slike u svom uređaju, izaberite **Opcije > Skupi**.

Izaberite **Opcije > Dodaj u album** da biste dodali sliku ili video snimak u album u aplikaciji **Galerija**. Vidite „Albumi“, str. 44.

Da biste pravili autorske video snimke, u galeriji izaberite video snimak ili nekoliko snimaka, a zatim izaberite **Opcije > Izmeni**. Vidite „Montirajte video snimke“, str. 40.

Da biste odštampli svoje slike na štampaču povezanom sa Vašim uređajem, ili da biste ih sačuvali na kompatibilnu memorijsku karticu radi naknadnog štampanja, izaberite **Opcije > Štampaj**. Vidite „Štampanje slika“, str. 49.

Izaberite **Opcije** > **Uvećaj** da biste zumirali sliku. Koeficijent zumiranja se prikazuje na vrhu ekrana. Koeficijent zumiranja se ne pamti trajno.

Pritisnite da biste obrisali sliku ili video snimak.

Projekcija slajdova

Koristite **Projekcija slajdova** da biste pregledali slike i video snimke u punom ekranu. Izaberite neku od narednih opcija:

- **Start** – da biste pokrenuli projekciju slajdova.
- **Pusti** – da biste otvorili aplikaciju RealPlayer.
- **Pauza** – da biste napravili pauzu u projekciji slajdova.
- **Nastavi** – da biste nastavili projekciju slajdova.
- **Kraj** – da biste zatvorili projekciju slajdova.

Pritisnite (brže) ili (sporije) da biste podesili **Tempo**. Pritisnite (prethodni) ili (sledeći) da biste pretraživali minijaturni prikaz slike.

Da biste dodali zvuk projekciji slajdova, izaberite **Opcije** > **Projekcija slajdova** > **Podešavanje muzike**, pa zatim neku od sledećih opcija:

- **Muzika** – Izaberite **Uključena** ili **Isključena**.
- **Numera** – Izaberite muzičku datoteku sa liste.
- **Jačina** – Pritisnite da biste smanjili jačinu zvuka ili da biste ga pojačali.

Albumi

Uz pomoć albuma možete na lak način da organizujete svoje slike i video snimke. Ako želite da pregledate listu albuma, u folderu **Sluke i video** izaberite **Opcije** > **Albumi**. Albumi su raspoređeni po abecednom redu. Pritisnite da biste prikazali sadržaj albuma.

Izaberite **Opcije** > **Novi album** da biste napravili novi album. Unesite ime albuma, a zatim izaberite **OK**.

Da biste u album u galeriji dodali fotografiju ili video snimak, dođite do fotografije ili video snimka, a zatim izaberite **Opcije** > **Dodaj u album**. Otvara se lista albuma. Izaberite album u koji želite da dodate fotografiju ili video snimak, a zatim pritisnite .

Pritisnite da biste uklonili datoteku iz albuma. Ta datoteka se ne briše iz foldera **Sluke i video** u aplikaciji **Galerija**.

PrintOnline

 Napomena: Dostupnost ove usluge zavisi od zemlje, odnosno prodajnog regiona, a usluga može biti dostupna samo za ograničen broj jezika.

Sa aplikacijom **Mrež. štamp.** možete da štampate fotografije preko mreže i da poručujete različite proizvode sa Vašom odabranom fotografijom, kao što su šolje i podloge za miša. Dostupni proizvodi zavise od provajdera servisa.

Da biste mogli da koristite **Mrež. štamp.**, morate da se pretplatite na taj servis kod provajdera servisa za štampanje preko mreže i da imate instaliranu barem jednu datoteku konfiguracije tog servisa. Datoteke ćete dobiti od provajdera servisa štampanja koji podržava **Mrež. štamp.**

Možete samo da odštampate slike koje su u .jpeg formatu.

Zbog zaštite autorskih prava pojedine slike, muzika (gde spada i ton zvona) i drugi sadržaji ne mogu se kopirati, menjati, prenositi ni prosledivati.

- 1 Pritisnite , a zatim izaberite **Galerija > Slike i video**. Izaberite fotografiju (ili više njih), a zatim **Opcije > Odštampaj > Naruči slike**.
- 2 Izaberite provajdera servisa sa liste.
- 3 Izaberite **Opcije**, a zatim neku od sledećih opcija:
 - Otvori** – da biste uspostavili vezu sa provajderom servisa.
 - Ukloni** – da biste uklonili provajdera servisa sa liste. Ako uklonite zadnjeg provajdera servisa sa liste, opcija **Naruči slike** neće biti dostupna sve dok imate instaliranu barem jednu datoteku konfiguracije.
 - Dnevnik** – da biste pogledali detalje prošlih porudžbina: ime provajdera servisa, ukupnu sumu i status porudžbine.

Kada ste spojeni na server provajdera servisa, otvoriće se prikaz pregleda fotografija i prikazati fotografije koje ste izabrali u meniju **Galerija**.
- 4 Izaberite **Opcije**, a zatim neku od sledećih opcija:

Pogledaj – da biste pogledali fotografiju pre poručivanja iz štampe. Pomerajte se gore ili dole da biste videli fotografije.

Naruči sada – da biste poslali porudžbinu.

Promeni naruč. proizv. – da biste podesili detalje o proizvodu i broj primeraka za odabranu fotografiju. U prikazu za poručivanje proizvoda, možete da izaberete koji proizvod i koje vrste želite da poručite. Dostupne opcije i proizvodi zavise od provajdera servisa.

Pomerajte se levo ili desno da biste pogledali i promenili detalje drugih fotografija u porudžbini.

Promeni korisn. inform. – da biste promenili informacije o kupcu i porudžbini. Informacije o kupcu možete da kopirate iz kontakata.

Dodaj sliku – da biste dodali još fotografija porudžbini.

Ukloni sliku – da biste uklonili fotografije iz porudžbine.

Dnevnik – da biste pogledali detalje prošlih porudžbina.

Kad pošaljete porudžbinu, prikazaće se poruke **Narudžbina je uspešno poslata**.

Online sharing

Napomena: Dostupnost ove usluge zavisi od zemlje, odnosno prodajnog regiona, a usluga može biti dostupna samo za ograničen broj jezika.

Sa aplikacijom **Onlajn deljenje** možete da podelite fotografije i video snimke putem albuma, Web dnevnika ili nekih drugih servisa za deljenje na Internetu. Sadržaj možete da pošaljete, da sačuvate nedovršena slanja kao skice i nastavite posle, i da pogledate sadržaj albuma. Podržane vrste sadržaja zavise od provajdera servisa.

Zbog zaštite autorskih prava pojedine slike, muzika (gde spada i ton zvona) i drugi sadržaji ne mogu se kopirati, menjati, prenositi ni prosledivati.

Prvi koraci

Da biste mogli da koristite **Onlajn deljenje**, morate se pretplatiti na servis kod provajdera servisa za deljenje slika. Na servis se obično možete pretplatiti preko Web stranice provajdera servisa. Za detalje o pretplaćivanju na servis obratite se provajderu servisa. Da dodatne informacije o kompatibilnim provajderima servisa vidite www.nokia.com/support/phones/N72.

Kada prvi put otvorite servis u aplikaciji **Onlajn deljenje**, biće zatraženo da upišete korisničko ime i lozinku. Ta podešavanja možete naknadno da otvorite preko

Opcije > **Podešavanja** u aplikaciji **Onlajn deljenje**. Vidite „Podešavanja deljenja preko mreže“, str. 47.

Postavljajte datoteke na server

Pritisnite i izaberite **Galerija** > **Slike i video**, zatim izaberite datoteke koje želite da pošaljete (postavite na server) i **Opcije** > **Pošalji** > **Web prenos**. U aplikaciju **Onlajn deljenje** možete da uđete i preko glavne kamere.

Otvoriće se prikaz **Izbor servisa**. Da biste kreirali novi nalog na nekom servisu, izaberite **Opcije** > **Dodaj novi nalog** ili ikonicu servisa sa tekstom **Napravi novi** u listi servisa. Ako ste kreirali novi nalog dok niste bili povezani na mrežu, ili izmenili neki nalog ili servis preko Web pretraživača na kompatibilnom PC računaru, da biste ažurirali listu servisa u uređaju izaberite **Opcije** > **Primi servise**. Da biste izabrali servis, pritisnite taster za pretragu.

Kada izaberete servis, izabrane fotografije i video snimci biće prikazani u stanju za izmenu. Možete da otvarate i gledate datoteke, organizujete ih, dodajete tekst u njih ili da dodajete nove datoteke.

Da biste prekinuli proces slanja na Internet i da sačuvate napravljenu poštu kao skicu, izaberite **Nazad** > **Sačuvaj kao nacrt**. Ako je slanje već započelo, izaberite **Obustavi** > **Sačuvaj kao nacrt**.

Da biste se spojili na servis i poslali datoteke na Internet, izaberite **Opcije** > **Prenesi**, ili pritisnite .

Otvorite mrežni servis

Da biste pogledali poslate slike i video snimke u mrežnom servisu, i skice i poslate stavke na Vašem uređaju, u folderu **Slike i video** izaberite **Opcije** > **Onlajn servisi**. Ako ste kreirali novi nalog dok niste bili povezani na mrežu, ili izmenili neki nalog ili servis preko Web pretraživača na kompatibilnom PC računaru, da biste ažurirali listu servisa u uređaju izaberite **Opcije** > **Primi servise**. Izaberite servis sa liste.

Kada otvorite servis, izaberite nešto od sledećeg:

- **Otvori u Web pretraž.** – da biste se spojili na izabrani servis i pogledali poslate i albume sa skicama u Web pretraživaču. Prikaz zavisi od provajdera servisa.
- **Nacrti** – da biste pogledali i izmenili stavke skica i da biste ih poslali na Web.
- **Poslato** – da biste pogledali zadnjih 20 stavki kreiranih na Vašem uređaju.
- **Novi članak** – da biste kreirali novu stavku.

Dostupne opcije zavise od provajdera servisa.

Podešavanja deljenja preko mreže

Da biste izmenili podešavanja **Onlajn deljenje** u aplikaciji **Onlajn deljenje** izaberite **Opcije** > **Podešavanja**.

Moji nalози

U **Moji nalози** možete da kreirate nove račune ili izmenite postojeće. Da biste kreirali novi račun, izaberite **Opcije** >

Dodaj novi nalog. Da biste izmenili postojeći nalog, izaberite taj nalog, pa zatim **Opcije** > **Izmeni**. Izaberite neku od narednih opcija:

Ime naloga – da biste upisali ime naloga.

Provajder – da biste izabrali provajdera servisa kojeg želite da koristite. Ne možete promeniti provajdera servisa za postojeći nalog, morate da kreirate novi nalog za novog provajdera servisa. Ako obrišete neki nalog u **Moji nalози**, servisi vezani uz taj nalog takođe će biti obrisani iz Vašeg uređaja, uključujući poslate stavke za taj servis.

Korisničko ime i Lozinka – da biste upisali korisničko ime i lozinku koje ste kreirali za svoj nalog kod registracije na mrežni servis.

Veličina slike za prenos – da biste izabrali u kojoj će veličini fotografije biti slate na servis.

Podešavanja aplikacije

Veličina slike ekrana – da biste izabrali veličinu u kojoj će fotografije biti prikazane na ekranu Vašeg uređaja. Ovo podešavanje ne utiče na veličinu poslate slike.

Veličina teksta ekrana – da biste izabrali veličinu slova teksta koji je prikazan u stavkama nacrti i poslatim stavkama, ili kada dodate ili izmenite tekst u novoj stavci.

Napredni

Provajderi – da biste pogledali ili izmenili podešavanja provajdera servisa, dodali novog provajdera servisa ili pogledali detalje o nekom provajderu servisa. Ako promenite provajdera servisa, sve informacije iz **Moji nalozi** za prethodnog provajdera servisa biće obrisane. Ne možete da promenite podešavanja prethodno definisanih provajdera servisa.

Primarna pristup. tačka – da biste promenili pristupnu tačku preko koje se povezujete na dati onlajn servis; izaberite željenu pristupnu tačku.

Studio

Štampanje slika

Ako želite da štamplate slike pomoću opcije **Štampa slike**, izaberite opcije štampanja u galeriji, kameri, editoru slika ili slikovniku.

Upotrebite opciju **Štampa slike** da biste štampli svoje slike korišćenjem kompatibilnog USB kabla za prenos podataka, Bluetooth veze ili kompatibilne memorijske kartice.

Možete samo da odštamplate slike koje su u .jpeg formatu. Slike snimljene kamerom se automatski čuvaju u .jpg formatu.

Ako želite da štamplate preko nekog PictBridge-kompatibilnog štampača, izaberite opciju za štampanje pre nego što povežete USB kabl.

Izaberite sliku koju želite da odštamplate, a zatim izaberite **Opcije > Štampanje**.

Izbor štampača

Kad prvi put upotrebite opciju **Štampa slike**, prikazuje se lista raspoloživih štampača nakon što izaberete sliku.

Izaberite štampač koji želite da koristite. Taj štampač se postavlja kao podrazumevani štampač.

Kada povežete neki štampač koji je PictBridge kompatibilan koristeći kompatibilni data kabl, recimo Nokia komunikacijski kabl CA-53, taj štampač se automatski prikazuje.

Ako podrazumevani štampač nije raspoloživ, prikazuje se lista raspoloživih uređaja za štampanje.

Prikaz izgleda štampe

Prikaz izgleda štampe se otvara samo onda kad počnete da štamplate sliku u galeriji ili u aktiviranom pasivnom režimu rada.

Slike se prikazuju u prethodno definisanom rasporedu štampe. Pomerajte se levo i desno kroz raspoložive rasporede štampe za izabrani štampač da biste promenili ovaj raspored. Ako slike ne mogu da stanu na jednu stranicu, pomerajte se gore ili dole da bi bile prikazane dodatne stranice.

Podేశavanja štampe

Opcije koje su na raspolaganju se razlikuju i zavise od mogućnosti koje nudi izabrani uređaj za štampu.

Ako želite da izaberete dimenzije papira, izaberite **Veličina papira**, sa liste izaberite dimenzije papira, a zatim **OK**. Izaberite **Obustavi** da biste se vratili u prethodni prikaz.

RealPlayer

Pritisnite **fg**, a zatim izaberite **Studio > RealPlayer**. Koristeći program **RealPlayer**, možete da reprodukujete video snimke, audio snimke, liste numera ili da bežično strimujete medija datoteke. Tokom pretraživanja Web stranica možete da aktivirate link za strimovanje sadržaja, ili možete da ga memorišete (uskladištite) u memoriju uređaja ili na kompatibilnu memorijsku karticu.

RealPlayer podržava datoteke sa oznakama tipa datoteke .aac, .awb, .m4a, .mid, .mp3 i .wav. Međutim, **RealPlayer** možda ne podržava sve formate datoteka ili sve varijante formata. Na primer, **RealPlayer** pokušava da otvori sve .mp4 datoteke, ali neke .mp4 datoteke mogu da uključuju i sadržaj koji nije usklađen sa 3GPP standardom, pa ih samim tim ne podržava ni ovaj model uređaja.

💡 Savet! Možete da prebacite muzičke datoteke iz svog uređaja na kompatibilnu memorijsku karticu koristeći modul Nokia Audio Manager koji se nalazi u sklopu Nokia PC Suite paketa. Vidite CD-ROM disk koji ste dobili sa telefonom.

Reprodukovanje video ili audio snimaka

1 Ako želite da reprodukujete neku medija datoteku iz memorije uređaja ili sa kompatibilne memorijske kartice, izaberite **Opcije > Otvori**, pa zatim izaberite: **Prethodni snimci** – da biste reprodukovali jednu od poslednjih šest datoteka puštenih u programu **RealPlayer**.

Sačuvani snimak – da biste reprodukovali neku datoteku koju ste sačuvali u aplikaciji **Galerija**. Vidite „Galerija“, str. 42.

2 Dodite do neke datoteke, pa pritisnite **⏮** da biste je reprodukovali.

💡 Savet! Da biste neki video snimak gledali u punom ekranu, pritisnite **2**. Ponovo pritisnite da biste se vratili u normalni režim prikaza.

Ikone u programu **RealPlayer**: **↺** – Ponavljanje; **🎲** – Slučajan izbor; **↺🎲** – Ponavljanje i slučajni izbor i **🔇** – Zvučnik isključen.

Kreirajte listu numera

Da biste napravili listu numera sastavljenu od pesama u memoriji Vašeg uređaja ili na kompatibilnoj memorijskoj kartici:

- 1 Izaberite **Opcije** > **Nova lista numera**.
 - 2 Izaberite memoriju iz koje želite da izaberete muzičke numere.
 - 3 Unesite ime za listu numera.
 - 4 Izaberite muzičke numere koje želite da uključite u listu.
 - 5 Izaberite **Nazad**. Lista numera automatski počinje da se reprodukuje.
- 💡 **Savet!** Ako želite da ostavite aplikaciju otvorenom dok muzika svira u pozadini, dvaput pritisnite kako biste se vratili u pasivni režim. Da biste se vratili u aplikaciju, pritisnite , a zatim izaberite **RealPlayer**.

Prečice u toku reprodukcije:

- Pritisnite i držite da biste brzo premotavali napred.
- Pritisnite i držite da biste brzo premotavali unazad.
- Da biste isključili zvuk, pritisnite i držite dok se ne prikaže . Da biste uključili zvuk, pritisnite i držite dok ne vidite .

Bežično strimujete sadržaj

Mnogi provajderi servisa će zahtevati da koristite Internet pristupnu tačku (IAP) za svoju primarnu pristupnu tačku.

Drugi provajderi dopuštaju korišćenje WAP pristupne tačke.

Pristupne tačke su možda konfigurisane kod prvog startovanja Vašeg uređaja.

Obratite se svom provajderu servisa za detaljnije informacije.

Napomena: U modulu **RealPlayer** možete da otvarate samo URL adrese tipa `rtsp://`. Međutim, **RealPlayer** će prepoznati i http link do .ram datoteke.

Ako želite da bežično strimujete sadržaj, izaberite neki link za strimovanje sadržaja koji je sačuvan u aplikaciji **Galerija**, koji se nalazi na nekojWebstrani ili koji ste primili kao tekstualnu ili kao multimedija poruku. Pre nego što se započne strimovanje živog sadržaja, uređaj se povezuje na dati sajt i počinje sa učitavanjem sadržaja. Taj sadržaj se ne memoriše u uređaju.

Primate RealPlayer podešavanja

Podešavanja za **RealPlayer** možete da primite i kao tekstualnu poruku od operatora mreže ili od provajdera. Vidite „Podaci i podešavanja“, str. 61. Za detaljnije informacije obratite se svom operatoru mreže ili provajderu servisa.

Promenite RealPlayer podešavanja

Izaberite **Opcije** > **Podešavanja**, pa naredne kategorije:

Video – Da bi **RealPlayer** automatski ponavljao video snimke kada se završi njihova reprodukcija.

Podešavanje zvuka – Da biste izabrali da li želite da se reprodukcija numera ponavlja po redosledu sa liste ili da audio snimke sa nje slušate po slučajnom izboru.

Podešavanje veze – Da biste izabrali da li će se koristiti proksi server, da biste promenili primarnu pristupnu tačku, kao i da biste postavili vreme čekanja (do raskida veze) i opseg portova prilikom povezivanja. Za ispravna podešavanja obratite se svom provajderu.

Podeš. proksi servera:

Koristi proksi server – Izaberite **Da** da biste koristili proksi server.

Adresa proksi ser. – Unesite IP adresu proksi servera.

Br. porta proksi ser. – Unesite broj porta proksi servera.

 Rečnik termina: Proksi serveri su posrednički serveri između medija servera i korisnika. Neki provajderi servisa ih koriste da bi obezbedili dodatnu sigurnost i da bi ubrzali brzinu pristupa stranama pretraživača koje sadrže audio ili video snimke.

Podešavanja mreže:

Prim. pristupna tačka – Dodajte do pristupne tačke koju želite da koristite za povezivanje na Internet, a zatim pritisnite .

Vreme na vezi – Postavite vremenski period posle kojeg će **RealPlayer** raskinuti vezu sa mrežom kada privremeno zaustavite reprodukciju medija sadržaja preko mrežne veze; izaberite **Definiše korisnik**, a zatim pritisnite . Unesite vreme, a zatim izaberite **OK**.

Najniži UDP port – Unesite najniži broj porta za opseg portova servera. Minimalna vrednost je 6 970.

Najviši UDP port – Unesite najviši broj porta za opseg portova servera. Maksimalna vrednost je 32 000.

Izaberite **Opcije > Napredna podešav.** da biste izmenili vrednosti opsega za različite mreže.

Režiser

Da biste napravili muvee, pritisnite , a zatim izaberite **Studio > Režiser**. Muvée je kratak, montirani video snimak koji može da sadrži video, slike, muziku i tekst. **Ekspres muvee** automatski kreira modul **Režiser** nakon što izaberete stil za muvee. **Režiser** koristi podrazumevanu muziku i tekst koji su dodeljeni odabranom stilu. Svaki stil

ima sopstveni stil pisma, boju, muziku i ritam. Za **Autorski muvee** možete da izaberete sopstvene video i muzičke snimke, slike i stil, a možete i da dodate početnu i završnu poruku. Muvee kreacije možete da šaljete u sklopu multimedijalne poruke.

Otvorite modul **Režiser**, a zatim pritisnite ili da biste prelazili sa prikaza na , i obratno. Iz prikaza možete da se vratite u glavni prikaz i tako što izaberete **Urađeno**.

Prikaz sadrži listu video snimaka za koje možete izabrati **Pusti**, **Pošalji**, **Preimenuj** i **Obriši**.

Kreirajte ekspres muvee

- 1 U glavnom prikazu modula **Režiser** izaberite **Ekspres muvee**.
- 2 Za muvee izaberite neki stil iz liste stilova. Napravljeni muvee se memoriše u muvee listi modula **Režiser**. Nakon memorisanja muvee će biti automatski reprodukovani.

 Savet! Da biste u svoj uređaj preuzeli nove stilove, izaberite **Preuz. stilova** (mrežni servis) u glavnom prikazu modula **Režiser**.

Kreirajte autorski muvee

- 1 U glavnom prikazu modula **Režiser** izaberite **Autorski muvee**.

- 2 U **Video**, **Slika**, **Stil** ili **Muzika** izaberite snimke koje želite da ubacite u svoj muvee. Nakon što izaberete video snimke i slike, da biste definisali redosled kojim se datoteke reprodukuju u muvee spotu, izaberite **Opcije** > **Napredne opcije**. Pritisnite taster za pretragu da biste izabrali datoteku koju želite da premestite. Zatim dodite do datoteke ispod koje želite da stavite označenu datoteku, pa pritisnite taster za pretragu. Izaberite **Opcije** > **Izaberi sadržaje** da biste isekli video snimke. Vidite „Izaberite sadržaj“, str. 54. U modulu **Poruka** možete da dodate početni i završni tekst za muvee.
- 3 Izaberite **Kreiraj muvee**, a zatim neku od narednih opcija:
 - Multimedija poruka** – Da biste optimizovali dužinu muvee spota za slanje preko MMS-a.
 - Automatski izbor** – Da biste u muvee uključili sve izabrane slike i video snimke.
 - Koliko i muzika** – Da biste podesili da dužina muvee spota bude ista kao dužina izabranog muzičkog snimka.
 - Definiše korisnik** – Da biste sami definisali dužinu muvee spota.
- 4 Izaberite **Opcije** > **Sačuvaj**.

Da biste pogledali autorski muvee pre nego što ga sačuvate, u prikazu **Prikaz muvee** izaberite **Opcije** > **Pusti**.

Da biste napravili novi autorski muvee koristeći ista podešavanja stila, izaberite [Opcije](#) > [Pravi ponovo](#).

Izaberite sadržaj

Nakon što izaberete slike i video snimke za svoj muvee, možete da montirate izabrane video snimke. Izaberite [Opcije](#) > [Napredne opcije](#) > [Opcije](#) > [Izaberi sadržaje](#). Možete da izaberete delove video snimka koje želite da uključite u muvee, ili one delove koje želite da izostavite. Klizač ispod ekrana videa označava uključene, izostavljene i neutralizovane delove sledećim bojama: zelena boja označava uključene, crvena izostavljene, a siva neutralne delove.

Ako želite da uključite određeni deo video snimka u muvee, dodite do tog dela i izaberite [Opcije](#) > [Obuhvati](#).

Ako želite da neki deo izostavite iz video snimka, dodite do tog dela i izaberite [Opcije](#) > [Izbaci](#).

Da biste modulu [Režiser](#) dozvolili da po slučajnom izboru uključi ili izostavi neki deo video snimka, dodite do tog dela, a zatim izaberite [Opcije](#) > [Označi kao neutral](#).

Izaberite [Opcije](#) > [Izbaci kadar](#) da biste izostavili neki kadar iz video snimka.

Ako želite da modulu [Režiser](#) dozvolite da po slučajnom izboru uključi ili izostavi delove video snimka, izaberite [Opcije](#) > [Ozn. sve kao neut.](#)

Podešavanja

Izaberite [Podešavanja](#) da biste izvršili izmene sledećih opcija:

[Aktivna memorija](#) – Izaberite gde će se memorisati muvee.

[Rezolucija](#) – Izaberite rezoluciju za muvee.

[Primarno muvee ime](#) – Podesite podrazumevano ime za muvee.

Poruke

Pritisnite i izaberite **Poruke**. U aplikaciji **Poruke** možete da kreirate, šaljete, primete, pregledate, unosite izmene i organizujete tekstualne poruke, multimedijalne poruke, e-mail poruke, kao i specijalne tekstualne poruke koje sadrže podatke. Možete takođe i da primete poruke i podatke preko Bluetooth veze, da primete WAP servisne poruke, info poruke kao i da šaljete servisne zahteve.

 Napomena: Multimedijalne poruke mogu da primaju i prikazuju jedino aparati koji imaju kompatibilne funkcije. Izgled poruke može da bude različit u zavisnosti od prijemnog aparata.

Kada otvorite **Poruke**, vidite funkciju **Nova poruka** i listu foldera:

 Primljeno – sadrži primljene poruke osim e-mail i info poruka. E-mail poruke se čuvaju u **Pošt. sanduče**.

 Moji folderi – služi za razvrstavanje poruka po folderima.

 Pošt. sanduče – u folderu **Pošt. sanduče** možete da se povežete sa svojim udaljenim poštanskim sandučetom da biste preuzeli nove e-mail poruke ili da van mreže pregledate prethodno preuzete poruke. Vidite „E-mail“, str. 68.

 Nacrti – sadrži nacрте poruka koje još nisu poslate.

 Poslato – sadrži poslednjih 20 poruka koje su poslate osim poruka poslatih preko Bluetooth veze. Za promenu broja poruka koje će se čuvati, vidite „Podešavanja Ostalo“, str. 70.

 Za slanje – to je privremeno mesto čuvanja poruka koje čekaju na slanje.

 Izveštaji – možete zahtevati da vam mreža šalje izveštaje o dostavi poslatih tekstualnih i multimedijalnih poruka (mrežni servis). Prijem izveštaja o dostavi multimedijalnih poruka poslatih na e-mail adresu nije moguć.

 Savet! Nakon što otvorite bilo koji od standardnih foldera, po njima možete da se krećete pritiskom na ili .

Ako želite da unesete i da svom provajderu servisa pošaljete servisni zahtev (poznato i kao USSD komanda), kao što su zahtevi za aktiviranje mrežnih servisa, izaberite **Opcije > Servisni zahtev** u glavnom prikazu **Poruke**.

Info servis (mrežni servis) vam omogućava da od svog provajdera primete poruke o raznim temama kao što su vremenska prognoza ili stanje u saobraćaju. Za podatke

o raspoloživim temama kao i odgovarajućim brojevima tema, obratite se svom provajderu. U glavnom prikazu **Poruke**, izaberite **Opcije** > **Info servis**. U glavnom prikazu možete da vidite status teme, broj teme, naziv i da li je tema označena (▶) za praćenje.

Pisanje teksta

Tradicionalni način unosa teksta

ABC, **abc** i **Abc** označavaju izabrani režim unosa znakova. **123** označava režim unosa brojeva.

 se prikazuje kada tekst pišete tradicionalnim načinom unosa teksta.

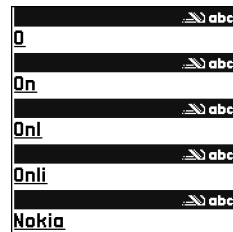
- Pritiskajte numerički taster (**1** - **9**) potreban broj puta sve dok se ne pojavi željeni znak. Na tasteru ima više znakova nego što je na njemu prikazano.
- Ako želite da unesete neki broj, pritisnite i držite odgovarajući numerički taster.
- Za prelazak sa unosa slova na unos brojeva i obratno, pritisnite i držite **#**.
- Ako se naredno slovo nalazi na istom tasteru, sačekajte da se pojavi kursor (ili pritisnite da biste prekinuli čekanje) pa ga unesite.
- Pritisnite da biste obrisali neki znak. Pritisnite i držite da biste obrisali više znakova.

- Najčešći znaci interpunkcije se nalaze na tasteru **1**. Pritisnite **1** potreban broj puta dok ne dobijete željeni znak interpunkcije. Pritisnite ***** da biste otvorili listu specijalnih znakova. Koristite za kretanje po listi, a zatim izaberite znak.
- Za razmak, pritisnite taster **0**. Pritisnite tri puta **0** da biste kursor pomerili u naredni red.
- Pritisnite **#** za prelazak sa jedne vrste slova na druga.

Intuitivni način unosa teksta – Rečnik

Svako slovo možete da unesete samo jednim pritiskom tastera. Intuitivni način unosa teksta se bazira na ugrađenom rečniku kojem i vi sami možete da dodajete nove reči. Kada se rečnik ispuni, novouneta reč zamenjuje onu koja je najranije uneta.

- 1 Da biste aktivirali intuitivni način unosa teksta, pritisnite i izaberite **Uključi rečnik**. Ovo će aktivirati intuitivni način unosa teksta za sve editore u telefonu. se prikazuje kada tekst pišete pomoću intuitivnog načina unosa teksta.
- 2 Pritisnite tastere **2** - **9** da biste napisali željenu reč. Svaki taster pritisnite samo jednom za jedno slovo.

Na primer, da biste napisali „Nokia“ kada je izabran rečnik engleskog jezika, pritisnite **6** za slovo „N“, **6** za „o“, **5** za „k“, **4** za „i“, i **2** za „a“.

Reč se menja posle svakog narednog pritiska na taster.

- 3** Kada završite pisanje reči, a ona je ispravna, da biste to potvrdili, pritisnite , ili pritisnite **0** da biste uneli razmak.

Ako reč nije ispravna, pritisnite ***** potreban broj puta da biste videli slične reči koje je rečnik pronašao jednu po jednu. Ili pritisnite pa izaberite **Rečnik > Slično**. Ako se iza reči prikaže znak **?**, reč koju nameravate da napišete se ne nalazi u rečniku. Izaberite **Napiši**, upišite reč koristeći tradicionalni način unosa teksta, pa izaberite **OK** da biste reč dodali u rečnik. Reč se dodaje u rečnik. Kada se rečnik ispuní, novouneta reč zamenjuje onu koja je najranije uneta.

- 4** Započnite pisanje naredne reči.

 Savet! Pritisnite brzo dva puta **#** da biste uključili ili isključili intuitivni način unosa teksta.

Saveti u vezi intuitivnog načina unosa teksta

Pritisnite da biste obrisali neki znak. Pritisnite i držite da biste obrisali više znakova.

Pritisnite **#** za prelazak sa jedne vrste slova na druga. Ako brzo pritisnete dva puta **#**, isključuje se intuitivni način unosa teksta.

 Savet! Intuitivni način unosa teksta će pokušati da predvidi i koji je uobičajeni znak interpunkcije potreban („?!“). Upotreba i raspoloživi znaci interpunkcije zavise od jezika odabranog rečnika.

Pritisnite i držite odgovarajući numerički taster da biste uneli neki broj u režimu unosa slova.

Za prelazak sa unosa slova na unos brojeva i obratno, pritisnite i držite **#**.

Najčešći znaci interpunkcije se nalaze na tasteru **1**. Pritisnite **1** pa zatim ***** potreban broj puta dok ne dobijete željeni znak interpunkcije.

Pritisnite ***** da biste otvorili listu specijalnih znakova.

Pritisnite ***** potreban broj puta da biste videli jednu po jednu slične reči koje je rečnik pronašao.

Pritisnite , izaberite **Rečnik** pa pritisnite da biste izabrali neku od sledećih opcija:

Slično – Pogledajte listu reči koje odgovaraju kombinaciji slova koju ste uneli.

Ubaci reč – Dodajte reč u rečnik koristeći tradicionalni način unosa teksta. Kada se rečnik ispuní, novouneta reč zamenjuje onu koja je najranije uneta.

Izmeni reč – Izmenite reči koristeći tradicionalni način unosa teksta. Ova opcija je na raspolaganju ako je reč „aktivna“ (podvučena).

 Savet! Kada pritisnete pojavljuju se sledeće opcije (zavisno od režima izmena): **Rečnik** (intuitivni način unosa teksta), **Unos slova** (tradicionalni način unosa teksta), **Unos brojeva, Iseci** (ako je odabran neki tekst), **Kopiraj** (ako je odabran neki tekst), **Umetni** (ako je za neki tekst prethodno odabrano iseci ili kopiraj), **Ubaci broj**, **Ubaci simbol** i **Jezik pisanja**: (promena jezika unosa u svim editorima aparata).

Pisanje složenica

Napišite prvi deo složenice i potvrdite ga pritiskom na . Napišite poslednji deo složenice. Da biste završili složenicu, pritisnite da biste dodali razmak.

Isključivanje intuitivnog načina unosa teksta

Pritisnite i izaberite **Rečnik** > **Isključeno** da biste isključili intuitivni unos teksta u svim editorima u aparatu.

Kopiranje teksta u klipbord

- 1 Pritisnite i držite da biste odabrali znakove i reči. Istovremeno pritisnite ili . Kako pomerate tekst, tako se taj deo teksta markira.
- 2 Dok držite pritisnite **Kopiraj** da biste tekst kopirali u klipbord.
- 3 Da biste deo teksta ubacili u neki dokument, pritisnite i držite , a zatim pritisnite **Umetni**, ili jednom pritisnite pa izaberite **Umetni**.

Pritisnite i držite da biste odabrali više redova teksta. Istovremeno pritisnite ili . Pritisnite da biste odabrani deo teksta uklonili iz dokumenta.

Pisanje i slanje poruke

Izgled multimedijalne poruke može da bude različit u zavisnosti od prijemnog uređaja.

Zbog zaštite autorskih prava pojedine slike, muzika (gde spada i ton zvona) i drugi sadržaji ne mogu se kopirati, menjati, prenositi ni prosledivati.

 Savet! Kreiranje poruke možete da započnete u svakoj aplikaciji koja ima opciju **Pošalji**. Izaberite neku datoteku (sliku ili tekst) koju želite da dodate poruci pa zatim izaberite **Opcije** > **Pošalji**.

Pre nego što budete mogli da kreirate neku multimedijalnu poruku ili da napišete e-mail poruku, morate pravilno da podesite parametre veze. Vidite „Primanje MMS poruka i e-mail podešavanja“, str. 60 i „E-mail“, str. 68.

Na bežičnoj komunikacionoj mreži može da postoji ograničenje za veličinu MMS poruka. Ukoliko umetnuta vinjeta prekorači to ograničenje, aparat može da je umanj i kako biste mogli da je pošaljete kao MMS poruku.

- 1 Izaberite **Nova poruka**. Otvara se lista opcija poruka.

Tekstualna poruka – da biste poslali neku tekstualnu poruku.

Multimedijalna poruka – da biste poslali neku multimedijalnu poruku (MMS).

E-mail – da biste poslali e-mail poruku. Ako prethodno niste podesili svoj e-mail nalog, to će biti zatraženo od vas.

- 2 Pritisnite da biste primaoca ili grupe izabrali među kontaktima ili unesite broj telefona ili e-mail adresu primaoca. Pritisnite da biste dodali tačku i zarez (;) koja razdvaja primaoca. Broj ili adresu možete i da kopirate iz klipborda.

 Savet! Dodite do nekog kontakta i pritisnite da ga biste ga markirali. Istovremeno možete markirati više primalaca.

- 3 Pritisnite da biste prešli u polje poruke.

- 4 Napišite poruku.

- 5 Izaberite **Opcije > Ubaci objekat > Sliku, Audio snimak** ili **Video snimak** da biste multimedijalnoj poruci dodali medija objekat. Kada je dodat zvuk, prikazuje se .

Video snimke koji su sačuvani u .mp4 formatu ne možete da šaljete u multimedijalnoj poruci.

Za promenu formata u kome su čuvaju snimljeni video zapisi, vidite „Podešavanje videa“, str. 39.

- 6 Izaberite **Opcije > Ubaci novo > Sliku, Audio snimak** ili **Video snimak** da biste snimili novu fotografiju, zvuk ili video za multimedijalnu poruku. Izaberite **Slajd** da biste umetnuli novi slajd u poruku. Izaberite **Opcije > Pogledaj** da biste videli kako će izgledati multimedijalna poruka.

- 7 Ako želite da e-mail poruci dodate prilog, izaberite **Opcije > Ubaci > Sliku, Audio snimak, Video snimak** ili **Beleška**. Prilozi e-mail poruka su u navigacionoj traci označeni sa .

 Savet! Ako želite da kao prilog pošaljete neku drugu vrstu datoteka, a ne audio ili napomene, otvorite odgovarajuću aplikaciju, pa izaberite **Opcije > Pošalji > Kao e-mail**, ako je na raspolaganju.

- 8 Ako želite da pošaljete poruku, izaberite **Opcije > Pošalji**, ili pritisnite .

Vaš aparat podržava slanje tekstualnih poruka koje su duže od ograničenja broja znakova za jednu poruku. Duže poruke se dele na dve ili više poruka. Vaš provajder

će ih odgovarajuće naplatiti. Znakovi koji koriste akcente i druge oznake, kao i znakovi iz neki drugih jezika kao što je kineski, zauzimaju više mesta i samim tim ograničavaju broj znakova koje može da se pošalje u jednoj poruci. U navigacionoj traci se vidi indikator dužine poruke koji odbrojava unazad. Na primer, 10 (2) znači da je preostalo još 10 znakova da bi se tekst poslao u dve poruke.

Napomena: E-mail poruke se pre slanja automatski smeštaju u [Za slanje](#). Ako slanje ne uspe, e-mail poruka ostaje u folderu [Za slanje](#) u statusu **Neuspelo slanje**.

Savet! U modulu [Poruke](#) možete da kreirate i prezentacije i da ih šaljete kao multimedijalne poruke. U prikazu editora multimedija poruka, izaberite [Opcije](#) > [Kreiraj prezent.](#) (prikazuje se jedino ako je za [Režim kreiranja MMS-a](#) postavljeno [Sa upozorenjima](#) ili [Slobodno](#)). Vidite „Multimedija poruke“, str. 67.

Savet! Kada multimedijalnu poruku šaljete na e-mail adresu ili na neki uređaj koji podržava prijem velikih slika, koristite veću sliku. Ako niste sigurni u mogućnosti prijemnog uređaja ili ako mreža ne podržava slanje velikih datoteka, preporučuje se korišćenje slika manjih dimenzija i audio snimaka ne dužih od 15 sekundi. Ako želite da promenite ovo podešavanje, u glavnom prikazu [Poruke](#) izaberite [Opcije](#) > [Podešavanja](#) > [MMS poruka](#) > [Veličina slike](#).

Primanje MMS poruka i e-mail podešavanja

Podešavanja možete primiti i kao tekstualnu poruku od svog operatora mreže ili od provajdera. Vidite „Podaci i podešavanja“, str. 61.

Za detalje u vezi raspoloživosti i pretplate na usluge za prenos podataka, obratite se svom operatoru mreže ili provajderu. Pridržavajte se instrukcija svog provajdera.

Unesite MMS podešavanja ručno:

- 1 Izaberite [Alatke](#) > [Podešav.](#) > [Veza](#) > [Pristupne tačke](#) i definišite podešavanja pristupne tačke za razmenu multimedija poruka. Vidite „Podešavanja veze“, str. 102.
- 2 Izaberite [Poruke](#) > [Opcije](#) > [Podešavanja](#) > [MMS poruka](#) > [Aktivna prist. tačka](#) pa zatim i pristupnu tačku koju ste kreirali za preferencijalnu vezu. Vidite i „Multimedija poruke“, str. 67.

Pre nego što budete mogli da šaljete, primete, preuzimate, prosleđujete i odgovarate na e-mail poruke morate da uradite sledeće:

- Pravilno konfigurišite Internet pristupnu tačku (IAP). Vidite „Podešavanja veze“, str. 102.
- Pravilno definišite e-mail podešavanja. Vidite „E-mail“, str. 68. Potrebno je da imate zasebni e-mail nalog.

Pridržavajte se uputstava koje dobijete od svog
provajdera elektronske pošte i Internet provajdera.

Primljeno – prijem poruka

Ikone u folderu **Primljeno**: – nepročitane poruke
u folderu **Primljeno**; – nepročitana tekstualna poruka;
 – nepročitana multimedijalna poruka; – podaci
primljeni preko Bluetooth veze.

Kada primite neku poruku, u pasivnom režimu se
prikazuje i **1 nova poruka**. Izaberite **Prikaži** da
biste otvorili poruku. Ako  elitate da otvorite neku poruku
u folderu **Primljeno**, dođite do nje pa pritisnite .

Multimedija poruke

Važno: Budite oprezni prilikom otvaranja poruka.

Objekti multimedijalne poruke mogu da sadrže štetan
softver ili da na neki drugi način budu štetni za aparat
ili PC računar.

Možete da primite obaveštenje da ste primili
multimedijalnu poruku koja je sačuvana u centru za
multimedijalne poruke. Izaberite **Opcije > Preuzmi** da
biste pokrenuli paketni prenos podataka i preuzeli poruku
u vaš aparat.

Kada otvorite neku multimedijalnu poruku (), možete
da vidite sliku i poruku, i da istovremeno čujete audio
snimak preko zvučnika (ako je dodat audio snimak,
prikazuje se). Kliknite na strelicu ikone da biste čuli
zvučni zapis.

Ako želite da vidite koje vrste medija objekata sačinjavaju
poruku, otvorite je i izaberite **Opcije > Objekti**. Imate
mogućnost da datoteku multimedijalnog objekta sačuvate
u svom aparatu ili da ga pošaljete, na primer preko
Bluetooth veze, drugom kompatibilnom uređaju.

Izaberite **Opcije > Pusti prezentaciju** da biste prikazali
primljene multimedijalne prezentacije.

Zbog zaštite autorskih prava pojedine slike, muzika
(gde spada i ton zvona) i drugi sadržaji ne mogu se
kopirati, menjati, prenositi ni prosledivati.

Podaci i podešavanja

Vaš aparat može da prima više vrsta tekstualnih poruka
koje sadrže podatke (), a koje se još nazivaju
i OTA poruke:

Konfiguraciona poruka – U konfiguracionoj poruci,
od svog provajdera ili od informatičke službe svoje firme
možete da primite broj centra za tekstualne poruke, broj
govorne pošte, podešavanja Internet pristupne tačke,
podešavanja prijavne procedure za pristupnu tačku ili

e-mail podešavanja. Izaberite **Opcije > Sačuvaj sve** da biste sačuvali ova podešavanja.

Vizitkarta – Ako želite da sačuvate informacije u folderu **Kontakti**, izaberite **Opcije > Sačuvaj vizitkartu**.

Sertifikati ili audio datoteke kao prilozi vizitkarte se ne čuvaju.

Ton zvona – Ako želite da sačuvate ton zvona, izaberite **Opcije > Sačuvaj**.

Logo operatora – Ako želite da se u pasivnom režimu umesto posebne identifikacije operatora mreže prikazuje logo, izaberite **Opcije > Sačuvaj**.

Stavka Kalendar – Ako želite da sačuvate pozivnicu, izaberite **Opcije > Sačuvaj u Kalendar**.

Web poruka – Ako želite da sačuvate marker u listi markera Veb adresa, izaberite **Opcije > Dodaj u markere**. Ako poruka sadrži i podešavanja pristupne tačke i markere, izaberite **Opcije > Sačuvaj sve** da biste sačuvali te podatke.

Obaveštenje o e-mailu – Govori vam koliko novih e-mail poruka imate u svom udaljenom poštanskom sandučetu. Prošireno obaveštenje može da sadrži i detaljnije informacije.

 Savet! Ako primite vCard datoteku sa slikom u prilogu, i slika će biti memorisana u folderu Kontakti.

Veb servisne poruke

Veb servisne poruke () su obaveštenja (na primer, glavne vesti) i mogu da sadrže tekstualnu poruku ili neki link. Za informacije o raspoloživosti i pretplati, obratite se svom provajderu.

Moji folderi

U **Moji folderi** možete da preuređujete svoje poruke po folderima, da kreirate nove foldere, kao i da preimenujete i brišete postojeće.

 Savet! Možete da koristite tekstove u folderu Obrasci da biste izbegli ponovno pisanje poruka koje često šaljete.

Poštansko sanduče

Ako izaberete **Pošt. sanduče**, a da prethodno niste podesili svoj e-mail nalog, od vas će biti zatraženo da to uradite. Vidite „E-mail“, str. 68. Kada kreirate novo poštansko sanduče, ime koje date sandučetu zamenjuje ime **Pošt. sanduče** koje se vidi u glavnom prikazu **Poruke**. Možete imati do šest poštanskih sandučića.

Otvaranje poštanskog sandučeta

Kada otvorite poštansko sanduče, možete izabrati da li želite da pregledate prethodno preuzete e-mail poruke i zaglavlja dok ste van mreže ili želite da se povežete na e-mail server.

Kada dođete do svog poštanskog sandučeta i pritisnete aparat vas pita **Povezati se na poštu?**

Izaberite **Da** da biste se povezali sa poštanskim sandučetom i preuzeli nove e-mail poruke ili njihova zaglavlja. Kada čitate ili gledate poruke dok ste na mreži, u stalnoj ste vezi sa udaljenim poštanskim sandučetom preko veze za paketni prenos podataka. Vidite i „Podešavanje veze“, str. 102.

Izaberite **Ne** da biste pregledali prethodno preuzete e-mail poruke dok ste van mreže. Kada poruke pregledate dok ste van mreže, vaš aparat nije povezan sa udaljenim poštanskim sandučetom.

Preuzimanje e-mail poruka

Ako ste van mreže, izaberite **Opcije > Uspostavi vezu** da biste uspostavili vezu sa udaljenim poštanskim sandučetom.

Važno: Budite oprezni prilikom otvaranja poruka. E-mail poruke mogu da sadrže štetan softver ili da na neki drugi način budu štetne za aparat ili PC računar.

- 1 Dok je veza sa udaljenim poštanskim sandučetom uspostavljena, izaberite **Opcije > Preuzmi e-mail. Nove** – da biste preuzeli sve nove e-mail poruke u svoj aparat.
Izabrane – da biste preuzeli samo one koje ste prethodno markirali.
Sve – da biste preuzeli sve poruke iz poštanskog sandučeta.
Izaberite **Obustavi** da biste prekinuli preuzimanje poruka.
- 2 Nakon što preuzmete e-mail poruke, možete da nastavite da ih pregledate dok ste na mreži ili izaberite **Opcije > Raskini vezu** da biste prekinuli vezu i pregledali e-mail poruke van mreže.
Ikkone statusa e-mail poruka:
 Nova e-mail poruka (režim rada van mreže i na mreži): sadržaj nije preuzet u vaš aparat.
 Nova e-mail poruka: sadržaj je preuzet u vaš aparat.
 E-mail poruka je pročitana.
 Zaglavlje e-mail poruke koje je pročitano a sadržaj poruke je obrisao u aparatu.
- 3 Ako želite da otvorite neku e-mail poruku, pritisnite . Ako e-mail poruka nije preuzeta (strelica u ikoni usmerena ka spolja) a vi ste van mreže, bićete upitani da li želite da tu poruku preuzmete iz poštanskog sandučeta.

Ako želite da vidite prilog e-mail poruke, otvorite poruku koja ima ikonu priloga pa izaberite **Opcije > Prilozi**. Ako je ikona priloga nedostupna, to znači da on nije preuzet u aparat; izaberite **Opcije > Preuzmi**. U prikazu **Prilozi** možete da preuzimate, otvarate, čuvate ili uklanjate priloge. Takođe možete i da šaljete priloge koristeći Bluetooth vezu.

 Savet! Ako vaše poštansko sanduče koristi IMAP4 protokol, možete da definišete koliko će se poruka preuzimati, kao i da li će se preuzimati prilozi poruka. Vidite „E-mail“, str. 68. Kod POP3 protokola, opcije su **Samo zaglavlja**, **Delimično (kB)** ili **Poruke i prilozi**.

Automatsko preuzimanje e-mail poruka

Ako želite automatski da preuzimate poruke, izaberite **Opcije > E-mail podešavanja > Auto. preuzimanje > Preuzim. zaglavlja**. Izaberite **Stalno** ili **Samo u matičnoj**, a zatim definišete, vreme i učestanost preuzimanja poruka.

Automatsko preuzimanje e-mail poruka može da poveća vaše telefonske troškove zbog razmene podataka.

Brisanje e-mail poruka

Ako želite da obrišete sadržaj neke e-mail poruke u aparatu, a da je zadržite u udaljenom poštanskom sandučetu, izaberite **Opcije > Obriši**. U **Obriši poruku na;** izaberite **Samo telefon**.

Aparat prikazuje zaglavlja e-mail poruka u poštanskom sandučetu. I kada obrišete sadržaj poruke, zaglavlje e-mail poruke ostaje u aparatu. Ako želite da uklonite i zaglavlje, prvo morate da e-mail poruku obrišete u udaljenom poštanskom sandučetu, pa da se zatim ponovo povežete sa sandučetom da biste ažurirali njen status.

 Savet! Ako želite da kopirate neku e-mail poruku iz udaljenog poštanskog sandučeta u neki folder u prikazu **Moji folderi**, izaberite **Opcije > Kopiraj u folder**, neki folder iz liste, pa zatim **OK**.

Izaberite **Opcije > Obriši** da biste obrisali e-mail iz aparata i udaljenog poštanskog sandučeta. U **Obriši poruku na;** izaberite **Telefon i server**.

Ako ste van mreže, e-mail se prvo briše u aparatu. U toku narednog povezivanja sa udaljenim poštanskim sandučetom, e-mail će automatski biti obrisani u njemu. Ako koristite POP3 protokol, poruke markirane za brisanje se brišu tek pošto raskinete vezu sa udaljenim poštanskim sandučetom.

Ako želite da poništite brisanje e-mail poruke iz aparata i sa servera, dođite do poruke koja je markirana za brisanje u toku naredne veze () i izaberite **Opcije > Povrati obrisano**.

Raskidanje veze sa poštanskim sandučetom

Kada ste na mreži, izaberite **Opcije > Raskini vezu** da biste prekinuli vezu za paketni prenos podataka sa udaljenim poštanskim sandučetom.

💡 **Savet!** Ako vezu sa svojim poštanskim sandučetom ostavite otvorenu, nova e-mail poruka (podrazumevano **Samo zaglavlja**) se automatski preuzima u aparat iz udaljenog poštanskog sandučeta (jedino ako vaš server podržava IMAP IDLE opciju). Dva puta pritisnite da biste aplikaciju za poruke ostavili otvorenu. Ostavljanje otvorene veze u pozadini može da poveća vaše telefonske troškove zbog razmene podataka.

Pregled e-mail poruka van mreže

Kada sledeći put otvorite **Pošt. sanduče** i želite van mreže da pregledate i čitate e-mail poruke, odgovorite sa **Ne** na upit **Povezati se na poštu?** Možete da čitate prethodno preuzeta e-mail zaglavlja ili preuzete e-mail poruke, ili i jedno i drugo. Možete takođe i da napišete novu poruku, da odgovorite ili prosledite e-mail poruku, a to će biti poslato kada se naredni put povežete sa poštanskim sandučetom.

Za slanje – poruke koje čekaju na slanje

Za slanje predstavlja privremeno mesto čuvanja poruka koje čekaju na slanje.

Status poruka u folderu **Za slanje**:

Šalje se – Uspostavlja se veza i poruka se šalje.

Čeka/U redu za slanje – Poruka će biti poslata pošto budu poslate poruke sličnog tipa.

Ponoviti slanje u ... (vreme) – Aparat će pokušati slanje posle isteka definisanog vremenskog perioda. Izaberite **Opcije > Pošalji** ako želite da odmah ponovite pokušaj.

Odloženo – Imate mogućnost da ostavite poruke da čekaju u folderu **Za slanje**. Dodite do poruke koju treba poslati i pritisnite **Opcije > Odloži slanje**.

Neuspelo slanje – Dostignut je broj maksimalnih pokušaja slanja. Slanje nije uspeo. Ako ste pokušavali da pošaljete tekstualnu poruku, otvorite je i proverite da li su opcije slanja ispravne.

💡 **Primer:** Poruke se stavljaju u folder **Za slanje**, na primer kada se aparat nalazi izvan zone pokrivanja mreže. Možete i da podesite da se e-mail poruke pošalju kada se prvi naredni put povežete sa udaljenim poštanskim sandučetom.

Pregled poruka na SIM kartici

Ako želite da pregledate SIM poruke, morate ih iskopirati u neki folder u aparatu.

- 1 U glavnom prikazu **Poruke** izaberite **Opcije** > **SIM poruke**.
- 2 Izaberite **Opcije** > **Markiraj/Demarkiraj** > **Markiraj** ili **Markiraj sve** da biste markirali poruke.
- 3 Izaberite **Opcije** > **Kopiraj**. Otvara se lista foldera.
- 4 Izaberite neki folder, pa zatim **OK** da biste započeli kopiranje. Otvorite taj folder da biste pregledali poruke.

Podešavanje poruka

Tekstualne poruke

Izaberite **Poruke** > **Opcije** > **Podešavanje** > **Tekstualna poruka**.

Centri za poruke – Sadrži listu svih centara za tekstualne poruke koji su definisani.

Akt. centar za por. – Izaberite koji će se centar koristiti za dostavu tekstualnih poruka.

Prijem izveštaja – Ako želite da zahtevate od mreže da vam šalje izveštaj o dostavi vaših poruka (mrežni servis).

Kada je podešeno **Ne**, u dnevniku se prikazuje samo status **Poslato**. Vidite „Dnevnik“, str. 27.

Trajnost poruke – Ako je primalac poruke nedostupan u vremenskom periodu trajnosti poruke, poruka se briše u centru za poruke. Ovu funkciju mora da podržava i mreža. **Maksimalno vr.** je maksimalno vreme koje mreža dopušta.

Poruka poslata kao – Ovu opciju promenite samo ako ste sigurni da vaš centar za poruke može da vrši konverzije tekstualnih poruka u te druge formate. Obratite se operatoru mreže.

Preferentna veza – Tekstualne poruke možete slati preko standardne GSM mreže ili preko veze za paketni prenos podataka, ako to mreža podržava. Vidite „Podešavanje veze“, str. 102.

Od. preko ist. centra – Izaberite **Da**, ako želite da se odgovor na vašu poruku pošalje preko centra za tekstualne poruke (mrežni servis).

Dodavanje novog centra za poruke

- 1 Izaberite **Centri za poruke** > **Opcije** > **Novi centar za por..**
- 2 Pritisnite , napišite ime za centar, pa izaberite **OK**.
- 3 Pritisnite pa i unesite broj centra za tekstualne poruke. Ovaj broj dobijate od svog provajdera.
- 4 Izaberite **OK**.

- 5 Vratite se u prikaz podešavanja da biste koristili ova nova podešavanja. Dodite do **Akt. centar za por.**, pa izaberite novi centar za poruke.

Multimedija poruke

Izaberite **Poruke** > **Opcije** > **Podešavanja** > **MMS poruka**.

Veličina slike – Definišite veličinu slike u multimedijalnoj poruci. Opcije su **Original** (prikazuje se jedino ako je za **Režim kreiranja MMS-a** podešeno **Sa upozorenjima** ili **Slobodno**), **Mala** i **Velika**. Izaberite **Original** da biste povećali veličinu multimedijalne poruke.

Režim kreiranja MMS-a – Ako izaberete **Sa upozorenjima**, aparat će vas upozoriti ako pokušate da pošaljete poruku koju primalac možda ne podržava. Izaberite **Ograničeno**. Aparat vam neće dopustiti da šaljete poruke koje možda nisu podržane.

Aktivna prist. tačka (Mora biti definis.) – Izaberite koja će pristupna tačka biti korišćena kao preferentna veza centra za multimedijalne poruke.

Preuzimanje MMS po. – Izaberite način na koji želite da primite multimedijalne poruke. Ako želite automatski da primite multimedijalne poruke kada ste u matičnoj mreži, izaberite **Auto. u matičnoj mr.**. Kada ste izvan svoje matične mreže, možete da primite obaveštenje da ste primili multimedijalnu poruku koja je sačuvana u centru

za multimedijalne poruke. Možete izabrati da li želite da preuzmete poruku u aparat.

Kada ste izvan svoje matične mreže, slanje i prijem multimedijalnih poruka mogu biti skuplji.

Ako izaberete **Preuzimanje MMS po.** > **Uvek automatski**, vaš aparat automatski uspostavlja aktivnu vezu za paketni prenos podataka da bi preuzeo poruku kako sa vaše matične mreže tako i izvan nje.

Dopusti anonimne po. – Izaberite **Ne** ako želite da odbijate poruke od anonimnih pošiljalaca.

Prijem reklama – Odredite da li želite da primite multimedijalne reklamne poruke.

Prijem izveštaja – Izaberite **Da** ako želite da se status slanja poruke prikazuje u dnevniku (mrežni servis). Prijem izveštaja o dostavi multimedijalnih poruka poslatih na e-mail adresu nije moguć.

Bez slanja izveštaja – Izaberite **Da** ako ne želite da vaš aparat šalje izveštaje o dostavi primljenih multimedijalnih poruka.

Trajnost poruke – Ako je primalac poruke nedostupan u vremenskom periodu trajnosti poruke, poruka se briše u centru za multimedijalne poruke. Ovu funkciju mora da podržava i mreža. **Maksimalno vr.** je maksimalno vreme koje mreža dopušta.

 Savet! Multimedijalna i e-mail podešavanja možete primiti i od svog provajdera kao konfiguracionu poruku. Obratite se svom provajderu servisa za detaljnije informacije. Vidite „Podaci i podešavanja“, str. 61.

E-mail

Izaberite **Poruke > Opcije > Podešavanja > E-mail**, ili u glavnom prikazu Poštansko sanduče izaberite **Opcije > E-mail podešavanja**, pa zatim neku od sledećih opcija:

Aktivno poštansko s. – Izaberite koje poštansko sanduče želite da koristite za slanje e-mail poruka.

Poštanska sandučad – Otvara se lista definisanih poštanskih sandučadi. Ako nije definisano nijedno poštansko sanduče, biće zatraženo da to učinite. Izaberite poštansko sanduče da biste promenili sledeća podešavanja: **Pod. pošt. sandučeta**, **Korisnička podešav.** i **Auto. preuzimanje**.

Pod. pošt. sandučeta:

Ime poš. sandučeta – Unesite neki opisni naziv za poštansko sanduče.

Aktivna prist. tačka (Mora biti definis.) – Izaberite neku Internet pristupnu tačku (IAP) za dato poštansko sanduče. Vidite „Podešavanja veze“, str. 102.

Moja e-mail adresa (Mora biti definis.) – Unesite e-mail adresu koju vam je dao provajder. Odgovori na vaše poruke se šalju na ovu adresu.

Server za slanje (Mora biti definis.) – Unesite IP adresu ili ime servera koji služi za slanje vaših e-mail poruka. Možete da koristite samo server za odlaznu poštu svog operatora mreže. Obratite se svom provajderu servisa za detaljnije informacije.

Pošalji poruku – Definiše kako se šalje e-mail poruka sa vašeg aparata. Izaberite **Odmah** da bi se aparat povezao na poštansko sanduče čim izaberete **Pošalji poruku**. Ako izaberete **Kada ima veze**, e-mail će se slati kada postoji veza sa udaljenim poštanskim sandučetom.

Korisničko ime – Unesite svoje korisničko ime koje ste dobili od provajdera.

Lozinka: – Unesite svoju lozinku. Ako ovo polje ostavite prazno, od vas će se zahtevati lozinka kada pokušate da se povežete na svoje udaljeno poštansko sanduče.

Server za prijem (Mora biti definis.) – Unesite IP adresu ili ime servera koji služi za prijem vaše e-mail pošte.

Tip pošte: – Definiše e-mail protokol koji preporučuje provajder vaše elektronske pošte. Opcije su **POP3** ili **IMAP4**. Ova podešavanja se biraju samo jednom i ne mogu se promeniti ako ste sačuvali podešavanja poštanskog sandučeta ili izašli iz njih. Ako koristite POP3 protokol, e-mail poruke se ne ažuriraju automatski kada ste u režimu

rada na mreži. Ako želite da vidite najnovije e-mail poruke, potrebno je da raskinete vezu pa da se ponovo povežete na svoje poštansko sanduče.

Bezbednost (portovi) – Koristi se kod POP3, IMAP4 i SMTP protokola radi zaštite veze sa udaljenim poštanskim sandučetom.

Bezbedna prijava (ne prikazuje se ako je za **Tip poš. sandučeta** izabrano IMAP4) – Koristi se kod POP3 protokola za kriptovanje prilikom slanja lozinki na udaljene servere pošte u procesu povezivanja na poštansko sanduče.

Korisnička podešav.:

Preuzeti e-mail por. (ne prikazuje se ako je e-mail protokol podešen na POP3) – Definišite koliko će novih e-mail poruka biti preuzeto iz udaljenog poštanskog sandučeta.

Preuzeti: (ne prikazuje se ako je e-mail protokol podešen na IMAP4) – Definišite koji delovi e-mail poruka će biti preuzeti: **Samo zaglavlja**, **Delimično (kB)** ili **Poruke i prilozi**.

Preuzmi priloge (ne prikazuje se ako je e-mail protokol podešen na POP3) – Izaberite da li će se e-mail poruke preuzimati sa ili bez priloga.

Preplaćeni folderi (ne prikazuje se ako je e-mail protokol podešen na POP3) – Možete da se pretplatite i na druge

foldere u udaljenom poštanskom sandučetu iz kojih ćete preuzimati sadržaj.

Pošalji kopiju i sebi – Izaberite **Da** da biste kopiju e-mail poruke sačuvali u poštanskom sandučetu i na adresi koja je definisana u **Moja e-mail adresa**.

Sa potpisom – Izaberite **Da** ako želite da u svoje e-mail poruke uključite i potpis.

Moje ime – Unesite ovde svoje ime. U telefonu primaoca se prikazuje vaše ime umesto vaše e-mail adrese, ako taj telefon podržava ovu funkciju.

Auto. preuzimanje:

Preuzim. zaglavlja – Kada se ova funkcija uključi, poruke se preuzimaju automatski. Sami možete da definišete kada i koliko često će se poruke preuzimati.

Aktiviranje opcije **Preuzim. zaglavlja** može da poveća vaše telefonske troškove zbog veće razmene podataka.

Web servisne poruke

Izaberite **Poruke > Opcije > Podešavanja > Servisna poruka**. Izaberite da li želite da primete servisne poruke. Ako želite da podesite aparat tako da, kada primi neku servisnu poruku, automatski aktivira pretraživač i započne povezivanje na mrežu radi preuzimanja sadržaja, izaberite **Preuzmi poruke > Automatski**.

Info servis

Proverite kod provajdera koje su teme dostupne, kao i njihove brojeve, pa izaberite **Poruke** > **Opcije** > **Podešavanja** > **Info servis** da biste promenili ova podešavanja.

Prijem – Izaberite da li želite da primete info poruke.

Jezik – Opcija **Svi** omogućava prijem info poruka na svim podržanim jezicima. **Izabrani** omogućava vam da izaberete na kom jeziku želite da primete info poruke. Ako ne možete da pronađete jezik koji želite, izaberite **Drugi**.

Otkrivanje tema – Ako ste podesili **Otkrivanje tema** > **Da**, aparat će automatski tražiti brojeve novih tema i sačuvati te nove brojeve bez njihovog imena u listi tema. Izaberite **Ne** ako ne želite da se brojevi novih tema automatski memorišu.

Podešavanja Ostalo

Izaberite **Poruke** > **Opcije** > **Podešavanja** > **Ostalo**.

Sačuvaj poslate por. – Izaberite da li želite da se kopija svake poslate tekstualne, multimedijalne ili e-mail poruke čuva u folderu **Poslato**.

Broj sačuvanih por. – Definišite koliko će se poslatih poruka čuvati u folderu **Poslato**. Podrazumevano ograničenje je 20 poruka. Kada se ono dostigne, briše se najstarija poruka.

Aktivna memorija – Izaberite memoriju u kojoj želite da čuvate svoje poruke: **Mem. telefona** ili **Mem. kartica**.

Obav. o nov. e-mailu – Izaberite da li želite da primite obaveštenje, u obliku zvučnog signala ili teksta, kada u vaše poštansko sanduče stigne nova e-mail poruka.

Visual Radio

Pritisnite , a zatim izaberite **Radio**. Ovu aplikaciju možete da koristite kao obični FM radio sa automatskim podešavanjem i čuvanjem stanica, ili sa paralelnim vizuelnim informacijama koje su u vezi sa radio programom na ekranu, ako podesite stanicu koja nudi Visual Radio servis. Visual Radio servis koristi paketni prenos podataka (mrežni servis). Možete da slušate FM radio i da istovremeno koristite druge aplikacije.

Da biste koristili Visual Radio servis, neophodni su sledeći preduslovi:

- Aparat mora biti uključen.
- Aparat mora imati ubačenu ispravnu SIM karticu.
- Stanica koju slušate i mrežni operator moraju podržavati ovaj servis.
- Internet pristupna tačka mora biti definisana za pristup Visual Radio serveru operatora.
- Stanica mora imati definisan ispravan ID Visual Radio servisa i omogućen Visual Radio servis. Vidite „Sačuvane stanice“, str. 72.

Ako nemate pristup Visual Radio servisu, operatori i radio stanice u vašoj oblasti možda ne podržavaju Visual Radio. Visual Radio servis možda nije dostupan u svim oblastima i zemljama.

Dok slušate radio možete normalno da upućujete pozive ili odgovarate na dolazne pozive. Radio se isključuje kada je u toku aktivni poziv. Kada se poziv završi, možda ćete ponovo morati ručno da uključite radio.

Radio bira korišćeni frekventni opseg na osnovu informacije o zemlji koju je primio sa mreže. Ako ova informacija nije dostupna, možda će biti zatraženo da izaberete oblast u kojoj se nalazite ili je možete izabrati u podešavanjima za Visual Radio.

Slušanje radija

Obratite pažnju na to da kvalitet radio programa zavisi od toga koliko određena radio stanica pokriva neku oblast.

FM radio prijemnik ne koristi antenu bežičnog uređaja. Da bi FM radio prijemnik ispravno funkcionisao, neophodno je da su na uređaj priključene kompatibilne slušalice ili neko drugo proširenje.

Pritisnite , a zatim izaberite **Radio**. Izaberite ili da biste započeli pretraživanje stanica. Traženje se prekida kada se pronađe neka stanica. Izaberite **Opcije > Ručno podešavanje** da biste ručno promenili frekvenciju.

Ako ste prethodno sačuvali radio stanice, izaberite ili da biste išli na sledeću ili prethodnu sačuvanu stanicu, ili pritisnite odgovarajući numerički taster da biste izabrali memorisanu stanicu.

Pritisnite ili da biste podesili jačinu zvuka. Da biste slušali radio preko zvučnika, izaberite **Opcije** > **Aktiviraj zvučnik**.

Upozorenje: Muziku slušajte umereno glasno.

Produženo izlaganje glasnoj muzici može da Vam ošteti sluh. Ne držite aparat uz uho kada je aktiviran zvučnik pošto zvuk može biti preglasan.

Da biste pregledali dostupne stanice na osnovu lokacije, izaberite **Opcije** > **Imenik stanica** (mrežni servis).

Da biste sačuvali trenutno podešenu stanicu na listu stanica, izaberite **Opcije** > **Sačuvaj stanicu**. Da biste otvorili listu sačuvanih stanica, izaberite **Opcije** > **Stanice**. Vidite „Sačuvane stanice“, str. 72.

Da biste se vratili u pasivni režim i ostavili da FM radio radi u pozadini, izaberite **Opcije** > **Pusti u pozadini**.

Pregledanje vizuelnog sadržaja

Da biste proverili raspoloživost servisa i cene, kao i da biste se pretplatili na servis, obratite se svom operatoru mreže ili provajderu servisa.

Da biste pregledali raspoloživi vizuelni sadržaj za podešenu stanicu, izaberite ili **Opcije** > **Startuj viz. servis**. Ako ID vizuelnog servisa nije sačuvan za stanicu, unesite ga ili izaberite **Preuzmi** da biste ga potražili u imeniku stanica (mrežni servis).

Kada je veza sa vizuelnim servisom uspostavljena, ekran prikazuje trenutni vizuelni sadržaj koji je napravio provajder sadržaja.

Da biste podesili podešavanja ekrana za prikaz vizuelnog sadržaja, izaberite **Opcije** > **Podešav. prikaza** > **Osvetljenje** ili **Ušteda energ. posle**.

Sačuvane stanice

U radiju možete da sačuvate do 20 radio stanica.

Da biste otvorili listu stanica, izaberite **Opcije** > **Stanice**.

Da biste slušali sačuvanu stanicu, izaberite **Opcije** > **Stanica** > **Slušaj**. Da biste pomoću Visual Radio servisa pregledali raspoloživi vizuelni sadržaj stanice, izaberite **Opcije** > **Stanica** > **Startuj viz. servis**.

Da biste promenili informacije o stanici, izaberite **Opcije** > **Stanica** > **Izmeni**.

Podešavanja

Izaberite **Opcije** > **Podešavanja**, a zatim neku od sledećih opcija:

Početni ton – Izaberite da li će ton biti reprodukovan prilikom pokretanja aplikacije.

Autostart servis – Izaberite **Da** da bi Visual Radio servis automatski bio pokrenut kada izaberete sačuvanu stanicu koja nudi vizuelni servis.

Pristupna tačka – Izaberite pristupnu tačku koja se koristi za data vezu. Nije vam potrebna pristupna tačka ako aplikaciju koristite kao obični FM radio.

Trenutni region – Izaberite oblast u kojoj se trenutno nalazite. Ovo podešavanje je prikazano samo ako prilikom pokretanja aplikacije nije bilo mrežne pokrivenosti.

Kalendar

Prečica: Pritisnite bilo koji taster (**1** - **0**) u bilo kom od prikaza kalendara. Otvara se stavka „sastanak“ i ono što unosite se upisuje u polje **Predmet**.

Savet! Redovno pravite rezervne kopije podataka u svom uređaju na kompatibilnu memorijsku karticu. Ove podatke, kao što su stavke kalendara, možete kasnije povratiti u svoj uređaj. Vidite „Alatka „Memorijska kartica““, str. 17.

Kreiranje stavki kalendara

- 1 Pritisnite , pa izaberite **Kalendar** > **Opcije** > **Nova stavka**, zatim neku od sledećih opcija:
Sastanak – Ako želite da vas telefon podseti na sastanak zakazan za određeni datum i vreme.
Podsetnik – Ako želite da unesete opšte stavke za određeni dan.

Godišnjica – Ako želite da vas telefon podseti na rođendane i važne datume. Stavke tipa „godišnjica“ se ponavljaju svake godine.

- 2 Popunite sledeća polja. Koristite za kretanje između polja.

Alarm (sastanci i godišnjice) – Izaberite **Uključi**, a zatim pritisnite kako biste popunili polja za **Vreme alarma** i **Datum alarma**. u dnevnom prikazu označuje alarm.

Ponavljanje – Pritisnite da biste izabranu stavku promenili u stavku sa ponavljanjem (u dnevnom prikazu se prikazuje).

Ponavlja se do – Možete da postavite do kog datuma se data stavka ponavlja.

Sinhronizacija:

Privatno – Po izvršenoj sinhronizaciji stavku možete da vidite samo vi, odnosno ona nije prikazana ostalima koji imaju pristup na mrežu za pregled kalendara.

Javno – Stavka kalendara se prikazuje svima koji imaju pristup na mrežu za pregled kalendara.

Isključeno – Stavka kalendara se ne kopira u kompatibilni PC računar kada vršite sinhronizaciju kalendara.

- 3 Izaberite **Urađeno** da biste sačuvali stavku.

Da biste prekinuli alarm kalendara, izaberite **Tišina** kako biste isključili ton alarma kalendara. Tekst podsetnice će ostati prikazan na ekranu. Izaberite **Stop** da biste prekinuli alarm kalendara. Izaberite **Odloži** da biste privremeno prekinuli alarm.

 Savet! Da biste poslali neku napomenu kalendara na drugi kompatibilni uređaj, izaberite **Opcije** > **Pošalji** > **Kao SMS**, **Kao MMS**, **Preko Bluetooth veze** ili **Kao e-mail** (na raspolaganju je jedino ako postoje ispravna podešavanja elektronske pošte).

 Savet! Možete da prebacujete podatke kalendara i obaveza iz brojnih Nokia telefona u svoj aparat ili da sinhronizujete kalendar i obaveze sa kompatibilnim PC računarom koristeći paket Nokia PC Suite. Pogledajte sadržaj CD-ROM diska koji ste dobili uz aparat.

Podešavanje alarma kalendara

Možete da podesite da vas alarm podseća na sastanke i godišnjice.

- 1 Otvorite stavku za koju želite da postavite alarm, pa izaberite **Alarm** > **Uključi**.
- 2 Podesite **Vreme alarma** i **Datum alarma**.
- 3 Dođite do **Ponavljanje**, a zatim pritisnite da biste izabrali u kojim vremenskim razmacima želite da se alarm ponavlja.
- 4 Izaberite **Urađeno**.

Da biste izbrisali alarm kalendara, otvorite stavku u kojoj želite da izbrisate alarm, a zatim izaberite **Alarm** > **Isključi**.

Prikazi kalendara

 Savet! Izaberite **Opcije** > **Podešavanja** da biste promenili dan kojim počinje sedmica ili prikaz koji se pojavljuje kad otvorite kalendar.

U mesečnom prikazu su datumi za koje postoje stavke kalendara označeni malim trouglom u donjem desnom uglu. U sedmičnom prikazu podsetnice i godišnjice su postavljene pre 8 časova. Pritisnite ***** da biste se prebacivali između mesečnog, sedmičnog i dnevnog prikaza.

Ikone u dnevnom i sedmičnom prikazu: **Podsetnik** i **Godišnjica**. Ne postoji ikona za **Sastanak**.

Pritisnite **#** da biste prešli na današnji dan. Ako želite da pređete na neki određeni datum, izaberite **Opcije** > **Idi na datum**, napišite datum, a zatim izaberite **OK**.

Brisanje stavki kalendara

Brisanje starih stavki u **Kalendar** doprinosi uštedi memorije aparata.

Ako želite istovremeno da uklonite više stavki, pređite u mesečni prikaz, izaberite **Opcije** > **Obriši stavku**, pa zatim neku od sledećih opcija:

Do datuma – Brišu se sve stavke kalendara koje se odigravaju pre određenog datuma koji sami definišete.

Sve stavke – Brišu se sve stavke kalendara.

Podešavanja kalendara

Ako želite da izmenite **Ton al. Kalendar**, **Primarni pregled**, **Sedmica počinje u:** ili **Naslov sed. pregleda**, izaberite **Opcije** > **Podešavanja**.

Web

Razni provajderi nude stranice posebno napravljene za mobilne aparate. Da biste pristupili tim stranicama, pritisnite i izaberite **Web**. Ove stranice su urađene u Wireless Markup Language (WML), Extensible Hypertext Markup Language (XHTML) ili Hypertext Markup Language (HTML) programskim jezicima.

Raspoloživost servisa, kao i način plaćanja i cene, proverite kod svog lokalnog operatora mreže ili provajdera. Provajderi će Vam takođe dati i uputstva o korišćenju njihovih servisa.

 Prečica: Da biste započeli povezivanje, pritisnite i držite u pasivnom režimu.

Pristupite Webu

- Sačuvajte parametre neophodne za pristup Web strani koju želite da koristite. Vidite „Primiti podešavanja pretraživača“, str. 77 ili „Ručno unesite podešavanja“, str. 77.
- Uspostavite vezu sa Webom. Vidite „Uspostavite vezu“, str. 78.
- Započnite pretraživanje sadržaja stranica. Vidite „Pretražite“, str. 79.
- Završite vezu sa Webom. Vidite „Završite vezu“, str. 81.

Primiti podešavanja pretraživača

 Savet! Podešavanja se mogu naći i na Web sajtu operatora mreže ili provajdera.

Podešavanja Web servisa možete primiti i kao posebnu tekstualnu poruku od operatora mreže ili od provajdera koji nudi datu Web stranicu. Vidite „Podaci i podešavanja“, str. 61. Za detaljnije informacije obratite se svom operatoru mreže ili provajderu.

Ručno unesite podešavanja

Pridržavajte se instrukcija koje dobijete od svog provajdera servisa.

- 1 Pritisnite , izaberite **Alatke > Podešav. > Veza > Pristupne tačke** i definišite parametre pristupne tačke. Vidite „Podešavanja veze“, str. 102.
- 2 Izaberite **Web > Opcije > Menadžer markera > Dodaj marker**. Napišite ime za marker i adresu strane koja je definisana za trenutnu pristupnu tačku.
- 3 Ako želite da postavite napravljenu pristupnu tačku kao podrazumevanu za **Web**, izaberite **Web > Opcije > Podešavanja > Pristupna tačka**.

Prikaz Markeri

 Rečnik termina: Marker sadrži Internet adresu (obavezno), ime markera, pristupnu tačku i, ako to data Web strana zahteva, korisničko ime i lozinku.

U Vaš uređaj su možda već unete adrese, bukmark oznake, nekih sajtova koji nisu strukturno povezani sa firmom Nokia. Nokia ne odobrava niti garantuje za ove sajtove. Ako se odlučite da im pristupite, potrebno je da preduzmete svu predostrožnost u smislu bezbednosti i sadržaja kao i za bilo koji drugi Internet sajt.

Ikonice u prikazu markera:

 Početna strana definisana za podrazumevanu pristupnu tačku. Ako za pretraživanje koristite drugu podrazumevanu pristupnu tačku prema tome se menja i početna strana.

 Folder automatskih markera sadrži markere () koji se automatski sakupljaju u toku pretraživanja. Markeri u ovom folderu se automatski razvrstavaju prema domenima.

 Bilo koji marker koji prikazuje naslov ili Internet adresu datog markera.

 (Ako je dostupan) Folder koji sadrži markere za preuzimanje sadržaja.

Ručno dodajte markere

- 1 U prikazu Markeri izaberite **Opcije** > **Menadžer markera** > **Dodaj marker**.
- 2 Započnite popunjavanje polja. Samo URL adresa mora da bude definisana. Ako se ne odredi neka druga, markeru se dodeljuje podrazumevana pristupna tačka. Pritisnite * da biste uneli specijalne znakove kao što su /, ., : i @. Pritisnite da biste obrisali znakove.
- 3 Izaberite **Opcije** > **Sačuvaj** da biste sačuvali marker.

Pošaljite markere

Dođite do nekog markera, pa izaberite **Opcije** > **Pošalji** > **Kao SMS**. Pritisnite da biste poslali marker. Istovremeno se može poslati više markera.

Uspostavite vezu

Nakon što memorišete sve neophodne parametre veze, možete da pristupate stranama.

- 1 Izaberite neki marker ili ručno unesite adresu u polje (). Kada unesete adresu, iznad polja se prikazuju odgovarajući markeri. Pritisnite da biste izabrali odgovarajući marker.
- 2 Pritisnite da biste započeli preuzimanje strane.

Bezbednost veze

Ako je ikonica bezbedne veze prikazana u toku veze, prenos podataka između aparata i Internet mrežnog prolaza ili servera je šifrovan.

Ikonica sigurnosti (zaštite) ne označava da je prenos podataka između mrežnog prolaza i servera na kojem se nalazi sadržaj (ili mesta na kojem se nalazi traženo) bezbedan. Provajder servisa štiti prenos podataka između mrežnog prolaza i servera sa sadržajem.

Izaberite **Opcije** > **Detalji** > **Bezbednost** da biste videli detalje veze, status šifrovanja i informacije o autentifikaciji servera i korisnika.

Za neke servise, recimo za bankarski servis, mogu biti potrebne bezbednosne funkcije. Za takve vrste veza su Vam neophodni bezbednosni sertifikati. Za dodatne informacije obratite se svom provajderu. Vidite i „Rad sa sertifikatima“, str. 106.

Pretražujte

 Važno: Koristite samo servise u koje imate poverenje i koji nude adekvatnu sigurnost i zaštitu od štetnog softvera.

Na stranici pretraživača, novi linkovi su podvučeni plavo a slike koje predstavljaju linkove su uokvirene plavo.

Da biste otvorili neki link, štiklirali polja i izvršili izbor, pritisnite .

 Prečica: Pomoću **#** skočite na kraj neke strane, a pomoću ***** na njen početak.

Pritisnite **Nazad** da biste tokom pretraživanja otišli na prethodnu stranu. Ako **Nazad** nije na raspolaganju, izaberite **Opcije** > **Opcije pretraživ.** > **Istorija** da biste videli hronološku listu strana koje ste posetili tokom sesije. Istorija se uvek briše kada se završi sesija pretraživanja.

Izaberite **Opcije** > **Opcije pretraživ.** > **Ažuriraj** da biste preuzeli najnoviji sadržaj sa servera.

Izaberite **Opcije** > **Sačuvaj kao marker** da biste sačuvali marker.

 Savet! Da biste tokom pretraživanja pristupili prikazu Markeri, pritisnite i držite . Izaberite **Opcije** > **Na prethodnu str.** da biste se ponovo vratili u prikaz pretraživača.

Izaberite **Opcije** > **Napredne opcije** > **Sačuvaj stranicu** da biste tokom pretraživanja sačuvali stranicu. Stranice možete da sačuvate u memoriju uređaja ili na memorijsku karticu (ako je ubačena) i kasnije da ih pretražujete dok ste van mreže. Da biste kasnije pristupili tim stranicama, pritisnite u prikazu Markeri kako biste otvorili prikaz **Sačuvane stranice**.

Izaberite **Opcije** > **Opcije pretraživ.** > **Idi na Web adresu** da biste uneli novu URL adresu.

Izaberite **Opcije** > **Servisne opcije** da biste otvorili podlistu komandi ili opcija trenutno otvorene strane.

Možete da preuzimate datoteke koje ne mogu da budu prikazane na stranici pretraživača, kao što su tonovi zvona, slike, logo operatera, teme i video snimci. Preuzete stavke obrađuju njima odgovarajuće aplikacije u Vašem aparatu, na primer, preuzeta slika se memoriše u aplikaciji **Galerija**.

Zbog zaštite autorskih prava pojedine slike, muzika (gde spada i ton zvona) i drugi sadržaji ne mogu se kopirati, menjati, prenositi ni prosledivati.

 Važno: Instalirajte i koristite aplikacije i drugi softver samo iz izvora koji nude adekvatnu bezbednost i zaštitu od štetnog softvera.

 Savet! Vaš pretraživač automatski sakuplja markere dok pretražujete Web stranice. Ti markeri se memorišu u folderu Automatski markeri () i automatski se razvrstavaju po domenima. Vidite i „Podešavanja Web-a“, str. 81.

Prikažite sačuvane strane

Ako redovno pretražujete strane sa informacijama koje se ne menjaju često, možete ih sačuvati, pa ih kasnije

pretraživati dok ste van mreže. U prikazu Sačuvane strane možete takođe formirati i nove foldere kako biste u njima čuvali te sačuvane strane.

U prikazu Markeri pritisnite da biste otvorili prikaz Sačuvane strane. U prikazu Sačuvane strane, pritisnite da biste otvorili neku sačuvanu stranu ().

Izaberite **Opcije** > **Napredne opcije** > **Sačuvaj stranicu** da biste tokom pretraživanja sačuvali stranicu.

Da biste startovali povezivanje na pretraživački servis i preuzeli najnoviju verziju date stranice, izaberite **Opcije** > **Opcije pretraživ.** > **Ažuriraj**. Pošto stranicu učitate ponovo, aparat ostaje priključen na mrežu.

Preuzmite i kupita sadržaje

Možete da preuzimate stavke kao što su tonovi zvona, slike, logotipi operatora, teme i video snimci. Ove stavke mogu biti besplatne ili ih kupujete. Preuzete stavke obrađuju njima odgovarajuće aplikacije u Vašem uređaju, na primer, preuzeta fotografija može da bude sačuvana u aplikaciji **Galerija**.

 Važno: Instalirajte i koristite aplikacije i drugi softver samo iz izvora koji nude adekvatnu bezbednost i zaštitu od štetnog softvera.

- 1 Ako želite da preuzmete neku stavku, dođite do linka i pritisnite .

- 2 Izaberite odgovarajuću opciju da biste kupili datu stavku, recimo, „Kupi“.
- 3 Pažljivo pročitajte sve informacije.
Izaberite **Prihvati** da biste nastavili sa preuzimanjem.
Pritisnite **Obustavi** da biste obustavili preuzimanje.

Zbog zaštite autorskih prava pojedine slike, muzika (gde spada i ton zvona) i drugi sadržaji ne mogu se kopirati, menjati, prenositi ni prosledivati.

Završite vezu

Izaberite **Opcije** > **Napredne opcije** > **Raskini vezu** kako biste prekinuli vezu i pregledali stranicu pretraživača dok ste van veze, ili **Opcije** > **Izađi** kako biste prekinuli vezu i zatvorili pretraživač.

Ispraznite keš memoriju

Informacije i servisi kojima pristupate čuvaju se u keš memoriji Vašeg aparata.

Keš memorija je memorijski prostor koji se koristi za privremeno smeštanje podataka. Ako ste pristupali, ili pokušavali da pristupite, poverljivim informacijama koje zahtevaju unos lozinke, ispraznite keš memoriju posle svake takve radnje. Podaci ili servisi kojima ste pristupali su upisani u keš memoriju. Izaberite **Opcije** > **Napredne opcije** > **Obriši keš** da biste ispraznili keš memoriju.

Podešavanja Web

Izaberite **Opcije** > **Podešavanja**, pa naredne kategorije:

Pristupna tačka – Da biste promenili podrazumevanu pristupnu tačku; pritisnite kako biste otvorili listu raspoloživih pristupnih tačaka. Vidite „Podešavanja veze“, str. 102.

Učitaj slike i audio – Izaberite **Da** ako želite da se pri pretraživanju učitavaju slike. Ako izaberete **Ne**, moći ćete kasnije u toku pretraživanja da preuzmete slike kada izaberete **Opcije** > **Prikaži slike**.

Veličina slova – Da biste izabrali veličinu slova u kojoj će se prikazivati tekst.

Prim. kodni raspored – Ako se znakovi ne prikazuju ispravno, možete da izaberete drugi kodni raspored koji odgovara datom jeziku.

Automatski markeri – Da biste onemogućili automatsko sakupljanje markera, izaberite **Isključeno**. Ako želite da nastavite sa sakupljanjem automatskih markera, ali da folder sakrijete iz prikaza Markeri, izaberite opciju **Sakrij folder**.

Veličina ekrana – Da biste izabrali šta će biti prikazano u toku pretraživanja. Izaberite **Samo sel. tasteri** ili **Pun ekran**.

Početna strana – Da biste definisali početnu stranu.

Traži stranu – Da biste definisali Web stranu koja će biti preuzeta kada izaberete **Opcije > Opcije pretraživ.** > **Otvori traženu str.** u prikazu Markeri, ili u toku pretraživanja.

Jačina – Ako želite da pretraživač reprodukuje zvuke i melodije ugrađene u Web strane, izaberite jačinu zvuka.

Prikazivanje – Ako želite da se izgled strane prikazuje najtačnije moguće, izaberite opciju **Po kvalitetu**. Ako ne želite da se eksterni kaskadni šabloni preuzimaju, izaberite opciju **Po brzini**.

Kolačići – Da biste omogućili, odnosno onemogućili primanje i slanje „kolačića“.

 Rečnik termina: „Kolačići“ predstavljaju način na koji provajderi sadržaja identifikuju korisnike i njihove preference najčešće korišćenih sadržaja.

Java/ECMA skript – Da biste omogućili ili onemogućili korišćenje skriptova.

Sigurnosna upozor. – Da biste sakrili ili prikazali sigurnosna upozorenja.

Slanje serijskog br. – Da biste omogućili ili onemogućili slanje serijskog broja. Neki provajderi servisa zahtevaju da ovu funkciju aktivirate da biste mogli da pretražujete Web.

Potvrdi slanje DTMF – Izaberite da li želite da potvrdite pre nego što uređaj pošalje DTMF tonove tokom govornog poziva. Vidite i „Opcije u toku govornog poziva“, str. 27.

Moje

Igre

Pritisnite , a zatim izaberite **Moje** i igru. Za uputstva o tome kako se igra neka igra, izaberite **Opcije** > **Pomoć**.

Muzički centar

Pritisnite , a zatim izaberite **Moje** > **Muzika**. Pomoću muzičkog centra možete da reprodukujete muzičke datoteke i kreirate i slušate liste numera.

 Prečica: Da biste pokrenuli Muzički centar, pritisnite u pasivnom režimu.

 Upozorenje: Muziku slušajte umereno glasno. Produženo izlaganje jakom intenzitetu zvuka može da Vam ošteti sluh. Ne držite uređaj uz uho kada je aktiviran zvučnik, pošto zvuk može biti preglasan.

Da biste pregledali sve pesme sortirane prema albumu ili izvođaču, izaberite **Albumi** ili **Izvođači**. Informacije o albumu i izvođaču se prikupljaju iz ID3 oznaka u datotekama pesama, ako su dostupne.

Da biste kopirali ili premestili datoteke na kompatibilnu memorijsku karticu ili u memoriju uređaja, izaberite

datoteku, a zatim izaberite **Opcije** > **Organizuj** > **Kopiraj u mem. kart./Premesti u mem. kar.** ili **Kopiraj u mem. tel./Premesti u mem. tel.**. Datoteke koje se nalaze u memorijskoj kartici su označene sa .

Zbog zaštite autorskih prava neka muzika (gde spadaju i tonovi zvona) i drugi sadržaji ne mogu se kopirati, menjati, prenositi ni prosleđivati.

Reprodukujte muziku

Da biste reprodukovali muziku, izaberite **Sve pesme**, **Liste numeralzvođači**, **Albumi** ili **Skoro dodato**, pa zatim pesmu. Izabrana pesma i ostale pesme u prikazu počinju da se reprodukuju.

Da biste otvorili prikaz u kojem se prikazuju podaci o pesmi koja se trenutno reprodukuje, izaberite **Idi u: Sada svira**.

Pritisnite taster za pretragu da biste reprodukovali odnosno napravili pauzu u reprodukovanju. Pritisnite i držite da biste pesmu brzo premotavali napred. Pritisnite i držite da biste premotavali unazad.

Pritisnite ili da biste podesili jačinu zvuka. Pritisnite ili da biste započeli reprodukciju sledeće ili prethodne pesme.

Izaberite **Opcije** > **Promešaj** da biste mogli da izaberete reprodukciju po slučajnom izboru ili da biste izabrali normalan režim reprodukcije. Izaberite **Opcije** > **Ponovi** da biste izabrali da li želite da se reprodukcija zaustavi na kraju liste numera ili da ponovo bude pokrenuta od početka liste numera.

Ako želite da pronađete pesme u listi, pritisnite numeričke tastere da biste uneli slova u okviru za pretraživanje.

Ako želite da izaberete nekoliko pesama sa liste numera ili za brisanje, pritisnite i držite dok istovremeno pritisnete ili .

Izaberite pesme i pritisnite da biste ih izabrali. Ako obrišete pesmu, ona će trajno biti izbrisana sa memorijske kartice i iz memorije uređaja.

Liste numera

Mužički centar podržava .m3u jednostavne liste numera. Kopirajte liste numera sa mužičkim datotekama ili ih kreirajte u mužičkom centru.

Da biste dodali pesme, albume ili izvođače u listu numera, izaberite stavke, a zatim **Opcije** > **Dodaj u listu numera**.

Možete da kreirate novu listu numera ili da dodajete u postojeću.

Da biste slušali listu numera, izaberite **Liste numera**, a zatim listu numera.

Da biste obrisali listu numera, dodite do nje, a zatim pritisnite . Brisanje liste numera briše samo listu, a ne i mužičke datoteke.

Favoriti – dodavanje prečica

Podrazumevane prečice: otvara **Kalendar**, otvara **Primljeno**, a otvara **Beleške**.

Ako želite da sačuvate prečice (veze do svojih omiljenih slika, napomena, markera itd.), pritisnite i izaberite **Moje** > **Favoriti**. Prečice se dodaju samo iz same aplikacije. Ovu mogućnost nemaju sve aplikacije.

- 1 Izaberite neku stavku u aplikaciji kojoj želite da dodate prečicu.
- 2 Izaberite **Opcije** > **Dodaj u Favorite**. Prečica u **Favoriti** se automatski ažurira ako stavku na koju ona upućuje premestite (na primer iz jednog foldera u drugi). Ako želite da promenite identifikator u donjem levom uglu ikonice prečice, izaberite **Opcije** > **Ikonica prečice**.

Obrišite prečicu

Izaberite prečicu, pa pritisnite **C**. Podrazumevane prečice **Beleške**, **Kalendar** i **Primljeno** se ne mogu obrisati.

Kada obrišete neku aplikaciju ili dokument za koji postoji prečica u **Favoriti**, njihova ikona postaje nedostupna u prikazu **Favoriti**. Prečica se može obrisati naredni put kada otvorite **Favoriti**.

Časkanje – ćaskanje

Pritisnite **Moje**, a zatim izaberite **Moje > Časkanje**.

Časkanje (mrežni servis) Vam omogućava komunikaciju sa drugim osobama pomoću trenutne razmene poruka, kao i uključivanje u diskusione grupe (grupe za ćaskanje) na određene teme. Razni provajderi nude servere za ćaskanje na koje se možete prijavljivati nakon što se registrujete za neki servis za ćaskanje.

Izaberite **Konverzacije** da biste započeli ili nastavili razgovor sa čet korisnikom; **Čet kontakti** da biste kreirali, izmenili ili pregledali status na mreži Vaših čet kontakata; **Čet grupe** da biste započeli ili nastavili razgovor sa više čet korisnika; ili **Snimljena ćask.** da biste pregledali prethodne sesije ćaskanja koje ste sačuvali.

Napomena: Proverite dostupnost servisa ćaskanja, kao način plaćanja i cene kod svog lokalnog operatora mreže ili provajdera. Provajderi će Vam takođe dati i uputstva o korišćenju njihovih servisa.

Primite podešavanja ćaskanja

Morate da sačuvate podešavanja za pristup servisu koji želite da koristite. Podešavanja možete dobiti u sklopu specijalne tekstualne poruke od operatora mreže ili od provajdera koji nudi čet servis. Vidite „Podaci i podešavanja“, str. 61. Podešavanja možete da unesete i ručno. Vidite „Podešavanja čet servera“, str. 88.

Povežite se na čet server

Savet: Ako želite automatski da se prijavite kada pokrenete **Časkanje**, izaberite **Opcije > Podešavanja > Podešavanja servera > Tip prijave za ćask. > Pri pokretanju**.

- 1 Otvorite **Časkanje** da bi se Vaš uređaj povezao sa aktivnim serverom za ćaskanje. Za promenu aktivnog servera za ćaskanje i memorisanje novih, vidite „Podešavanja čet servera“, str. 88.
- 2 Unesite svoj identifikator (ID) korisnika i pritisnite **Moje** da biste se prijavili. Identifikator korisnika i lozinku za server za ćaskanje dobijate od svog provajdera.

Možete izabrati **Obustavi** da bi ste radili van mreže; kada budete želeli naknadno da se prijavite na čet server, izaberite **Opcije > Prijava**. Dok ste van mreže, ne možete da šaljete niti da primete poruke.

- 3 Ako želite da se odjavite, izaberite **Opcije > Odjava**.

Izmenite podešavanja ćaskanja

Izaberite **Opcije > Podešavanja > Podešav. ćaskanja**, a zatim neku od sledećih opcija:

Korisnički nadimak (prikazuje se jedino ako server podržava grupe za ćaskanje) – Izaberite **Da** da biste uneli nadimak.

Prisutnost u čet – Izaberite **Da za sve** da biste omogućili drugim osobama da vide da li ste na mreži.

Dopusti poruke od – Izaberite **Svih** da biste dopustili prijem poruka od svih korisnika.

Dopusti pozivnice od: – Izaberite **Samo od čet kon.** da biste dopustili pozivnice samo od svojih čet kontakata. Čet pozivnice Vam šalju čet kontakti koji žele da se priključite njihovim grupama.

Interval dol. poruka – Možete izabrati brzinu kojom će se prikazivati nove poruke.

Razvrstaj čet kont. – Čet kontakte možete da razvrstate **Po abecedi** ili **Po onlajn statusu**.

Osvežavanje dostup. – Izaberite **Automatsko** ili **Ručno** da biste izabrali kako će se ažurirati informacije o tome da li su Vaši čet kontakti na mreži ili van mreže.

Tražite grupe za ćaskanje i korisnike

U prikazu **Čet grupe** izaberite **Opcije > Traži** da biste tražili grupe. Možete da tražite na osnovu **Ime grupe**, **Tema** i **Članovi** (identifikator korisnika).

U prikazu **Čet kontakti** izaberite **Opcije > Novi čet kontakt > Traži na serveru** da biste tražili korisnike. Možete da tražite na osnovu **Korisničko ime**, **Identifikator kor.**, **Telefonski broj** i **E-mail adresa**.

Priključite se čet grupi i napustite je

Ako želite da se priključite nekoj čet grupi koju ste sačuvali, dođite do nje, pa pritisnite .

Izaberite **Opcije > Prik. se novoj grupi** da biste se priključili čet grupi koja nije na listi, ali čiji identifikator znate. Unesite identifikator grupe i pritisnite .

Izaberite **Opcije > Napusti čet grupu** da biste napustili čet grupu.

Časkanje

Kada se priključite nekoj grupi za časkanje, možete da čitate poruke koje se razmenjuju u grupi, kao i da šaljete sopstvene poruke.

Ako želite da pošaljete poruku, napišite tekst poruke u polju editora poruke, pa pritisnite .

Ako želite da pošaljete privatnu poruku nekom učesniku časkanja, izaberite **Opcije > Pošalji privatnu po.**, izaberite primaoca, napišite tekst poruke, a zatim pritisnite .

Izaberite poruku i **Opcije > Odgovori** da biste odgovorili na privatnu poruku koja Vam je upućena.

Ako želite da kontakte za časkanje koji su na mreži pozovete da se priključe grupi za časkanje, izaberite **Opcije > Pošalji pozivnicu**, izaberite kontakte koje želite da pozovete u grupu, napišite tekst pozivnice pa pritisnite .

Ako želite da onemogućite primanje poruka od određenih učesnika u časkanju, izaberite **Opcije > Opcije blokiranja** pa zatim željenu opciju.

Snimate časkanja

Ako želite u datoteku da snimate poruke koje se razmenjuju u toku konverzacije ili dok ste priključeni nekoj grupi za časkanje, izaberite **Opcije > Snimi časkanje**, unesite ime za konverzacijsku datoteku, pa pritisnite . Izaberite

Opcije > Prekini snimanje da biste prekinuli snimanje poruka.

Datoteke snimljenih konverzacija se automatski čuvaju u **Snimljena čask.**

Ako želite da vidite snimljena časkanja, u glavnom prikazu izaberite **Snimljena čask.**, izaberite željenu konverzaciju, pa pritisnite .

Pratite i započnite konverzaciju

Idite u prikaz **Konverzacije** da biste videli listu učesnika pojedinačnih konverzacija sa kojima imate otvorenu konverzaciju.

Ako želite da pratite neku konverzaciju, dodite do nekog učesnika, pa pritisnite .

Ako želite da nastavite konverzaciju, napišite svoju poruku pa pritisnite .

Izaberite **Nazad** da biste se vratili u listu konverzacija bez zatvaranja date konverzacije.

Izaberite **Opcije > Završi konverzaciju** da biste zatvorili datu konverzaciju. Otvorene konverzacije se automatski zatvaraju kada izađete iz modula **Časkanje**.

Ako želite da započnete novu konverzaciju, izaberite **Opcije > Nova konverzacija** pa zatim neku od sledećih opcija:

Odaberi primaoca – Da biste videli listu svojih čet kontakata koji su trenutno na mreži. Dodajte do kontakta sa kojim želite da započnete konverzaciju, pa pritisnite .

Unesi id. korisnika – Da biste uneli identifikator korisnika sa kojim želite da započnete konverzaciju, a zatim pritisnite .

 Rečnik termina: Identifikator (ID) korisnika dodeljuje provajder onima koji se registruju za ovaj servis.

Ako želite da nekog učesnika konverzacije sačuvate u svojim čet kontaktima, dodajte do tog učesnika, pa izaberite **Opcije > Dodaj u čet kontak..**

Izaberite **Opcije > Uključi aut. odgovor** da biste automatski poslali odgovore na dolazne poruke. Upišite tekst, pa izaberite **Urađeno**. Poruke još uvek možete da primete.

Čet kontakti

Idite u **Čet kontakti** da biste preuzeli liste čet kontakata sa servera, ili da biste u listu kontakata dodali novi čet kontakt. Kada se prijavite na server, sa njega će automatski biti preuzeta prethodno korišćena lista čet kontakata.

Rad sa čet grupama

Idite u prikaz **Čet grupe** da biste videli listu čet grupa koje ste sačuvali ili kojima ste trenutno priključeni.

Podešavanja čet servera

Izaberite **Opcije > Podešavanja > Podešavanja servera**. Podešavanja možete dobiti u sklopu specijalne tekstualne poruke od operatora mreže ili od provajdera koji nudi čet servis. Identifikator (ID) korisnika i lozinku dobijate od provajdera kada se registrujete za ovaj servis. Ako ne znate svoj identifikator korisnika ili lozinku, obratite se svom provajderu.

Izaberite **Primarni server** da biste promenili čet server na koji želite da se povežete.

Izaberite **Serveri > Opcije > Novi server** da biste dodali novi server u svoju listu čet servera. Unesite sledeća podešavanja:

Ime servera – Unesite ime datog čet servera.

Aktivna prist. tačka – Izaberite pristupnu tačku koju želite da koristite za dati server.

Web adresa – Unesite URL adresu čet servera.

Identifikator kor. – Unesite identifikator (ID) korisnika.

Lozinka – Unesite svoju lozinku za prijavu.

Bluetooth povezivanje

Možete da se povežete bežično sa ostalim kompatibilnim Bluetooth uređajima. Kompatibilni uređaji uključuju mobilne telefone, računare i dodatke kao što su slušalice i kompleti za kola. Bluetooth bežičnu tehnologiju možete da koristite za slanje slika, video snimaka, muzike, audio snimaka i beleški, a možete i bežično da se povežete sa kompatibilnim PC računarom (na primer, da biste prenosili datoteke), ili kako biste štampali slike koristeći opciju **Štampa slike**. Vidite „Štampanje slika“, str. 49.

S obzirom na to da uređaji sa Bluetooth bežičnom tehnologijom komuniciraju putem radio talasa, Vaš uređaj i drugi Bluetooth uređaj ne moraju da budu u pravolinijskom vidnom polju. Potrebno je samo da se dva uređaja nalaze na međusobnom rastojanju od najviše 10 metara (32 stope), mada vezu mogu ometati prepreke kao što su zidovi ili drugi elektronski uređaji.

Ovaj uređaj je usklađen sa Bluetooth Specifikacijama verzija 2.0, koje podržavaju sledeće načine rada: Basic Printing Profile (Opšti režim štampanja), Generic Access Profile (Opšti pristup), Serial Port Profile (Serijski port), Dial-up Networking Profile (Pristup mreži biranjem

priključnog telefonskog broja), Headset Profile (Slušalice), Handsfree Profile (Hendsfri), Generic Object Exchange Profile (Opšta razmena objekata), Object Push Profile (Distribucija objekata), File Transfer Profile (Prenos datoteka), Basic Imaging Profile (Osnovno slikanje) i Human Interface Device Profile (Profil interfejsa između čoveka i uređaja). Da biste osigurali saradnju sa drugim uređajima koji podržavaju bežičnu Bluetooth tehnologiju, koristite proširenja koja je odobrila Nokia za ovaj model. Proverite sa proizvođačem dotičnog uređaja njegovu kompatibilnost sa ovim uređajem.

 Rečnik termina: Način rada odgovara datoj usluzi ili funkciji, i definiše kako se povezuju različiti uređaji. Na primer, hendsfri način rada se koristi za povezivanje između hendsfri uređaja i mobilnog uređaja. Uređaji moraju da podržavaju iste načine rada da bi bili kompatibilni.

Na nekim lokacijama može da postoji ograničenje upotrebe Bluetooth bežične tehnologije. Proverite sa lokalnim vlastima ili sa provajderom servisa.

Upotreba funkcija koje koriste Bluetooth bežičnu tehnologiju, ili ostavljanje takvih funkcija u pozadini dok se koriste druge funkcije, povećava energetske zahteve prema bateriji i skraćuje njeno trajanje.

Ne možete da koristite Bluetooth vezu kad je uređaj zaključan. Za detaljnije informacije o zaključavanju uređaja vidite „Bezbednost“, str. 105.

Podešavanja Bluetooth povezivanja

Pritisnite , a zatim izaberite **Poveziv. > Bluetooth**. Kada aplikaciju otvorite prvi put, od Vas se traži da definišete ime za svoj uređaj. Nakon što podesite Bluetooth vezu i promenite **Prikazivanje mog tel.** u **Vidljiv svima**, Vaš uređaj i njegovo ime mogu da vide korisnici drugih uređaja koji koriste Bluetooth tehnologiju.

Izaberite neku od narednih opcija:

Bluetooth – Izaberite **Uključeno** ili **Isključeno**. Da biste se bežično povezali sa drugim kompatibilnim uređajem, najpre postavite Bluetooth vezu na **Uključeno**, a zatim uspostavite vezu.

Prikazivanje mog tel. – Da bi bilo omogućeno da drugi Bluetooth uređaji pronađu Vaš uređaj, izaberite **Vidljiv svima**. Da biste ga sakrili od drugih uređaja, izaberite **Skriven**.

Ime mog telefona – Izmenite ime svog uređaja.

Bezbednosni saveti

Kada ne koristite Bluetooth vezu, postavite Bluetooth na **Isključeno** ili izaberite **Prikazivanje mog tel. > Skriven**.

Nemojte da se povezujete sa nepoznatim uređajima.

Šaljite podatke koristeći Bluetooth vezu

Istovremeno može biti aktivno više Bluetooth veza. Na primer, ukoliko ste povezani sa kompatibilnim slušalicama, istovremeno možete da prenosite datoteke u neki drugi kompatibilni uređaj.

Indikatori Bluetooth veze

- Kada je u pasivnom režimu prikazano , Bluetooth veza je aktivna.
- Kada () trepće, Vaš uređaj pokušava da se poveže sa drugim uređajem.
- Kada je () stalno prikazano, Bluetooth veza je aktivna.

 Savet! Da biste poslali tekst preko Bluetooth veze (umesto kao tekstualnu poruku), otvorite modul **Beleške**, napišite tekst, a zatim izaberite **Opcije > Pošalji > Preko Bluetooth veze**.

- 1 Otvorite aplikaciju u kojoj se nalazi ono što želite da pošaljete. Na primer, da biste poslali sliku drugom kompatibilnom uređaju, otvorite aplikaciju **Galerija**.
- 2 Izaberite neku stavku (na primer sliku), a zatim izaberite **Opcije > Pošalji > Preko Bluetooth veze**. Uređaji sa Bluetooth bežičnom tehnologijom koji se nalaze unutar dometa počinju da se pojavljuju na ekranu jedan po jedan. Vidi se ikonica uređaja, ime uređaja, vrsta uređaja ili neki nadimak.

 Savet! Ako ste već ranije tražili uređaje, najpre se pojavljuje lista prethodno nađenih uređaja. Da biste započeli novo traženje uređaja, izaberite **Još uređaja**. Ako isključite uređaj, ova lista se briše.

Ikone uređaja:

 Računar; Telefon; Audio ili video;

 Slušalice; Ostalo.

Pritisnite **Stop** da biste prekinuli traženje uređaja.

Lista uređaja se zamrzava.

- 3 Izaberite uređaj sa kojim želite da se povežete.
- 4 Ako drugi uređaj zahteva uparivanje pre nego što se podaci mogu preneti, čuje se tonski signal i od Vas se zahteva da unesete lozinku. Vidite „Uparite uređaje“, str. 91.
- 5 Kad se veza uspostavi, prikazuje se obaveštenje **Šalju se podaci**.

U folderu **Poslato** aplikacije **Poruke** ne skladište se poruke poslate korišćenjem Bluetooth veze.

 Savet! Pri traženju uređaja neki uređaji mogu da prikazuju samo jedinstvene adrese (adrese uređaja). Da biste saznali jedinstvenu adresu svog uređaja, u pasivnom režimu ukucajte ***#2820#**.

Uparite uređaje

 Rečnik termina: Uparivanje znači utvrđivanje identiteta. Korisnici dva uređaja sa Bluetooth bežičnom

tehnologijom treba da se međusobno dogovore o zajedničkoj lozinki, i da istu lozinku koriste za oba uređaja kako bi ih uparili. Uređaji koji nemaju korisnički interfejs imaju fabrički podešenu lozinku.

U glavnom prikazu **Bluetooth** pritisnite da biste otvorili prikaz Upareni uređaji (⌘⌘),

Pre uparivanja napravite sopstvenu lozinku (dužine 1 do 16 numeričkih znakova) i dogovorite se sa vlasnikom drugog uređaja da koristite istu lozinku. Lozinka se koristi samo jednom.

Da biste sproveli uparivanje sa nekim uređajem, izaberite **Opcije > Novi upareni uređaj**. Uređaji sa Bluetooth bežičnom tehnologijom koji se nalaze unutar dometa počinju da se pojavljuju na ekranu jedan po jedan. Izaberite uređaj i unesite lozinku. Ista lozinka mora biti otkucana i na drugom uređaju. Nakon uparivanja, uređaj se memoriše u prikaz Upareni uređaji.

U pretrazi za uređajima upareni uređaji su označeni sa ⌘.

 Savet! Da biste definisali neko kratko ime (nadimak) za upareni uređaj, dodite do uređaja i u prikazu uparenih uređaja izaberite **Opcije > Dodeli nadimak**. Ovo ime Vam pomaže da prepoznate određeni uređaj u toku traženja uređaja ili kada on zahteva uspostavljanje veze.

Da biste neki uređaj postavili kao „ovlašćen“ ili „neovlašćen“, dodite do njega, izaberite **Opcije** i neku od sledećih opcija:

Post. kao ovlašćen – VezaVašeg uređaja i ovog uređaja se može uspostaviti bezVašeg znanja. Nije potrebna nikakva posebna saglasnost ni provera. Ovaj status koristite za sopstvene uređaje, na primer za svoje kompatibilne slušalice ili za računar, kao i za uređaje koji pripadaju poverljivim osobama. označava ovlašćene uređaje u prikazu uparenih uređaja.

Post. kao neovlaš. – Zahtevi za povezivanje od strane ovog uređaja uvek se moraju prvo prihvatiti.

Da biste poništili neko uparivanje, dodite do odgovarajućeg uređaja i izaberite **Opcije** > **Obriši**. Ako želite da poništite sva uparivanja, izaberite **Opcije** > **Obriši sve**.

 Savet! Ako ste trenutno povezani sa uređajem, a obrišete uparivanje sa njim, uparivanje se odmah poništava i veza se prekida.

Primate podatke koristeći Bluetooth povezivanje

Kada primate podatke koristeći Bluetooth vezu, čuje se tonski signal i pojavljuje se upit da li želite da prihvatite poruku. Ako prihvatite, prikazuje se i stavka se

stavlja u folder **Primljeno** aplikacije **Poruke**. Poruke primljene korišćenjem Bluetooth veze su označene sa . Vidite „Primljeno – prijem poruka“, str. 61.

Isključite Bluetooth povezivanje

Izaberite **Bluetooth** > **Isključeno** da biste isključili Bluetooth vezu.

Povezivanja sa PC računarom

Svoj uređaj možete da koristite sa velikim brojem aplikacija za povezivanje sa PC računarom i za data komunikacije. Koristeći Nokia PC Suite možete da sinhronizujete kontakte, kalendar i listu obaveza, kao i da prenosite slike izmeđuVašeg uređaja i kompatibilnog PC računara.

Uvek kreirajte vezu na PC računaru ako želite da ga sinhronizujete sa svojim uređajem.

Za dodatne informacije o načinu instaliranja paketa Nokia PC Suite (kompatibilan sa operativnim sistemima Windows 2000 i Windows XP), vidite uputstvo za korisnika paketa Nokia PC Suite, kao i pomoć za Nokia PC Suite u delu „Install“ na CD-ROM-u.

CD-ROM

CD-ROM bi trebalo da se sam startuje pošto ga ubacite u CD-ROM dražv svog PC kompatibilnog računara.

Ako se to ne dogodi, uradite sledeće: Otvorite Windows Explorer, kliknite desnim tasterom miša na CD-ROM uređaj u koji ste stavili CD-ROM i izaberite „Autoplay“.

Vaš uređaj kao modem

Svoj uređaj možete da koristite kao modem za slanje i primanje e-mail poruka, kao i za povezivanje na Internet sa kompatibilnog PC računara koristeći Bluetooth povezivanje ili kompatibilni kabl za prenos podataka. Detaljnija instalaciona uputstva ćete naći u uputstvu za korisnika paketa Nokia PC Suite u delu „Modem options“ na CD-ROM-u.

 Savet! Pri prvoj upotrebi paketa Nokia PC Suite koristite Get Connected čarobnjak ovog paketa da biste svoj uređaj povezali sa kompatibilnim PC računarom i da biste počeli sa radom u Nokia PC Suite. Vidite CD-ROM disk koji ste dobili sa svojim uređajem.

Menadžer veza

Kada svoj uređaj koristite u GSM komunikacionim mrežama, možete imati više istovremeno aktivnih data veza. Pritisnite , a zatim izaberite **Poveziv.** > **Men. veza** da biste videli status većeg broja data veza i detalje o

količini poslatih i primljenih podataka, kao i da biste prekinuli veze. Kada otvorite **Men. veza**, videćete sledeće:

- Otvorene data veze: data pozivi (**D**) i veze sa paketnim prenosom podataka (**P**)
- Status svake veze
- Količina podataka poslatih i preuzetih po svakoj vezi (prikazuje se samo za data veze paketnim prenosom)
- Trajanje svake od veza (prikazuje se samo za data pozive)

Napomena: Stvarno vreme koje provajder fakturiše za razgovore može da varira u zavisnosti od funkcionalnih mogućnosti mreže, zaokruživanja računa, i tako dalje.

Ako želite da prekinete vezu, dodite do nje, a zatim izaberite **Opcije** > **Raskini vezu**.

Da biste zatvorili sve trenutno otvorene veze, izaberite **Opcije** > **Raskini sve veze**.

Pregled detalja data veze

Da biste pregledali detalje neke veze, dodite do nje, a zatim izaberite **Opcije** > **Detalji**.

Ime – Ime aktivne Internet pristupne tačke (IAP) ili ime modemske veze ako je u pitanju veza sa pozivnim umrežavanjem.

Nosilac – Tip data veze: **Data poziv**, **Brzi GSM** ili **Paketni pr.**

Status – Trenutni status veze: **Povezuje se**, **Veza (neak.)**, **Veza (aktiv.)**, **Zadržana**, **Raskida se** ili **Raskinuta**.

Primljeno – Količina podataka primljenih u uređaj, u bajtima.

Poslato – Količina podataka poslanih sa uređaja, u bajtima.

Trajanje – Vreme tokom kojeg je veza bila otvorena.

Brzina – Trenutna brzina slanja i prijema podataka izražena u kilobajtima u sekundi.

Priklj. br. – Priključni broj koji se koristi.

Ime – Ime pristupne tačke koja se koristi.

Dele: (ne prikazuje se ako veza nije deljena) – Broj aplikacija koje dele istu vezu.

Daljinska sinhronizacija

Prisnite , a zatim izaberite **Poveziv.** > **Sinhroniz.**. Aplikacija **Sinhroniz.** Vam omogućava usaglašavanje sadržaja Vaših beleški, kalendara i kontakata sa različitim aplikacijama sa kalendarom i adresarom na kompatibilnom računaru ili na Internetu.

Aplikacija Sinhronizacija za sinhronizaciju koristi SyncML tehnologiju. U vezi SyncML kompatibilnosti, obratite se isporučiocu programa kalendara ili adresara sa kojim želite da sinhronizujete podatke.

Podešavanja sinhronizacije možete da primite i kao specijalnu tekstualnu poruku. Vidite „Podaci i podešavanja“, str. 61.

Kreirajte novi skup sinhronizacije

- 1 Ako ranije nije definisan nijedan skup, uređaj Vas pita da li želite da kreirate novi. Izaberite **Da**. Izaberite **Opcije** > **Novi profil sinh.** da biste napravili novi dodatni skup. Izaberite da li želite da kao osnovu za novi skup koristite podrazumevane vrednosti ili da kopirate vrednosti nekog već postojećeg skupa.
- 2 Definišite sledeće:
Ime profila sinh. – Dajte neki opisni naziv za taj skup sinhronizacije.
Nosilac podataka – Izaberite tip veze: **Web** ili **Bluetooth**.
Pristupna tačka (prikazana samo ako je **Nosilac podataka** podešen na **Web**) – Izaberite pristupnu tačku koju ćete koristiti za vezu za prenos podataka.
Adresa domaćina – IP adresa matičnog servera.
 Za ispravne vrednosti se obratite provajderu ili administratoru sistema.

Port (prikazan samo ako je **Nosilac podataka** podešen na **Web**) – Za ispravne vrednosti obratite se provajderu ili administratoru sistema.

Korisničko ime – Vaš identifikator korisnika za taj sinhronizacioni server. Za svoju ispravnu identifikaciju obratite se provajderu ili administratoru sistema.

Lozinka – Upišite svoju lozinku. Za ispravnu vrednost obratite se svom provajderu ili administratoru sistema.

Dopusti sinh. zahtev – Izaberite **Da** ako želite da dozvolite serveru da započne sinhronizaciju.

Prihvataj sve s. zaht. – Izaberite **Ne** ako želite da Vaš uređaj pita pre nego što počne sinhronizacija na koju inicira server.

Mrežna autentikacija (prikazuje se jedino ako je za **Nosilac podataka** postavljeno **Web**) – Izaberite **Da** da biste uneli korisničko ime i lozinku za pristup mreži. Pritisnite da bi se prikazala polja **Korisničko ime** i **Lozinka**.

Pritisnite da biste izabrali **Kontakti**, **Kalendar** ili **Beleške**.

- Izaberite **Da** ako želite da sinhronizujete izabranu bazu podataka.
- U **Udaljena baza pod.**, unesite ispravnu putanju do udaljenog kalendara, adresara ili baze podataka beležnice na serveru.
- Izaberite **Tip sinhronizacije: U oba smera** (dvosmerna sinhronizacija), **Samo na server** ili **Samo telefon**.

- 3 Izaberite **Nazad** da biste sačuvali podešavanja i vratili se u glavni prikaz.

Sinhronizujte podatke

U glavnom prikazu **Sinhroniz.** možete da vidite različite skupove sinhronizacije i tipove podataka koji se sinhronizuju.

- 1 Izaberite neki skup sinhronizacije, a zatim izaberite **Opcije > Sinhronizuj**. U dnu ekrana se prikazuje status sinhronizacije.
Izaberite **Obustavi** da biste sinhronizaciju prekinuli pre njenog završetka.
- 2 Kada se sinhronizacija završi, o tome ćete biti obavešteni. Kad se sinhronizacija završi, izaberite **Opcije > Vidi dnevnik** da biste otvorili datoteku dnevnika koja pokazuje status sinhronizacije (**Završeno** ili **Nezavršeno**), kao i da biste videli koliko je stavki kalendara i kontakata dodato, ažurirano, obrisano ili odbačeno (nije sinhronizovano) u uređaju i na serveru.

Menadžer uređaja

Pritisnite , a zatim izaberite **Poveziv. > Men. uređ.**. Skupove parametara servera i različita konfiguraciona

podešavanja možete primati od svog operatera mreže, provajdera ili od službe za informatiku svoje firme. Ova konfiguraciona podešavanja mogu da sadrže podatke o podešavanjima pristupne tačke za veze za prenos podataka, kao i druga podešavanja koja koriste aplikacije uVašem uređaju.

Da biste se povezali na server i primili konfiguraciona podešavanja u svoj uređaj, dođite do skupa i izaberite **Opcije > Počni konfiguraciju**.

Izaberite **Opcije > Omogućiti konfigur.** ili **Onemogućiti konfigur.** da biste dopustili ili onemogućili konfiguraciona podešavanja provajdera.

Podešavanja profila servera

Za ispravna podešavanja obratite se svom provajderu.

Ime servera – Unesite ime datog konfiguracionog servera.

Identifikator servera – Unesite jednoznačni identifikator (ID) datog konfiguracionog servera.

Lozinka servera – Unesite lozinku za identifikaciju svog uređaja na serveru.

Pristupna tačka – Izaberite neku pristupnu tačku koja će se koristiti za povezivanje na server.

Adresa domaćina – Unesite URL adresu datog servera.

Port – Unesite broj porta datog servera.

Korisničko ime i Lozinka – Unesite svoje korisničko ime i lozinku.

Dopusti konfiguraciju – Izaberite **Da** da biste primili konfiguraciona podešavanja sa datog servera.

Aut. prihvati sve zah. – Ako želite da svoj uređaj podesite tako da traži odobrenje pre prihvatanja konfiguracije sa servera, izaberite opciju **Ne**.

Kancelarija

Kalkulator

Ako želite da sabirate, oduzimate, množite, delite, računate kvadratni koren i procenite, pritisnite pa izaberite **Kancelarija > Kalkulator**.

Napomena: Preciznost ovog kalkulatora je ograničena i on je namenjen samo za jednostavne proračune.

Ako želite da neki broj sačuvate u memoriji (označeno sa **M**), izaberite **Opcije > Memorija > Sačuvaj**. Izaberite **Opcije > Memorija > Preuzmi** da biste broj preuzeli iz memorije. Izaberite **Opcije > Memorija > Obriši** da biste broj preuzeli iz memorije.

Izračunavanje procenata

- 1 Unesite broj čiji procenat želite da izračunate.
- 2 Izaberite , , ili .
- 3 Unesite iznos procenta.
- 4 Izaberite .

Konvertor

Ako želite da izvršite konverziju jedinice mere, kao što je **Dužina** iz jedne jedinice (**jardi**) u drugu (**metri**), pritisnite pa izaberite **Kancelarija > Konvertor**.

Imajte na umu da je **Konvertor** ograničene preciznosti i da može doći do grešaka u zaokruživanju.

- 1 Dodite do polja **Vrsta** i pritisnite da biste otvorili listu jedinica mere. Dodite do jedinice mere koju želite da koristite i izaberite **OK**.
- 2 Dodite do prvog polja **Jedinica** i pritisnite . Izaberite jedinicu mere iz koje želite da izvršite konverziju, pa zatim **OK**. Dodite do narednog polja **Jedinica** i izaberite jedinicu mere u koju želite da izvršite konverziju.
- 3 Dodite do prvog polja **Količina** i unesite vrednost koju želite da konvertujete. Drugo polje **Količina** se automatski menja i prikazuje konvertovanu vrednost. Pritisnite **#** da biste uneli decimalni zarez, a ***** za **+**, **-** (za temperaturu), odnosno **E** (eksponent).
Savet! Za obrnuti smer konverzije, unesite vrednost u drugo polje **Količina**. Rezultat se prikazuje u prvom polju **Količina**.

Podేశavanje osnovne valute i kursa

Pre nego što budete mogli da sprovodite konverzije valuta, morate izabrati osnovnu valutu i kurs. Kurs osnovne valute je uvek 1. Osnovna valuta određuje kurs ostalih valuta.

- 1 Izaberite **Konvertor** > **Opcije** > **Kursevi valuta**.
Otvora se lista valuta, a trenutnu osnovnu valutu vidite na vrhu.
 Savet! Ako želite da promenite ime neke valute, idite u prikaz Kursevi valuta, dođite do date valute i izaberite **Opcije** > **Preimenuj valutu**.
- 2 Ako želite da promenite osnovnu valutu, dođite do neke od valuta i izaberite **Opcije** > **Post. za osnovnu v..**
- 3 Dodajte kurseve valuta. Dođite do valute i unesite novi kurs, tj. koliko jedinica te valute odgovara jedinici osnovne valute koju ste odabrali.

Kada podesite sve potrebne kurseve valuta, možete sprovesti konverziju valuta.

 Napomena: Kada promenite osnovnu valutu, morate da unesete nove kurseve pošto se svi prethodno uneti poništavaju.

Obaveze

Pritisnite pa izaberite **Kancelarija** > **Obaveze** da biste uneli napomene i organizovali listu zadatka.

Ako želite da dodate napomenu, pritisnite bilo koji taster da biste započeli unošenje teksta u polje **Predmet**.

Ako želite da podesite datum obaveze, dođite do polja **Rok** i unesite datum.

Ako želite da podesite prioritet napomene za **Obaveze**, dođite do polja **Prioritet** i pritisnite da biste izabrali prioritet. Ikone koje označavaju prioritete su (**Visok**) i (**Nizak**). Ne postoji ikona za **Normalan** prioritet.

Ako želite da obavezu označite kao izvršenu, dođite do liste u **Obaveze** i izaberite **Opcije** > **Označi kao završ..**

Ako želite da obnovite obavezu, dođite do nje u listi **Obaveze** i izaberite **Opcije** > **Označi kao nezavrš..**

Beležnica

Pritisnite pa izaberite **Kancelarija** > **Beleške** da biste pisali beleške. Možete da šaljete beleške kompatibilnim telefonima, a tekstualne datoteke (u .txt formatu) koje primite možete da sačuvate u modulu **Beleške**.

Diktafon

Pritisnite pa izaberite **Kancelarija** > **Diktafon** da biste snimili telefonski razgovor ili govorne beleške. Ako snimate telefonski razgovor, u toku snimanja će obe strane čuti tonski signal na svakih pet sekundi.

Alatke

Podešavanja

Da biste promenili podešavanja, pritisnite pa izaberite **Alatke** > **Podešav.** Dođite do neke grupe podešavanja i pritisnite da biste je otvorili. Dođite do parametra koji želite da promenite, pa pritisnite .

Podešavanja telefona

Opšte

Jezik telefona – Promena jezika za prikaz ekranskih tekstova u Vašem uređaju utiče i na format datuma i vremena, kao i na separatore (na primer, u računanjima). **Automatski** izaberite jezik prema informacijama sa SIM kartice. Kad promenite jezik prikaza teksta na ekranu, uređaj će se ponovo pokrenuti.

Promena opcije **Jezik telefona** ili opcije **Jezik pisanja** odražava se na sve aplikacije u Vašem uređaju i važi sve do naredne promene.

Jezik pisanja – Ova promena jezika utiče na to koji će znaci i specijalni znaci (dijakritici) biti na raspolaganju za

pisanje teksta i koji će se rečnik koristiti pri intuitivnom načinu unosa teksta.

Rečnik – Intuitivni način unosa teksta možete da postavite na **Uključeno** ili na **Isključeno** za sve editore u uređaju. Rečnik intuitivnog unosa teksta nije na raspolaganju za sve jezike.

Dobrodošlica ili logo – Dobrodošlica i logotip se kratko pojavljuju pri svakom uključivanju uređaja. Izaberite **Primarni** da biste upotreбили podrazumevanu sliku, **Tekst** da biste napisali tekst dobrodošlice (maksimalno 50 slova) ili **Slika** da biste izabrali neku sliku ili fotografiju sa liste **Galerija**.

Fabrički podešeno – Neke od opcija i parametara možete da vratite na prvobitne vrednosti. Za to Vam je potrebna šifra blokade. Vidite „Telefon i SIM“, str. 106. Po resetovanju, uređaju će možda trebati nešto duže da se uključi. Ovo nema uticaja na dokumenta i datoteke.

Pasivni režim

Dopunjeni pasivni re. – U pasivnom režimu koristite prečice za aplikacije na glavnom ekranu. Vidite „Dopunjeni pasivni režim“, str. 22.

Levi selekt. taster – Da biste u pasivnom režimu dodelili neku prečicu levom selekcionom tasteru (), izaberite neku od aplikacija sa liste.

Desni selekt. taster – Da biste u pasivnom režimu dodelili neku prečicu desnom selekcionom tasteru (), izaberite neku od aplikacija sa liste.

Apl. dop. pas. režima – služi za izbor prečica za aplikacije koje će se pojavljivati u dopunjenom pasivnom režimu. Ovo podešavanje je dostupno samo ako je **Dopunjeni pasivni re.** uključen.

Možete dodeliti prečice i za pritiskanje navigatora, takođe izborom neke od aplikacija sa liste. Prečice navigatora (tastera za pretragu) nisu na raspolaganju ako je aktiviran pasivni režim.

Logo operatora – Ovo podešavanje se prikazuje samo ako ste prethodno primili i sačuvali logotip operatora komunikacione mreže. Možete izabrati da se logotip operatora prikazuje ili ne prikazuje.

Ekran

Osvetljaj – Možete podesiti da osvetljaj ekrana bude tamniji ili svetliji. Osvetljaj ekrana se automatski prilagođava okruženju.

Ušteda ener. posle – Ušteda energije se aktivira na ekranu po isteku zadatog vremena (kašnjenja).

Vreme osvetljenja – Izaberite -vreme posle koga se pozadinsko svetlo isključuje.

Podešavanja poziva

Slanje svog broja – Možete sami izabrati da se broj Vašeg telefona prikazuje (**Da**) ili (**Ne**) osobi koju zovete, ili ovo podešavanje može da podesi operator mreže ili provajder servisa (**Određuje mreža**) (mrežni servis).

Poziv na čekanju – Ako ste aktivirali funkciju poziva na čekanju (mrežni servis), mreža će Vas obavestiti o novom dolaznom pozivu u toku već započetog poziva. Izaberite **Aktiviraj** da bi mreža aktivirala servis poziva na čekanju, **Poništi** da biste zahtevali da ga mreža deaktivira ili **Proveri status** da biste proverili da li je funkcija aktivna ili ne.

Odbaci poziv SMS-om – Izaberite **Da** ako želite da se pozivaocu šalje tekstualna poruka o razlogu neodgovaranja na poziv. Vidite „Odgovaranje na poziv ili odbijanje poziva“, str. 26.

Tekst poruke – Napišite tekst koji će se slati kao tekstualna poruka kada odbacite poziv.

Auto. pon. biranje – Izaberite **Uključeno** i Vaš uređaj će posle neuspelog biranja pokušavati još najviše deset puta

da uspostavi vezu. Da biste prekinuli automatsko ponavljanje biranja, pritisnite .

Statistika poziva – Aktivirajte ovu opciju ako želite da uređaj nakratko prikazuje približno trajanje i cenu poslednjeg poziva.

Brzo biranje – Izaberite **Uključeno** i brojeve telefona dodeljene tasterima za brzo biranje (**2** - **9**) možete pozivati pritiskom i držanjem odgovarajućeg numeričkog tastera. Vidite i „Brzo biranje telefonskog broja“, str. 25.

Odgovor svakim tast. – Izaberite **Uključeno** pa ćete na dolazne pozive moći da odgovarate i pritiskom na bilo koji taster, osim , , i .

Aktivna linija – Ovo podešavanje (mrežni servis) se prikazuje samo ako SIM kartica podržava dva pretplatnička broja, odnosno dve telefonske linije. Izaberite koju telefonsku liniju želite da koristite za upućivanje poziva i slanje tekstualnih poruka. Bez obzira na odabranu liniju, dolazne pozive ćete moći da preuzimate na obe linije. Ako izaberete **Linija 2**, a niste pretplaćeni na ovaj mrežni servis, nećete moći da upućujete pozive. Kada je izabrana linija 2, u pasivnom režimu se prikazuje **2**.

 Savet! Za prelazak sa jedne linije na drugu, pritisnite i držite **#** u pasivnom režimu.

Promena linije – Da biste sprečili izbor linije (mrežni servis), izaberite **Onemogućiti**, ako to podržava

Vaša SIM kartica. Za promenu tog podešavanja potrebna Vam je PIN2 šifra.

Podešavanja veze

Data veze i pristupne tačke

Vaš uređaj podržava paketni prenos podataka () , kao što je GPRS u GSM mrežama.

 Rečnik termina: GPRS (General Packet Radio Service – Bežični paketni prenos podataka) koristi tehnologiju paketa podataka kojom se sadržaj šalje u paketima podataka preko mreže mobilne telefonije.

Da bi se ostvarila veza za prenos podataka (data veza), neophodna je neka pristupna tačka. Možete da definišete različite pristupne tačke, kao što su:

- MMS pristupna tačka za slanje i prijem multimedijalnih poruka
- pristupna tačka za Web aplikaciju, za praćenje WML i XHTML strana
- Internet pristupna tačka (IAP) za slanje i prijem e-mail poruka.

Proverite kod provajdera servisa koji Vam je tip pristupne tačke potreban za servis kome želite da pristupite. Za detalje u vezi raspoloživosti i pretplate na usluge za

prenos podataka, obratite se svom operatoru mreže ili provajderu servisa.

Veze za paketni prenos u GSM komunikacionim mrežama

Kada uređaj koristite u GSM mrežama, u istom trenutku može biti aktivno više veza za prenos podataka i pristupne tačke mogu da dele vezu. U vezi aktivnih data veza, vidite „Menadžer veza“, str. 93.

Naredni indikatori mogu da budu prikazani ispod indikatora jačine signala, zavisno od toga koju vrstu komunikacione mreže koristite:

📶 GSM mreža, na raspolaganju je paketni prenos podataka.

📶 GSM mreža, veza za paketni prenos podataka je aktivna, a razmena podataka je u toku.

📶 GSM mreža, aktivne su višestruke veze za paketni prenos podataka.

📶 GSM mreža, veza za paketni prenos podataka je zadržana. (Ovo se dešava, recimo, u toku govornog poziva).

Primate podešavanja pristupne tačke

Podešavanja pristupne tačke možete da primate kao tekstualnu poruku od provajdera servisa, ili ona mogu biti već postavljena u Vašem uređaju. Vidite „Podaci i podešavanja“, str. 61.

Da biste napravili novu pristupnu tačku, pritisnite i izaberite **Alatke** > **Podešavanja** > **Veza** > **Pristupne tačke**.

Neka pristupna tačka može da bude postavljena i kao zaštićena () od strane operatora mreže ili provajdera servisa. Zaštićene pristupne tačke se ne mogu brisati niti se na njima mogu vršiti izmene.

Pristupne tačke

💡 **Savet!** Vidite i „Primanje MMS poruka i e-mail podešavanja“, str. 60, „E-mail“, str. 68 i „Pristupite Webu“, str. 77.

Pridržavajte se instrukcija koje dobijete od svog provajdera servisa.

Ime konekcije – Izaberite neki opisni naziv za datu vezu.

Nosilac podataka – Zavisno od odabrane data veze, na raspolaganju će biti određeni parametri. Popunite sva polja označena kao **Mora biti definis.** ili označena crvenom zvezdicom. Ostala polja mogu ostati prazna, osim ako Vaš provajder ne zahteva suprotno.

Da biste mogli koristiti vezu za prenos podataka, Vaš provajder mora da podržava taj servis i da ga eventualno aktivira za Vašu SIM karticu.

Ime pristupne tačke (samo za pakete podataka) – Ime pristupne tačke je potrebno da bi se mogla uspostaviti veza sa komunikacionom mrežom za paketni prenos

podataka. Naziv pristupne tačke dobijate od svog operatora mreže ili od provajdera.

Korisničko ime – Korisničko ime je potrebno za uspostavljanje veze za prenos podataka i obično ga dobijate od provajdera. U korisničkom imenu uglavnom se razlikuju velika i mala slova.

Traži lozinku – Ako svaki put kada se prijavljujete na server morate da unesete novu lozinku, ili ako ne želite da sačuvate lozinku u svom uređaju, izaberite **Da**.

Lozinka – Lozinka je potrebna za uspostavljanje veze za prenos podataka i obično je dobijate od provajdera. U lozinkama se uglavnom razlikuju velika i mala slova.

Autentikacija – Izaberite **Normalna** ili **Bezbedna**.

Početna strana – Zavisno od toga šta podešavate, upišite ili Web adresu ili adresu centra za razmenu multimedija poruka.

Izaberite **Opcije** > **Napredna podešav.** da biste promenili naredna podešavanja:

Tip mreže – Izaberite koji će se Internet protokol koristiti: **IPv4 podešavanja** ili **IPv6 podešavanja**. Ostala podešavanja zavise od tipa izabrane mreže.

IP adresa telefona (za IPv4) – Unesite IP adresu svog uređaja.

DNS serveri – U **Primarni DNS**: unesite IP adresu primarnog DNS servera. U **Sekundarni DNS**: unesite IP adresu sekundarnog DNS servera. Za ispravne adrese se obratite svom provajderu Internet servisa.

 Rečnik termina: Servis imena domena (DNS) je Internet servis koji vrši prevođenje imena domena, kao što je, u IP adrese, kao što je 192.100.124.195.

Adresa proksi ser. – Unesite IP adresu proksi servera.

Br. porta proksi ser. – Unesite broj porta proksi servera.

Paketni prenos podaci

Podešavanja paketnog prenosa podataka važe za sve pristupne tačke koje koriste paketni prenos podataka.

Veza za paketni pr. – Ako izaberete **Čim ima signal** i nalazite se u mreži koja podržava paketni prenos podataka, uređaj se prijavljuje na mrežu za paketni prenos podataka. Takođe je brže i započinjanje samog korišćenja veze za paketni prenos podataka (recimo, za slanje i prijem poruka). Ako izaberete **Po potrebi**, uređaj će koristiti paketni prenos podataka samo kada startujete neku aplikaciju ili proceduru koja to koristi. Ako nema pokrivanja komunikacionom mrežom za paketni prenos podataka, a izabrali ste **Čim ima signal**, uređaj će povremeno pokušavati da uspostavi vezu za paketni prenos podataka.

Pristupna tačka – Ime pristupne tačke je potrebno kada želite da svoj uređaj koristite sa računarom kao modem za paketni prenos podataka.

Konfiguracije

Podešavanja pouzdanog servera možete da primite od operatora mreže ili provajdera servisa u vidu konfiguracione poruke, ili ta podešavanja mogu da budu upisana u SIM karticu. Ta podešavanja možete da sačuvate u uređaju, pogledate ih ili obrišete u opciji **Konfiguracije**.

Datum i vreme

Vidite „Podešavanja sata“, str. 15.

Vidite i podešavanja jezika, u delu „Opšte“, str. 100.

Bezbednost

Telefon i SIM

PIN kod zahtev – Kada je aktiviran PIN kod zahtev, uređaj zahteva njegovo unošenje pri svakom uključivanju. Deaktiviranje PIN kod zahteva nije dopušteno kod nekih SIM kartica. Vidite „Rečnik termina PIN koda i šifre blokade“, str. 106.

PIN kod, PIN2 kod i Šifra blokade – Šifru blokade, PIN kod i PIN2 kod možete da promenite. Ovi kodovi mogu da sadrže samo cifre od **0** do **9**. Vidite „Rečnik termina PIN koda i šifre blokade“, str. 106.

Izbegavajte korišćenje pristupnih kodova koji su slični brojevima službe za pomoć, kako biste sprečili njihovo nenamerno biranje.

Ako zaboravite bilo koju od ovih šifara, kodova, obratite se svom provajderu servisa.

Vreme autoblokade – Možete da podesite vreme pre automatske blokade, tj. vreme – posle koga se uređaj automatski blokira i ne može ponovo koristiti dok se ne unese ispravna šifra za otključavanje. Unesite vremenski interval za aktiviranje blokade u minutima ili izaberite **Isključeno** da biste isključili aktiviranje blokade po isteku vremena.

Da biste deblokirali uređaj, unesite šifru blokade.

Pozivanje zvaničnog broja službe pomoći (programiranog u uređaju) može biti omogućeno i kada je uređaj blokiran.

 Savet! Da biste ručno blokirali uređaj, pritisnite . Otvara se lista komandi. Izaberite **Blokiraj telefon**.

Provera promene SIM – Možete podesiti svoj uređaj da zahteva šifru blokade kada se ubaci nova, nepoznata SIM kartica. Uređaj pravi listu SIM kartica koje se prepoznaju kao vlasnikove kartice.

Zatvorena grupa kor. – Možete da definišete grupu osoba koje Vi možete zvati i koje mogu zvati Vas (mrežni servis).

Kada su pozivi ograničeni na zatvorene grupe korisnika, pozivanje zvaničnog broja službe pomoći koji je programiran u uređaju može biti moguće.

Potvrda SIM servisa – Možete da podesite uređaj tako da prikaže poruku o potvrdi prilikom korišćenja servisa SIM kartice.

Rečnik termina PIN koda i šifre blokade

Ako zaboravite bilo koju od ovih šifara, kodova, obratite se svom provajderu servisa.

Personal identification number (Lični identifikacioni broj), PIN kod – Ovaj kod štiti Vašu SIM karticu od neovlašćenog korišćenja. PIN kod (4 do 8 cifara) se obično dobija uz SIM karticu. Posle tri uzastopna pogrešna unosa PIN kod se blokira, pa ga morate deblokirati da biste mogli da koristite SIM karticu. Vidite informacije o PUK kodu u ovom delu.

PIN 2 kod – Ovaj kod (4 do 8 cifara) se isporučuje uz neke SIM kartice, i neophodan je za pristup određenim funkcijama Vašeg uređaja.

Šifra blokade (poznata i pod imenom sigurnosna šifra) – Ova šifra (5 cifara) može da se koristi za zaključavanje uređaja u cilju sprečavanja njegovog neovlašćenog

korišćenja. Fabrički podešena šifra blokade je **12345**. Promenite šifru blokade kako biste sprečili neovlašćeno korišćenje svog uređaja. Novu šifru čuvajte u tajnosti i na bezbednom mestu, dalje od svog uređaja.

PUK i PUK 2 kodovi (lične šifre za deblokadu) – Ovi kodovi (8 cifara) su neophodni za promenu blokiranog PIN, odnosno PIN2 koda. Ako ove kodove niste dobili sa SIM karticom, obratite se operatoru mreže čiju karticu imate u svom uređaju.

Rad sa sertifikatima

Digitalni sertifikati nisu garancija zaštite; oni služe samo da potvrde poreklo softvera.

 Rečnik termina: Digitalni sertifikati se koriste za proveru porekla XHTML ili WML strana i instaliranog softvera. Međutim, oni mogu biti pouzdani samo ako se za poreklo sertifikata zna da je autentično.

U glavnom prikazu za rad sa sertifikatima možete videti listu sertifikata ovlastilaca koji su memorisani u Vašem uređaju. Pritisnite da biste videli listu ličnih sertifikata, ako postoje.

Digitalne sertifikate treba koristiti kada želite da se povežete na onlajn bankarske ili druge sajtove, ili na udaljeni server radi obavljanja radnji koje podrazumevaju prenos poverljivih podataka. Njih treba koristiti i kada želite da umanjite rizik od virusa i drugog opasnog

softvera, kao i da se uverite u autentičnost softvera kada ga preuzimate i instalirate.

 Važno: Mada upotreba sertifikata značajno smanjuje rizike daljinskog povezivanja i instaliranja softvera, sertifikati moraju biti ispravno korišćeni da bi se iskoristila prednost povećane zaštite. Samo postojanje sertifikata ne pruža nikakvu zaštitu; odgovarajuća funkcija (upravljač sertifikata) mora da sadrži ispravne, autentične ili proverene sertifikate da bi se ostvarila povećana zaštita. Ako se uprkos činjenici što bi sertifikat trebalo da bude važeći, pojavi poruka **Sertifikat istekao** ili **Sertifikat još uvek ne važi**, proverite da li su datum i vreme u Vašem uređaju ispravno podešeni.

Prikažite detalje sertifikata – proverite autentičnost

U autentičnost nekog servera možete biti sigurni samo kada su „potpis“ i period važenja serverskog sertifikata provereni.

Na ekranu uređaja će se prikazati obaveštenje ako identitet servera ili mrežnog prolaza nije autentičan ili ako ne posedujete ispravan sigurnosni sertifikat u svom uređaju.

Da biste proverili detalje sertifikata, dođite do nekog sertifikata i izaberite **Opcije > Detalji sertifikata**. Kada otvorite detalje sertifikata, proverava se valjanost sertifikata i može se pojaviti jedno od narednih obaveštenja:

- **Sertifikat nije prihvaćen** – Niste podesili nijednu aplikaciju da koristi (prihvata) dati sertifikat. Vidite „Promenite podešavanja prihvatanja“, str. 107.
- **Sertifikat istekao** – Period važnosti datog sertifikata je istekao.
- **Sertifikat još uvek ne važi** – Period važnosti odabranog sertifikata još nije započeo.
- **Sertifikat oštećen** – Sertifikat je neupotrebljiv. Obratite se izdavaocu sertifikata.

Promenite podešavanja prihvatanja

Pre nego što izvršite bilo kakve izmene podešavanja sertifikata, morate da proverite da li zaista imate poverenje u vlasnika datog sertifikata kao i da li dati sertifikat zaista pripada naznačenom vlasniku.

Dođite do nekog sertifikata ovlastioca i izaberite **Opcije > Podeš. prihvatanja**. Zavisno od sertifikata, prikazuje se lista aplikacija koje mogu da koriste odabrani sertifikat. Na primer:

- **Symbian instalacija: Da** – Sertifikat je u stanju da verifikuje poreklo novog softvera za Symbian operativni sistem.
- **Internet: Da** – Sertifikat je u stanju da verifikuje servere.
- **Instal. aplikacije: Da** – Sertifikat je u stanju da verifikuje poreklo nove Java aplikacije.

- **Onlajn provera sert.** – Izaberite da biste proverili onlajn sertifikate pre instaliranja neke aplikacije.

Izaberite **Opcije** > **Promeni** da biste promenili izbor.

Preusmeravanje poziva

Preusmerenje Vam omogućava da preusmerite dolazne pozive na svoju govornu poštu ili na neki drugi broj telefona. Za detaljnije informacije, obratite se svom provajderu servisa.

- 1 Pritisnite i izaberite **Alatke** > **Podešavanja** > **Preusmerenje**.
- 2 Izaberite koje pozive želite da preusmerite: **Govorne pozive**, **Data pozive** ili **Faks pozive**.
- 3 Izaberite željenu opciju preusmeravanja. Da biste preusmerili govorne pozive kada je Vaš broj zauzet ili kada odbacite dolazni poziv, izaberite **Ako je zauzeto**.
- 4 Uključite datu opciju preusmeravanja (**Aktiviraj**) ili je isključite (**Poništi**), ili pak proverite da li je data opcija aktivirana (**Proveri status**). Istovremeno može biti aktivirano više opcija preusmerenja poziva.

Kada su svi pozivi preusmereni, u pasivnom režimu se prikazuje .

Zabrana poziva i preusmerenje poziva ne mogu biti aktivni istovremeno.

Zabrana poziva

Zabrana poz. (mrežni servis) Vam omogućava da ograničite upućivanje i primanje poziva Vašim uređajem. Da biste promenili ova podešavanja neophodna Vam je šifra zabrane poziva koju dobijate od svog provajdera servisa. Uključite željenu opciju zabrane poziva (**Aktiviraj**) ili je isključite (**Poništi**), ili proverite da li je opcija aktivirana (**Proveri status**). **Zabrana poz.** se odnosi na sve pozive, uključujući i data pozive.

Zabrana poziva i preusmerenje poziva ne mogu biti aktivni istovremeno.

Kada su pozivi ograničeni, pozivanje određenih zvaničnih brojeva službe pomoći može biti moguće.

Mreža

Vaš uređaj koristi GSM mrežu. GSM mreža je u pasivnom režimu označena sa .

Izbor operatora – Izaberite **Automatski** da biste podesili svoj uređaj da traži i izabere neku od raspoloživih mreža, ili izaberite **Ručno** da biste ručno birali mrežu ili liste mreža. Ako se veza sa ručno izabranom mrežom prekine, uređaj će upozoriti tonskim alarmom greške i tražiti da ponovo

izaberete mrežu. Izabrana mreža mora da ima roming sporazum sa Vašom matičnom mrežom, tj. sa operatorom čija se SIM kartica nalazi u uređaju.

 Rečnik termina: Roming sporazum je sporazum između dva ili više provajdera komunikacione mreže kojim se omogućava korisnicima jednog provajdera korišćenje usluga ostalih provajdera.

Prikaz inf. o ćeliji – Izaberite **Uključeno** da biste podesili svoj uređaj tako da Vas obaveštava kada se koristi u celularnoj mreži koja se bazira na MCN (mikro celularna mreža) tehnologiji i da biste aktivirali prijem info poruka.

Podešavanja proširenja

Indikatori koji se prikazuju u pasivnom režimu:

- Slušalice su priključene.
- Adapter za slušni aparat je priključen.
- Slušalice nisu na raspolaganju ili je Bluetooth veza sa njima prekinuta.

Izaberite **Slušalice**, **Adapter za slušni ap.**, ili **Bluetooth hendsfri** i sledeće opcije će postati dostupne:

Primarni profil – da biste podesili način rada koji će se automatski aktivirati kada na uređaj priključite dato proširenje. Vidite „Profili – podešavanje tonova“, str. 20.

Automatski odgovor – da biste podesili uređaj da automatski odgovara na dolazni poziv posle pet sekundi. Ako je za tip zvona izabrano **Jedan pisak** ili **Bez zvona**, opcija automatskog odgovora se deaktivira.

Glasovne komande

Glasovne komande možete da koristite za upravljanje svojim uređajem. Za više informacija o naprednim glasovnim komandama koje podržava Vaš uređaj, pogledajte „Biranje glasom“, str. 25.

Da biste aktivirali napredne glasovne komande za pokretanje aplikacija ili profila, morate da otvorite aplikaciju **Glas. kom.** i njen folder **Profili**. Pritisnite pa izaberite **Alatke > Glas. kom.. > Profili**; uređaj će napraviti glasovne oznake za aplikacije i profile. Da biste koristili poboljšane glasovne komande, pritisnite i držite i izgovorite glasovnu komandu. Glasovna komanda je naziv aplikacije (odnosno profila) prikazane u listi.

Da biste dodali aplikaciju na listu, izaberite **Opcije > Nova aplikacija**. Da biste dodali drugu glasovnu komandu koja se može koristiti za pokretanje aplikacije, dođite do nje, izaberite **Opcije > Promeni komandu**, a zatim unesite novu glasovnu komandu u vidu teksta. Izbegavajte dugačke nazive, skraćene nazive i oznake.

Da biste promenili podešavanja za glasovne komande, izaberite **Opcije > Podešavanja**. Da biste isključili funkciju za sintetizovanje glasa koja reprodukuje prepoznate glasovne oznake i komande u odabranom jeziku, izaberite **Sintesajzer > Isključeno**. Da biste „stečeno umeće“ prepoznavanja glasa vratili u prvobitno stanje (na primer, zato što se glavni korisnik uređaja promenio), izaberite **Resetuj modifik. za glas**.

Menadžer aplikacija

Pritisnite i izaberite **Alatke > Menadžer**. U svoj uređaj možete da instalirate dva tipa aplikacija i softvera:

- J2ME™ aplikacije bazirane na Java™ tehnologiji sa oznakama tipa datoteke .jad ili .jar ().
- Druge aplikacije i softver pogodan za Symbian operativni sistem (). Te instalacione datoteke imaju .sis oznaku tipa datoteke. Instalirajte samo softver koji je namenjen za model Nokia N72. Proizvođači softvera često navode zvanični broj modela ovog proizvoda: Nokia N72-5.

Instalacione datoteke mogu biti prenete u Vaš uređaj iz računara, preuzete u toku pretraživanja ili poslate u sklopu multimedijalne poruke, kao prilog e-mail poruke ili putem Bluetooth veze. Možete da koristite Nokia Application Installer iz paketa Nokia PC Suite da biste

instalirali aplikaciju u uređaj ili na kompatibilnu memorijsku karticu. Ako za prenos datoteke koristite Microsoft Windows Explorer, sačuvajte datoteku na kompatibilnu memorijsku karticu (lokalni disk).

Primer: Ako ste primili instalacionu datoteku u vidu priloga e-maila, idite u svoje poštansko sanduče, otvorite e-poruku, otvorite prikaz za priloge, dođite do instalacione datoteke i pritisnite da biste započeli instalaciju.

Instalirajte aplikacije i softver

Savet! Za instaliranje aplikacija možete da koristite i modul Nokia Application Installer u sklopu paketa Nokia PC Suite. Vidite CD-ROM disk koji ste dobili sa svojim uređajem.

Ikone aplikacija su sledeće: .sis aplikacija; Java aplikacija; aplikacija nije do kraja instalirana; aplikacija je instalirana na nekoj memorijskoj kartici.

Važno: Instalirajte i koristite aplikacije i drugi softver samo iz izvora koji nude adekvatnu bezbednost i zaštitu od štetnog softvera.

Pre instaliranja, obratite pažnju na sledeće:

- Da biste videli tip aplikacije, broj verzije, poreklo ili proizvođača aplikacije, izaberite **Opcije > Vidi detalje**.

- Da biste prikazali detalje sigurnosnog sertifikata aplikacije, izaberite **Opcije > Vidi sertifikat**. Vidite „Rad sa sertifikatima“, str. 106.
 - Ako instalirate datoteku koja sadrži ažuriranje ili ispravku postojeće aplikacije, prvobitno stanje možete da povratite jedino ako posedujete prvobitnu instalacionu datoteku ili kompletnu rezervnu kopiju uklonjenog softverskog paketa. Da biste vratili prvobitnu verziju aplikacije, uklonite aplikaciju i ponovo je instalirajte iz originalne instalacione datoteke ili rezervne kopije-.
 - Za instaliranje Java aplikacija neophodna je odgovarajuća .jar datoteka. Ako je nema, uređaj će tražiti da je preuzmete. Ako nije definisana pristupna tačka za datu aplikaciju, tražiće se da je izaberete. Za preuzimanje .jar datoteke možda će biti potrebno da unesete korisničko ime i lozinku za pristup serveru. Ove podatke ćete dobiti od isporučioaca ili proizvođača aplikacije.
- 1 Otvorite **Menadžer**, pa dođite do neke instalacione datoteke. Drugi način je da pretražite memoriju uređaja ili memorijsku karticu koristeći **Men. dat.**, ili da u **Poruke > Primljeno** otvorite poruku koja sadrži instalacionu datoteku. Izaberite aplikaciju i pritisnite da biste je pokrenuli.
- **Savet!** U toku pretraživanja možete da preuzmete instalacionu datoteku i da izvršite instalaciju bez raskidanja veze.

2 Izaberite **Opcije > Instaliraj**.

U toku instaliranja uređaj prikazuje informacije o napredovanju instaliranja. Kada instalirate neku aplikaciju koja nema digitalni potpis ili sertifikat, uređaj Vam prikazuje odgovarajuće upozorenje. Nastavite sa instaliranjem samo ako ste sigurni u poreklo i sadržaj date aplikacije.

Da biste startovali neku instaliranu aplikaciju, nađite je u meniju, pa pritisnite .

Da biste se povezali na mrežu i videli dodatne informacije o aplikaciji, dođite do nje i izaberite **Opcije > Idi na Web adresu**.

Da biste videli koji su softverski paketi instalirani ili uklonjeni, i kada, izaberite **Opcije > Vidi protokol**.

Da biste dnevnik aplikacije poslali službi za pomoć tako da vidite šta je instalirano ili uklonjeno, izaberite **Opcije > Pošalji protokol > Kao SMS, Kao MMS, Preko Bluetooth veze** ili **Kao e-mail** (dostupno samo ako su postavljena ispravna podešavanja za e-mail).

Uklonite aplikacije i softver

Dođite do nekog softverskog paketa, pa izaberite **Opcije > Ukloni**. Izaberite **Da** da to potvrdite.

Ako softver uklonite, možete ga ponovo instalirati jedino ako posedujete prvobitni softverski paket ili rezervnu

kopiju uklonjenog paketa. Ako uklonite softverski paket, više nećete moći da otvarate dokumenta napravljena u njemu.

Napomena: Ako se neki drugi softverski paket oslanja na uklonjeni paket, on može prestati da funkcioniše. Pogledajte dokumentaciju instaliranog softverskog paketa za više detalja.

Podešavanja aplikacija

Izaberite **Opcije** > **Podešavanja**, pa naredne kategorije:

Instalacija softvera – Izaberite kriterijum instaliranja Symbian softvera: **Uključeno**, **Samo potpisano** ili **Isključeno**.

Onlajn provera sert. – Izaberite da biste proverili onlajn sertifikate pre instaliranja neke aplikacije.

Primarna Web adresa – Postavite podrazumevanu adresu koja se koristi za proveru onlajn sertifikata.

Neke Java aplikacije mogu da zahtevaju da obavite telefonski poziv, da pošaljete poruku ili da se povežete na mrežu preko određene pristupne tačke da biste mogli da preuzmete dodatne podatke ili komponente. U glavnom prikazu **Menadžer** dođite do neke aplikacije, pa izaberite **Opcije** > **Podešav. paketa** da biste promenili podešavanja koja se odnose na datu aplikaciju.

Ključevi za aktiviranje – za rad sa datotekama zaštićenim autorskim pravom

Zbog zaštite autorskih prava pojedine slike, muzika (gde spada i ton zvona) i drugi sadržaji ne mogu se kopirati, menjati, prenositi ni prosledivati.

Pritisnite i izaberite **Alatke** > **Ključevi za aktiviranje** da biste videli ključeve za aktiviranje digitalnih prava uskladištene u uređaju:

- Važeći ključevi () se odnose na jednu ili više medija datoteka.
- Ako je ključ istekao () to znači da je vreme za legalno korišćenje date medija datoteke potrošeno, ili je taj vremenski period korišćenja premašen. Da biste videli ključeve za aktiviranje koji su **Istekli**, pritisnite .

Da biste dokupili vreme prava korišćenja, ili produžili vremenski period korišćenja neke medija datoteke, izaberite odgovarajući ključ za aktiviranje, pa zatim izaberite **Opcije** > **Aktiviraj sadržaj**. Ključevi za aktiviranje (sadržaja) se ne mogu ažurirati ako je opcija prijema Web servisnih poruka onemogućena, isključena. Vidite „Web servisne poruke“, str. 69.

Da biste videli koji se ključevi trenutno ne koriste (**Nekorišćeni**), pritisnite dva puta. Nekorišćeni ključevi za aktiviranje (sadržaja) nemaju u uređaju medija datoteke koje se odnose na njih.

Da biste videli detaljne informacije, kao što su period važnosti kao i mogućnost slanja date datoteke, izaberite odgovarajući ključ za aktiviranje, pa zatim pritisnite .

Rešavanje problema

Pitanja i odgovori

Bluetooth povezivanje

- P:** Zašto ne mogu da pronađem aparat svog prijatelja?
- O:** Proverite da li je Bluetooth aktiviran na oba aparata. Uverite se da rastojanje između aparata ne prelazi 10 metara (32 stope) i da između njih nema zidova ili drugih prepreka. Uverite se da drugi aparat nije u režimu „Skriven“. Proverite da li su aparati međusobno kompatibilni.
- P:** Zašto ne mogu da raskinem Bluetooth vezu?
- O:** Ako je drugi aparat povezan sa Vašim aparatom, vezu možete da raskinete sa drugog aparata ili tako što ćete deaktivirati Bluetooth vezu. Pritisnite , a zatim izaberite **Poveziv.** > **Bluetooth** > **Bluetooth** > **Isključeno**.

Multimedija poruke

- P:** Šta da uradim kada aparat ne može da primi multimedija poruku zato što je memorija puna?
- O:** Količina neophodne memorije se prikazuje u poruci o grešci: **Nedovoljno memorije da se preuzme poruka. Obrisati neke podatke.** Da biste videli koje vrste podataka imate i koliko memorije razne grupe podataka zauzimaju, pritisnite , pa izaberite **Alatke** > **Men. dat.** > **Opcije** > **Detalji o memoriji**.
- P:** Nakratko se pojavljuje napomena **Preuzima se poruka.** Šta se dešava?

- O:** Aparat pokušava da preuzme multimedija poruku iz centra za multimedija poruke. Proverite da li su parametri za multimedija poruke pravilno postavljeni i uverite se da nema grešaka u brojevima ili adresama. Pritisnite , pa izaberite **Poruke** > **Opcije** > **Podešavanja** > **MMS poruka**.
- P:** Kako mogu da raskinem vezu za prenos podataka (data vezu) kada aparat stalno iznova započinje data vezu?
- O:** Da biste onemogućili da aparat uspostavlja data vezu, pritisnite , a zatim izaberite **Poruke** > **Opcije** > **Podešavanja** > **MMS poruka**. Izaberite **Preuzimanje MMS po.** > **Isključeno** da biste zanemarili sve dolazne multimedija poruke. Posle ove izmene aparat neće uspostavljati nikakve veze sa mrežom radi multimedija poruka.

Poruke

- P:** Zašto ne mogu da odaberem neki kontakt?
- O:** U kontakt kartici možda ne postoji telefonski broj ili e-mail adresa. Unesite nedostajuće podatke u kontakt karticu u modulu **Kontakti**. Stavke koje su sačuvane samo na SIM kartici nisu prikazane u imeniku adresara. Za kopiranje kontakata sa SIM kartice u **Kontakti**, vidite „Kopiranje kontakata“, str. 31.

Kamera

P: Zašto su slike „zamrljane“?

O: Proverite da li je otvor objektiva čist.

Kalendar

P: Zašto nedostaju brojevi sedmica?

O: Ako ste podesili kalendar tako da sedmica počinje drugim danom a ne ponedeljkom, onda se redni broj sedmice ne prikazuje.

Veb servisi

P: Šta da radim kada se prikaže sledeća poruka: **Nije definisana nijedna ispravna pristupna tačka. Definisati je u podešavanjima Web-a.**

O: Unesite ispravna podešavanja pretraživača. Za uputstva se obratite svom provajderu servisa.

Dnevnik

P: Zašto se prikazuje prazan dnevnik?

O: Možda ste aktivirali neki filter, a nije zabeležen nijedan komunikacioni događaj koji odgovara tom filteru. Da biste videli sve komunikacione događaje, pritisnite , a zatim izaberite **Moje > Dnevnik**. Dodajte do kartice **Dnevnik**, pa izaberite **Opcije > Razdvoji > Sve veze**.

P: Kako da obrišem podatke u dnevniku?

O: Da biste obrisali dnevnik, pritisnite , a zatim izaberite **Moje > Dnevnik**. Dodajte do kartice **Dnevnik**, a zatim izaberite **Opcije > Obriši dnevnik**. Da biste trajno obrisali

sadržaj dnevnika, listu prethodnih poziva i izveštaje o dostavi poruka, pritisnite , a zatim izaberite **Moje > Dnevnik > Opcije > Podešavanja > Trajanje dnevnika > Bez dnevnika**.

Povezivanje sa PC računarom

P: Zašto imam problema pri povezivanju aparata sa PC računarom?

O: Proverite da je paket PC Suite instaliran i pokrenut na kompatibilnom računaru. Vidite priručnik za Nokia PC Suite na CD-ROM disku. Ako je Nokia PC Suite instaliran i radi, za povezivanje sa PC računarom možete koristiti čarobnjak Nokia Get connected koji nudi Nokia PC Suite. Za dodatne informacije o načinu korišćenja paketa Nokia PC Suite, vidite funkciju pomoći u paketu Nokia PC Suite ili posetite strane podrške na adresi www.nokia.com.

Pristupni kodovi

P: Koja je moja lozinka za zaključavanje. Kako glase PIN i PUK kodovi?

O: Fabrički postavljena, podrazumevana, šifra blokade je **12345**. Ako zaboravite ili izgubite svoju šifru blokade, obratite se prodavcu.

Ako zaboravite ili izgubite PIN ili PUK kod, ili ih uopšte niste dobili, obratite se svom provajderu komunikacione mreže.

Za informacije o lozinkama, obratite se provajderima čije pristupne tačke koristite, na primer, komercijalnom Internet provajderu (ISP), provajderu servisa ili operatoru komunikacione mreže.

Aplikacija ne reaguje

P: Kako da zatvorim aplikaciju koja ne reaguje?

O: Otvorite prozor za izbor aplikacija tako što ćete pritisnuti i držati . Zatim dođite do aplikacije i pritisnite da biste je zatvorili.

Ekran

P: Zašto se na ekranu pojavljuju izbledele ili svetle tačke, ili neke nedostaju kod svakog uključivanja aparata?

O: Ovo je karakteristično za ovu vrstu ekrana. Na nekim ekranima mogu postojati tačkice koje su stalno pobuđene ili stalno nepobuđene. To je normalna pojava, a ne znak neispravnosti.

Malo memorije

P: Šta mogu da učinim kada ponestane memorije u mom aparatu?

O: Možete redovno da brišete naredne stavke kako biste izbegli prepunjavanje memorije:

- Poruke u folderima **Primljeno**, **Nacrti** i **Poslato** u okviru **Poruke**
- E-mail poruke koje su preuzete u memoriju aparata
- Sačuvane strane pretraživača (veb strane)
- Slike i fotografije u okviru **Galerija**

Da biste obrisali kontakt podatke, napomene iz kalendara, brojače vremena i troškova poziva, rezultate igara ili bilo koje druge podatke, idite u odgovarajuću aplikaciju i obrišite ih u njoj. Ako brišete više stavki, i pojavi se sledeća napomena: **Nedovoljno memorije. Obrišati neke podatke.** ili **Memorija skoro puna. Obrišati neke podatke.**, pokušajte da stavke brišete jednu po jednu (počev od najmanje).

P: Kako mogu da sačuvam podatke pre nego što ih obrišem?

O: Sačuvajte podatke na jedan od narednih načina:

- Koristeći Nokia PC Suite, na kompatibilnom računaru napravite rezervnu kopiju svih podataka.
- Pošaljite slike na svoju e-mail adresu pa ih zatim sačuvajte u svoj računar.
- Pošaljite podatke na kompatibilni uređaj koristeći Bluetooth vezu.
- Sačuvajte podatke na kompatibilnu memorijsku karticu.

Informacije o bateriji

Punjenje i pražnjenje

Vaš uređaj se napaja energijom iz dopunjive baterije. Baterija se može puniti i prazniti stotine puta ali će se na kraju istrošiti. Kada aktivno vreme i vreme u pasivnom režimu postane značajno kraće od normalnog, zamenite bateriju. Koristite samo baterije koje je odobrila Nokia i puniti ih samo punjačima koje je Nokia odobrila za ovaj model uređaja.

Kada se nova, zamenjena, baterija koristi prvi put, ili kada baterija nije bila korišćena duže vreme, eventualno će biti potrebno priključiti punjač, isključiti ga, pa ga ponovo uključiti da bi punjenje baterije počelo.

Kada se punjač ne koristi, iskopčajte ga iz električne utičnice i iz uređaja. Ne ostavljajte potpuno napunjenu bateriju povezanu na punjač, pošto prekomerno punjenje može da skрати životni vek baterije. Ako se ne koristi, potpuno puna baterija će se vremenom sama isprazniti.

Ako je baterija potpuno prazna, može proći i nekoliko minuta pre nego što se na ekranu pojavi indikator punjenja i pre nego što se može obaviti bilo kakav telefonski poziv.

Upotrebljavajte bateriju samo za ono za šta je namenjena. Nikada ne koristite oštećeni punjač ili bateriju.

Ne izlažite bateriju kratkom spoju. Do slučajnog kratkog spoja može da dođe kada neki metalni predmet, kao što je novčić, spajalica ili pero, napravi direktni kontakt pozitivnog (+)

i negativnog (-) izvoda baterije. (Izvodi su metalne tračice na bateriji.) To može da se desi, recimo, kada rezervnu bateriju nosite u džepu ili tašnici. Kratkim spajanjem izvoda može da se ošteti baterija ili predmet kojim je ostvaren kontakt.

Ostavljanje baterije na toplim ili hladnim mestima, kao što je zatvoreni automobil u letnjim ili zimskim uslovima, smanjuje kapacitet i vek trajanja baterije. Pokušavajte da bateriju uvek držite na temperaturi između 15°C i 25°C (59°F i 77°F). Uređaj sa zagrejanom ili hladnom baterijom može privremeno da ne radi, čak i kada je baterija potpuno napunjena. Eksploatacione karakteristike baterije su posebno ograničene pri temperaturama znatno ispod tačke mržnjenja.

Ne bacajte baterije u vatru pošto mogu eksplodirati. Baterije mogu da eksplodiraju i ako su oštećene. Baterije odlazite u skladu sa lokalnim propisima. Molimo da ih po mogućstvu reciklirate. Ne odlazite ih kao kućni otpad.

Smernice za utvrđivanje autentičnosti Nokia baterija

Radi sopstvene bezbednosti uvek koristite originalne Nokia baterije. Da proverite da li dobijate originalnu Nokia bateriju; kupite je od ovlašćenog Nokia distributera, potražite na pakovanju logo „Nokia Original Enhancements“ i ispitajte hologramsku etiketu sledećim postupcima:

Uspješni rezultati ove četiri provjere nisu apsolutna garancija autentičnosti baterije. Ukoliko imate razloga da verujete da Vaša baterija nije autentična originalna Nokia baterija, uzdržite se od njenog korišćenja i odnesite je najbližem ovlašćenom Nokia servisu ili distributeru radi pomoći. Vaš ovlašćeni Nokia servis ili distributer će ispitati autentičnost baterije. Ako se autentičnost ne može potvrditi, vratite bateriju prodavcu.

Utvrđite autentičnost holograma

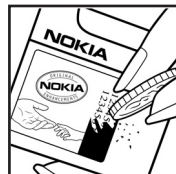
- 1 Kada gledate hologram na etiketi, iz jednog ugla treba da vidite Nokia simbol dveju ruku koje se spajaju, a iz drugog ugla, logo „Nokia Original Enhancements“.

- 2 Kada iskosite hologram po levoj, desnoj, donjoj i gornjoj strani, treba da vidite 1, 2, 3 odnosno 4 tačke na svakoj odgovarajućoj strani.

- 3 Zagrebite bočnu stranu etikete da otkrijete dvadesetocifrenu šifru, na primer 12345678919876543210. Okrenite bateriju tako da su ovi brojevi okrenuti nagore. Očitava se dvadesetocifrena šifra koja počinje brojem u gornjem redu iza kojeg sledi donji red.

- 4 Validnost dvadesetocifrene šifre proverite na adresi www.nokia.com/batterycheck.

Da kreirate tekstualnu poruku, ukucajte tu dvadesetocifrenu šifru, recimo 12345678919876543210 i pošaljite poruku na +44 7786 200276.

Naplaćuju se troškovi nacionalnog i međunarodnog operatora. Trebalo bi da primite poruku sa informacijom da li se može potvrditi autentičnost šifre.

Šta ako baterija nije autentična?

Ako ne možete da potvrdite da je Vaša Nokia baterija sa hologramom na nalepnici autentična Nokia baterija, molimo da je ne koristite. Odnosite je u najbliži ovlašćeni Nokia servis ili ovlašćenom Nokia distributeru radi pomoći. Korišćenje baterije koju nije odobrio proizvođač može da bude opasno

i da rezultira nezadovoljavajućim radom i oštećenjem uređaja i njegovih proširenja. To može i da učini nevažećim sva odobrenja i garancije koje se odnose na taj uređaj.

Da saznate više o originalnim Nokia baterijama, posetite www.nokia.com/battery.

Čuvanje i održavanje

Vaš uređaj je proizvod visokog kvaliteta konstrukcije i izrade i njime treba postupati pažljivo. Naredne sugestije će Vam pomoću da očuvate pravo na garanciju kojom je pokriven ovaj proizvod.

- Uređaj održavajte suvim. Atmosferske padavine, vlaga, kao i sve vrste tečnosti ili vlage mogu da sadrže minerale koji prouzrokuju koroziju elektronskih kola. Ako se uređaj pokvari, izvadite bateriju i ostavite uređaj da se potpuno osuši pre nego što u njega vratite bateriju.
- Ne upotrebljavajte uređaj, niti ga držite na prašnjavim i prljavim mestima. Njegovi pokretni delovi i elektronske komponente se mogu oštetiti.
- Ne držite uređaj na mestima sa visokom temperaturom. Visoke temperature mogu da skrate vek trajanja elektronskih uređaja, da oštete baterije i da deformišu ili istope neke plastične materijale.
- Ne držite uređaj na mestima sa niskom temperaturom. Kada se uređaj zagreje do svoje normalne temperature, u unutrašnjosti može da se formira vlaga i da ošteti ploče sa elektronskim kolima.
- Ne pokušavajte da otvarate uređaj osim na način koji je opisan u ovom uputstvu.
- Uređaj nemojte da ispuštate, protresate ili udarate. Grubo rukovanje može da prouzrokuje lomljenje unutrašnjih ploča i precizne mehanike.
- Za čišćenje uređaja ne upotrebljavajte jake hemikalije, rastvarače za čišćenje, ili jake deterdžente.

- Ne bojte uređaj. Boja može da blokira pokretne delove uređaja i da ometa pravilan rad.
- Za čišćenje sočiva (kamera, senzor rastojanja i senzor osvetljenja) koristite meku, čistu i suhu tkaninu.
- Koristite samo isporučenu antenu ili odobrenu zamensku antenu. Neodobrene antene, modifikacije ili dodaci mogu da oštete uređaj i da predstavljaju kršenje propisa kojima se regulišu radio uređaji.
- Punjače koristite u zatvorenom prostoru.
- Pre slanja uređaja u servis, uvek napravite rezervne kopije podataka koje želite da sačuvate (kao što su kontakti i beleške u kalendaru).
- Da biste dopustili da se uređaj resetuje, isključite ga i izvadite bateriju s vremena na vreme radi optimalne učinkovitosti. Napravite rezervne kopije svih važnih podataka.

Sve gornje sugestije se u istoj meri odnose na ovaj uređaj, bateriju, punjač kao i na sva proširenja. Ako neki uređaj ne funkcioniše ispravno, odnesite ga u najbliži ovlašćeni servis.

Dodatne informacije u vezi bezbednosti

Vaš uređaj i njegova proširenja sadrže sitne delove. Držite ih van dohvata dece.

Radno okruženje

Imajte na umu da treba da se pridržavate svih posebnih propisa koji važe na datoj lokaciji i da isključite svoj uređaj uvek kada je zabranjena njegova upotreba, ili kada ona može da prouzrokuje smetnje ili opasnost. Koristite uređaj samo u njegovim normalnim radnim položajima. Ovaj uređaj zadovoljava smernice za izloženost radiofrekventnim talasima kada se koristi bilo u normalnom položaju, uz uho, ili kada je odvojen od tela najmanje 1,5 cm (5/8 inča). Kada se za nošenje na telu koristi futrola, kopča za pojas ili držač, oni ne bi trebalo da sadrže metalne delove i trebalo bi da uređaj održavaju od tela na gore datom rastojanju.

Za slanje datoteka ili poruka, ovom uređaju je neophodna kvalitetna veza sa komunikacionom mrežom. U nekim slučajevima, slanje datoteka i poruka može da bude odloženo sve dok takva veza ne postane dostupna. Obezbedite da se ova rastojanja ispoštuju sve dok se predaja ne završi.

Delovi ovog uređaja imaju magnetna svojstva. Uređaj može da privlači metalne materijale. Ne stavljajte kreditne kartice ili druge medije sa magnetnim zapisom u blizinu ovog uređaja pošto se tako mogu izbrisati podaci koji se nalaze na njima.

Medicinski uređaji

Rad svih radiopredajnih uređaja, uključujući i bežične telefone, može da stvara smetnje u funkcionisanju neadekvatno zaštićenih medicinskih uređaja. Konsultujte lekara ili proizvođača medicinskog uređaja da utvrdite da li je dati uređaj adekvatno zaštićen od energije spoljašnjih radiofrekventnih talasa, kao i za sva druga pitanja. Isključite svoj uređaj u zdravstvenim ustanovama kada to nalažu u njima istaknuta pravila. Bolnice ili zdravstvene ustanove možda koriste opremu koja može da bude osetljiva na energiju spoljašnjih radiofrekventnih talasa.

Pejsmejkeri Proizvođači pejsmejкера preporučuju minimalno rastojanje od 15,3 cm (6 inča) između bežičnog telefona i pejsmejкера kako bi se izbegle moguće smetnje kod rada pejsmejкера. Ove preporuke se poklapaju sa nezavisnim istraživanjima i preporukama Wireless Technology Research. Osobe sa pejsmejkerima treba da:

- uređaj uvek drže na rastojanju većem od 15,3 cm (6 inča) od pejsmejкера;
- ne nose uređaj u džepu na grudima, i
- uređaj drže na uhu na suprotnoj strani od pejsmejкера kako bi mogućnost stvaranja smetnji svele na minimum.

Ako posumnjate da je došlo do smetnji (ometanja), isključite svoj uređaj i uklonite ga u stranu.

Slušni aparati Neki digitalni bežični uređaji mogu da stvaraju smetnje izvesnim slušnim aparatima. Ako se smetnje jave, obratite se svom provajderu servisa.

Motorna vozila

Radiofrekventni signali mogu da utiču na nepropisno instalirane ili neadekvatno zaštićene elektronske sisteme u motornim vozilima kao što su elektronski sistemi za ubrizgavanje goriva, elektronski sistemi za zaštitu od proklizavanja (zaštitu od blokiranja), elektronski sistemi za regulaciju brzine, sistemi sa vazдушnim jastukom. Za dodatne informacije se obratite proizvođaču ili predstavniku proizvođača vozila ili opreme koja je naknadno ugrađena.

Samo kvalifikovano osoblje bi trebalo da servisira ovaj uređaj ili da ga instalira u motorno vozilo. Pogrešno instaliranje ili servisiranje može da budu opasno i da poništi sve garancije za ovaj uređaj. Proveravajte redovno da li je celokupna oprema bežičnog uređaja u Vašem vozilu propisno montirana i da li pravilno funkcioniše. Ne držite niti nosite zapaljive tečnosti, gasove ili eksplozivne materije na istom mestu na kojem držite ovaj uređaj, njegove delove ili proširenja. Kod motornih vozila koja su opremljena vazдушnim jastukom, imajte u vidu da se vazdušni jastuci naduvavaju velikom silom. Ne postavljajte nikakve predmete, uključujući fiksne i prenosne bežične uređaje, u prostor iznad vazдушnih jastuka, niti u zonu naduvavanja vazdušnog jastuka. Ukoliko je bežični uređaj za automobil nepropisno instaliran a vazdušni jastuk se naduva, može doći do ozbiljnih povreda.

Upotreba ovog uređaja u avionu je zabranjena u toku leta. Isključite svoj uređaj pre ulaska u avion. Upotreba bežičnih telekomunikacionih aparata i uređaja u avionu može da predstavlja opasnost za funkcionisanje aviona, da dovede do prekida bežične telefonske mreže, i da bude protivzakonita.

Potencijalno eksplozivne sredine

Isključite svoj uređaj kada se nalazite u nekoj sredini sa potencijalno eksplozivnom atmosferom i pridržavajte se svih znakova i uputstava. Potencijalno eksplozivne atmosfere obuhvataju i ona mesta na kojima se obično preporučuje da isključite motor u vozilu. Varnice u takvim sredinama mogu da prouzrokuju eksploziju ili požar koji za rezultat imaju telesne povrede ili čak i smrt. Isključite ovaj uređaj na mestima dolivanja goriva; u blizini pumpi u servisima. Pridržavajte se ograničenja upotrebe radio uređaja u skladištima goriva, magacinima i distributivnim centrima, hemijskim postrojenjima ili na mestima na kojima se odvija miniranje. Zone sa potencijalno eksplozivnom atmosferom su često, ali ne uvek, jasno obeležene. One obuhvataju potpalublja plovnih objekata, objekte za prenos ili skladištenje hemikalija, vozila na tečni gas (propan ili butan gas), kao i zone u kojima se u vazduhu nalaze hemijska isparenja ili čestice kao što su žitarice, prašina ili metalni prah.

Hitni pozivi

Važno: Bežični telefoni, uključujući i ovaj uređaj, za svoj rad koriste radio signale, bežične mreže, zemaljske žičane mreže i funkcije koje programira sam korisnik. Iz tog razloga se ne može garantovati uspostavljanje veze u svim uslovima. Ne bi trebalo da se nikada oslanjate isključivo na bežični uređaj za kritične komunikacije kao što su medicinski hitni slučajevi.

Da uputite hitni poziv:

- 1 Uključite uređaj ukoliko nije uključen. Proverite da li je jačina signala adekvatna.
U nekim komunikacionim mrežama je potrebno da je važeća SIM kartica pravilno postavljena u uređaj.
- 2 Pritisnite taster „End“ potreban broj puta da obrišete sadržaj ekrana i da aktivirate uređaj za telefoniranje.
- 3 Unesite zvanični broj službe pomoći za datu lokaciju. Brojevi službe pomoći su različiti za različite lokacije.
- 4 Pritisnite taster „Poziv“.

Ako su aktivirane određene funkcije, možda ćete prvo morati da ih isključite da biste mogli da uputite hitni poziv. Pogledajte ovo uputstvo ili se obratite svom provajderu servisa za detaljnije informacije.

Kada upućujete hitni poziv, dajte sve neophodne informacije što je moguće tačnije. Vaš bežični uređaj može da bude jedino sredstvo komunikacije na mestu nesreće. Ne prekidajte vezu sve dok Vam se to ne dopusti.

Informacije o sertifikaciji (SAR)

OVAJ MOBILNI UREĐAJ ZADOVOLJAVJA SMERNICE KOJE SE ODOSE NA IZLAGANJE RADIOFREKVENTNIM TALASAMI

Vaš mobilni uređaj je radio predajnik i prijemnik. On je projektovan tako da ne prelazi granične vrednosti izloženosti radiofrekventnim talasima koje preporučuju međunarodne smernice. Ove smernice je razvila međunarodna naučna organizacija ICNIRP, i one sadrže sigurnosne rezerve namenjene da osiguraju zaštitu svih osoba, bez obzira na njihovu starosnu dob i zdravstveno stanje.

Smernice za izloženost za mobilne uređaje koriste jedinicu mere koja se naziva stepen specifične apsorpcije, ili SAR (Specific Absorption Rate). SAR granična vrednost naznačena u tim ICNIRP smernicama iznosi 2,0 vata po kilogramu (W/kg) raspoređeno na 10 grama telesnog tkiva. Testovi za određivanje SAR vrednosti sprovode se za standardne radne položaje sa uređajem koji emituje na svojoj najvećoj atestiranoj snazi u svim ispitivanim frekventnim opsezima. Stvarna SAR vrednost uređaja u radu može da bude znatno ispod ove maksimalne vrednosti pošto je uređaj projektovan tako da koristi samo onoliko snage koliko je potrebno da dospe do mreže. Ta vrednost se menja i ona zavisi od brojnih faktora, kao što je koliko ste udaljeni od mrežne bazne stanice. Najviša SAR vrednost po ICNIRP smernicama za korišćenje ovog uređaja uz uvo iznosi 0,76 W/kg.

Indeks

A

alarmi

- kalendar 75
- sat sa alarmom 15

aplikacija za pomoć 13

aplikacije

- instaliranje 110

aplikacije, Java 110

audio snimci 43

B

biranje glasom 25

Bluetooth 89

- adresa uređaja 91
- bezbednost 90
- fabrički postavljena lozinka 91
- isključivanje 92
- lozinka, terminološko objašnjenje 91
- povezivanje dva uređaja, uparivanje 91
- slušalice 109
- uparivanje 91

brzo biranje 25

C

CD-ROM 92

Ć

ćaskanje 85

- grupe 88
- identifikator korisnika, terminološko objašnjenje 88
- povezivanje na server 85
- slanje čet poruka 87
- Vidite *ćaskanje*

D

data veze

- detalji 93
- raskidanje 93

datum 15

dnevnik

- brisanje sadržaja 29
- filtriranje 29

DNS, servis imena domena, terminološko objašnjenje 104

dodavanje teksta 41

E

e-mail 59

- automatsko preuzimanje 64

otvaranje 63

- podešavanja 68
- preuzimanje iz poštanskog sandučeta 63
- prikazivanje priloga 64
- udaljeno poštansko sanduče 62
- van mreže 65

F

fiksno biranje 31

filmovi, muvee spotovi

- autorski muvee 53
- ekspres muvee 52

FM radio 71

formati datoteka

- .jar 111
- .sis 110
- JAD datoteka 110
- JAR datoteka 110
- RealOne Player 50

G

galerija

- dodavanje datoteka u album 44
- gledanje slika i video snimaka 43

kreiranje novog albuma 44
raspoređivanje datoteka
u albumima 44, 46
[glasovne komande](#) 109
pozivanje 26
[govorna pošta](#) 24
preusmeravanje poziva
na govornu poštu 108
promena telefonskog broja 24
[govorne poruke](#) 24
H
[hendsfri \(slušalice\)](#)
Vidite *zvučnik*
I
[imenik](#)
Vidite *contacts*
[Internet](#)
Vidite *Web*
[Internet pristupne tačke \(IAP\)](#)
Vidite *pristupne tačke*
[IP adresa, terminološko objašnjenje](#) 104
isecanje teksta 58
isključiti zvuk 51
izrada rezervne kopije 17
J
[Java](#)
Vidite *applications, Java*

K
[kalendar](#)
alarm 74
kreiranje stavki 74
sinhronizacija PC Suite 75
[kamera](#)
blic 35
memorisanje video snimaka 38
montirajte video snimke 40
podešavanja fotoaparata 35
podešavanja video rikordera 39
podešavanje boje i osvetljenja 36
podešavanje osvetljaja 33, 38
podešavanje parametara blica 33
podešavanje parametara
slike 33, 36
režim više snimaka 34
režimi 36
samookidač 35
slanje slika 13, 34
[kamere](#) 33
[keš, pražnjenje](#) 81
[ključevi za aktiviranje \(sadržaja\)](#) 112
[kodovi](#) 105
PIN kod 106
PIN2 kod 106
sigurnosna šifra 106
šifra blokade

[konferencijski poziv](#) 25
[kontakt kartice](#)
memorisanje DTMF sekvenci 27
[kontakti](#) 30
slanje 30
ubacivanje slika 30
[kontrola jačine zvuka](#) 16
u toku poziva 24
zvučnik 16
[kopiranje](#)
kontakata između SIM kartice
i memorije telefona 31
tekst 58
L
[lista poziva](#)
Vidite *dnevnik*
M
[markeri](#) 78
[medija datoteke](#)
brzo premotaj napred 51
formati datoteka 50
isključiti zvuk 51
premotaj unazad 51
[memorija](#)
pražnjenje memorije 17, 27, 28
pregled utroška memorije 17
[memorijska kartica](#) 17

menadžer datoteka 16
meni, preuređivanje 19
montaža videa

dodavanje audio snimaka 40
dodavanje efekata 40
dodavanje prelaza 40

multimedijalne poruke 59
muzički centar 83

N

načini rada 20

O

odloži 15

osvetljaj

ekran 101
podešavanja kamere 38

P

pasivni režim rada 19

PC Suite

podaci kalendara 75
prebacivanje muzičkih datoteka
u memorijsku karticu 50
prebacivanje slika u PC računar 43
pregled podataka u memoriji
uređaja 17
prenos medija datoteka 17
sinhronizacija 92

personalizacija 22

PIN kod 106

podešavanja

adapter za slušni aparat 109
Bluetooth veza 90
ćaskanje 85, 86, 88
data veze 102
datum i vreme 105
ekran 101
fabrička podešavanja 100
jezik 100
kalendar 75
personalizovanje telefona 19
PIN kod 106
preusmeravanje poziva 108
pristupne tačke 103
pristupni kodovi 105
sertifikati 106
skrin sejver 101
slušalice 109
šifra blokade 106
zabrana poziva 108

podešavanja adaptera za slušni
aparat 109

podešavanja slušalice 109

podešavanja veze 102

podsetnica

Vidite *kalendar, alarm*

poruke

e-mail 59
multimedijalne poruke 59
tekstualne poruke 59

poštansko sanduče 62

automatsko preuzimanje 64
povezivanja sa PC računarom
preko Bluetooth veze ili USB
kablom 92

povezivanja sa računarom 92

pozivi

birani brojevi 27
međunarodni 24
podešavanja 101
podešavanja preusmeravanja
poziva 108
prenos 27
primljeni 27
trajanje 28

prazan ekran

Vidite *pasivni režim rada*

prečice 13

prenos podataka iz drugog uređaja 21

pristupne tačke 102

podešavanja 103

R

radio 71

rezolucija, terminološko objašnjenje 36

režimi

- režimi fotografisanja 37
- video režimi 37

S

sat 15

- alarm 15
- podešavanja 15

sertifikati 106

servisni centar za tekstualne poruke

- dodavanje novog 66

servisni zahtevi 55

SIM kartica

- imena i brojevi 31
- kopiranje imena i brojeva u uređaj 31
- poruke 66

sinhronizacija 94

sis datoteka 110

slanje

- kontakt kartice, vizitkarte 30
- slike 13, 34
- video snimci 42

SMS centar, servisni centar za kratke poruke 66

softver

- prenos datoteke u Vaš uređaj 110

Š

šifra blokade 106

T

tekstualne poruke 59

teme 22

tonovi zvona

- lični ton zvona 32
- primanje u okviru tekstualne poruke 62

trajanje dnevnika 29

U

udaljeno poštansko sanduče 62

umetanje teksta 58

upravljanje autorskim pravima nad digitalnim delima, DRM

- Vidite *ključevi za aktiviranje*

USB kabl 92

USSD komande 55

V

Veb

- pristupne tačke;
Vidite *pristupne tačke*

veze sa paketnim prenosom

podataka 93

GPRS, terminološko

objašnjenje 102

podešavanja 104

video snimci 43

Visual Radio 71

- ID vizuelnog servisa 72
- pregledanje sadržaja 72

vreme 15

W

Web

- pretraživač 77

Z

zaštita autorskog prava

- Vidite *ključevi za aktiviranje*

zaštitna šifra

- Vidite *šifra blokade*

zvuci

- isključivanje tona zvona 26
- snimanje zvuka 99

zvučnik 16